

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: הרב משה מרדכי מרדכי
Dr. MARTON ERNO מרדכי מרדכי מרדכי

(מורח חדש)
עיתון יומי בלתי מסלולי בשבת והחגים
העיתון: ד' ר' ג' ס' ט' י'
העורך: האחראי: דוד י' ש'
המוציא לאור: עיתון יומי בע"מ
תל-אביב, רח' הרצליה 92
*
שנת ה'תשכ"ט תשלום מס' 57
*
מס' הרישום: Dr. MARTON GIZELLA
מס' הרישום: SCHON DEZSO
מס' הרישום: UJ KELET, ITON JOMI LTD
Tel-Aviv, Harakevet 52. — POB 831
Telefon: 30011.

Egységes arab front a rabati csúcsértekezleten

Az Arab Liga mind a 15 tagállama résztvesz a konferencián — „Amerikát befolyásoló” határozatot készítenek elő — Nem várható háborús döntés — A palesztinai szervezetek fokozottabb támogatása is napirenden van

Rabat. (Reuter). — A 15 arab állam közül 13 az államfővel képviselteti magát az arab csúcsértekezleten, amely szombaton nyílt meg a marokkói fővárosban. Már magában az a tény, hogy biztosítva látszik az Arab Liga mind a 15 államának részvételét, amelyet az úgynevezett forradalmi arab államok szempontjából, amelyek egysége Izrael ellenes front kikovácsolására és a petroleumban gazdag arab államok részéről nagyobb támogatás kérésére törekednek.

VISSZAVERTÉK KÉT EGYIPTOMI BEMETELÉSI KÍSÉRLETET

Sebesült társa kötözése közben elesett egy szanitéc — Megtalálták két egyiptomi katonát a határánál —
— AZ UJ KELET KATONAI TUDÓSÍTÓJÁTÓL —
Az egyiptomiak szerdán későn két ízben tették kísérletet, hogy behatoljanak a Szináj félszigetre, de mindkét esetben megütköztek a katonákkal. A harcokban elesett belső Szinájban 20 éves tizedes Kirját Chajimból. Szimchont, aki tűz alatt sebesült bajtársát kötözve, és közben vesztette életét, parancsnokai halála után szakvezetővé léptették elő. Az egyik egyiptomi csoport este fél 9-kor a Csatorna-övezet közepébe szabványos, El Bálach-nal szemben szelte át a csatornát. Csapatának tűzre nyitották az ellenséges alakulat, amely az egyiptomi tüzérség fedezete

ra vezethetnek Izrael ellen, olyan értelemben, ahogyan azt Szíria szeretné.

A katonai koordináció kívül a hatnapos háborúban aktívan résztvevő arab államoknak eddig is nyújtott támogatás lényeges fokozása, amelyet Szaudia már megtagadott, de Líbia hozzájárult, míg Kuvait még nem nyilatkozott. Nasser azt követelt, hogy a támogatást 200 millió fontsterlingről 400 millióra emeljék. A harmadik célja a csúcskonferenciának, hogy támogasson politikai és anyagi támogatást nyújtson a palesztinai szervezeteknek.

A konferenciához közelítő körök véleménye szerint valószínűleg elhatározzák majd a harci tevékenység fokozását a fegyvernagyváltásokkal és olyan határozattal is készült, amely befolyásolni akarja az Egyesült Államokat, hasson Izraelre a csapatok visszavonása érdekében.

Diplomáciai körökben rámutatnak arra, hogy az Egyesült Államoknak legutóbb megnyilatkozó „semleges” politikája azt a célt szolgálja, hogy megakadályozzon erősen Amerikával szemben határozathozatást. Az értekezlet Haszan marokkói király nyitja meg a ra-

Chicago a gyémántcsiszoló üzemenél

Fegyveres rablóbanda tűzharcot vívott a rendőrséggel Rámát-Gánban

Egy súlyosan sebesült rendőrőrmestert élő pajzsként használtak az álarcos rablók — Három rendőr-katonalány és egy járőrköly könnyen megsebesült a gyémántcsiszoló mögötti lövöldözésben —

Vakmerő rablóbandát követelt el tegnap egy fegyveres, álarcos banda Rámát-Gánban, a gyémántcsiszoló mögötti gyémántcsiszoló üzem ellen. A rablást ugyan megütközötték, de ennek magas ára volt: egy rendőrőrmester súlyosan, három rendőri katonalány beosztott katonalány és egy járőrköly könnyen megsebesült. A rablók kézrekerítésére mozgósították a tel-avivi rendőrség összes tartalékait.

A Rámát-gáni Becál utcabán, a gyémántcsiszoló mögött levő Birenbach Sussman gyémántcsiszoló munkái tegnap reggel 7 óra után érkeztek munkába és utasításukhoz híven előbb gondosan megvizsgálták az épületet, amelynek negyedik emeletén van a gyémántcsiszoló üzem. Ezre vetették, hogy az egyik ablak nyitva van, bár pontosan emlékezett rá, hogy az előző este azt a munkavetést értesítette a rendőrséget. A munkások az üzem előtt várakoztak.

A rendőrség rádió közvettelt a rablókra elsők Jicchák Áláuf 40 éves őrmester választott, aki autójával ekkor rendőri szolgálatot teljesítő katonalányokat vitt kijelölt munkahelyükre, egy országúti ellenőrző pontnál. Aláuf a legnagyobb sebességgel a gyémántcsiszoló robbogott, ahol Jicchák Várszán munkavezető közölte vele gyantáját, hogy betörők vannak az üzemben. Aláuf ráparancsolt a lányokra, hogy maradjanak az autójában, ő maga felkapta a gyémántcsiszoló üzem ajtajához, Várszán munkavezetővel együtt.

LEZÁRULT AZ UNO »LEGKEVÉSBE KONSTRUKTIV« ÜLÉSSZAKA

A jövő évre halasztották a közelkeleti kérdés tárgyalását

New York. (Reuter, IFP). — Az UNO 24-ik közgyűlése a csütörtökre virradó éjlel véget ért, és Angie Brooks asszony, a közgyűlés liberális elnöknője záradékában beismerte, hogy igen csekély eredményeket ért el.

Megfigyelők megállapítják, hogy évek óta ez volt a nemzetközi szervezet legkevésbé produktív közgyűlése, amelyen jóformán egyetlen komoly határozatot sem fogadtak el. A közelkeleti kérdésre tárgyalást a jövő közgyűlésre halasztották, amely 1970 szeptemberében nyílik meg. Charles Yost amerikai és Lord Caradon angol delegátus azonban felhívták a figyelmüket, hogy ezen a közgyűlésen kisebb volt a polémia a Kelet és a Nyugat között, mint az előzőkben. Lord Caradon az újságról azt mondta, hogy nem emlékszik arra az időre, amikor az UNO közgyűlésén szíves volt a kapcsolat a két államblokk között.

A közelkeleti vita elhalasztása nem volt meglepés, és az erre vonatkozó határozatot viták a szavazás nélkül, a küldöttségek közötti megbeszélések egyelőrelettel abban, amint azt tavaly is tették, hogy nyilvános tárgyalás nem szolgálja a béke ügyét, amikor a nagy hatalom foglalkozik a kérdéssel.

Mindent, amit tudni akar kinyomoz
TUDJON INFOR
nyomozóiroda
T.A. Ben Jehuda 104
TEL. 234.666 JU

BAR LENNE ÖNNEK...
A VILÁG LEGUJABB MOSÓGÉPE
Bella 1970
AEG
LAVAMAT

Uj gyártmány
QUICK — folyékony textiltisztító
* Azonnal oldódik vízben, nem hagy foltot.
* Különösen alkalmas selyem, gyapjú, nylon és szintetikus anyagok mosására.
Kapható üzletekben, Supermarketekben, gyógyszertárban és a Super-Solnál.

ÁVRAHÁM ÁGMON — az új pénzügyi államtitkár

Az üzemműködéseket megdrágító illethekekről tárgyalnak a pénzügyminisztériumban — Kényszerkölcsönre változtatják a honvédelmi kölcsönt?

Pinchás Szápir pénzügyminiszter tegnap közölte, hogy javasolni fogja a kormányának a pénzügyminisztérium új vezérigazgatójának kinevezését Ávrahám Ágmon személyében, január elsejétől, miután dr. Jákob Áron az eddigi vezérigazgató már néhány hónap előtt közté, hogy kiép az állam szolgálatából. A pénzügyminiszter mély elismerést és hálát fejezte ki dr. Áronnak, aki hosszú években keresztül kiváló szolgálatot teljesített a pénzügyminisztérium vezetésében.

A pénzügyminisztériumban egyébként szüntelenül folynak az üléses tárgyalások a pénzügyi intézkedésekről, amelyeknek bevezetését januárba tervezik. Ezekbe a tanácskozási munkákba bekapcsolódott Mose Sandberg is, a pénzügyminiszter tanácsadójává neveztek ki. A szakértők nagyrésze azon a véleményen van, hogy a közvetlen adókat nem lehet tovább emelni, mert ez a munkahelyhiányt okozhatna, amelynek csökkentésére vezetnek. A tárgyalások tehát az illethekek és a közvetett adók emeléséről folynak. Mint minden ilyen alkalommal, így ezúttal is első helyen az autókót kivánják megadóztatni, tekintet nélkül arra, hogy ez közvetve az áruindex emelésé-

A Daily Mail leleplezése: Ammanban képezték ki szabotőröknek a felbérelt angol bűnözőket

A Scotland Yard figyeli az angol zsoldos szabotőrök
Az arab országok több ismert angol alvilági alakot béreltek hajtsanak végre zsold ízeltek. A pénzügyminiszter mély elismerést és hálát fejezte ki dr. Áronnak, aki hosszú években keresztül kiváló szolgálatot teljesített a pénzügyminisztérium vezetésében. Ezekbe a tanácskozási munkákba bekapcsolódott Mose Sandberg is, a pénzügyminiszter tanácsadójává neveztek ki. A szakértők nagyrésze azon a véleményen van, hogy a közvetlen adókat nem lehet tovább emelni, mert ez a munkahelyhiányt okozhatna, amelynek csökkentésére vezetnek. A tárgyalások tehát az illethekek és a közvetett adók emeléséről folynak. Mint minden ilyen alkalommal, így ezúttal is első helyen az autókót kivánják megadóztatni, tekintet nélkül arra, hogy ez közvetve az áruindex emelésé-

DUBEK ROYAL
20 KING SIZE FILTER
DUBOK ROYAL Filter
20 KING SIZE FILTER

FOGADJA AZ UJ EVET
70-ET
A RAMAT-AVIV SZALLÓBAN
KÉT GALANESEF: a bátermekben és a bárban, két zenekarral és a közismert Alexander Jahalomi konferanzszi fellépéssel.
A műsorban: a „Cemed Dárom”, Záhavit és Miló, a búvész.
Bákirályon választás, meglepetések és nyermények. * Számított jegyek a Ramat-Aviv szállóban, tel. 413181 — 56838 este a bárban.

LEGMELEGEBB GRATULÁCIÓMAT ÉS SZERENCSEKIVÁNAIMAT KÜLDÖM ARKÓBA FORRÓN SZERETETT
SOSANÁ leányom, DAVID (Dudi) fiam, és anyjuk, JUDITH
SZÜLETÉSNAPJA ALKALMABÓL. APAI SZERETETTEL
MORRIS ROSENTHAL (Brooklyn, N. Y.)

Dr. TOMASCHOFF BÄRUCHNAK,
a magyarországi cionizmus doyenének
85-İK SZÜLETÉSNAPJA
alkalmából egészséget, további tevékeny életet kíván 120-ig
JISZRÄEL TOMASCHOFF ÉS CSALÁDJA

SZERETETT CSALÁDFÖNK
SÄNDOR FERENC
Budapest — Azor
70-İK SZÜLETÉSNAPJÄRA SZIVBÖL GRATULÄLNÄK
felesége, gyermekei, unokái és a rokonság

Mély fájdalommal közöljük, hogy forrón szeretett édesanyám, anyósnk, nagyanyám
KLEIN JAKABNE szül. BERGER REGINA
Bénefnyuzad — Tel Aviv
csütörtök hajnalban visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Tegnap csendben elmentek.
Gyászolják: leánya Öhlbaum Lili; veje in. Öhlbaum Áron, architekt; unokája Öhlbaum Ávrám, architekt; menyke Klein Bözsi, és a szerető rokonság

Felejtethetlen drága férjem, édesapám, testvérünk, sógorunk és nagyapánk
SIMON LICHTSCEIN
Királyhalmec — Rámát Gán
1969 december 18-án elhunyt.
Temetése ma, pénteken, dec. 19-én, délelött 10.30 órakor indul a tel-avivi városi halottasházból, Dáfná utca.
A GYÄSZÖLÖ CSALÄD

Szeretett
KÄLDÖRI FRIDRICH (Fricink)
Temesvár — Haifa
68 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése ma, december 19-én, péntek d. e. 10 órakor, a Rámából kórházból a Kármel-parti temetőbe.
A GYÄSZÖLÖ CSALÄD

Felejtethetlen drágánk
SCHNEIDER TEREZA szül. Lipner
elhunytának slosimján
ÄZKÄRÄT
tartunk szerdán, december 24-én — שבת — délután 3.30 órakor a Chof Hákarmel-i temetőben, Haifán. — Találkozunk a bejáratnál.
A CSALÄD

Felejtethetlen drága férjem
KÄRMÖN (Ungár) GYURI
Nagyvárad — Bät Jäm
elhunytának slosimján
ÄZKÄRÄT ÉS SIKRÖAVATÄST
tartunk 1969 december 21-én, vasárnap délután 2 órakor a Cholon — bät-jämi körzeti temetőben. Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvétükkel mellettém álltak.
Felesége LILI és a család

Szeretett családfőnk
STROM NÄTÄN
SIRKÖAVATÄSÄT
elhunytának slosimján, 1969 december 28-án, vasárnap tartjuk. — Autóbusz indul 3 órakor a lakástól, Natanja, Reiness utca 33.
A CSALÄD

Felejtethetlen drága feleségem, testvérünk, sógorónk
ROSENFELD EDITH (szül. Berger)
Szatmár — Kirját Motzkin
slosimjának letelével
ÄZKÄRÄT ÉS SIKRÖAVATÄST
tartunk december 24-én, szerda délután 3 órakor, a curlsalmi temetőben. Külön autóbusz indul 3.30-kor, a lakástól. Kirját Motzkin, Josszfält utca 7.
Gyäszbaburult férje: Rosenfeld Sändor, testvér, sógorónt és sógoral

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek... (A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

ERDEKES ASSZONYOK:

DORA SCHWARZ, AKI MIATT MAJDNEK KITÖRT A KULTUR-HABORU

Évtizedek óta ismert személyiség az országban Dora Schwarz, a zichron-jákovai panziótulajdonosnője, de inkább csak az idegenturizmusban és a fogókúra iránt érdeklődők körében ismerik a nevét. Most országos hírnévére jutott, majdnem kitört miatta a kultur-háború.

A vihar mögött egy ügyeltem áll. Zichroni és minden megy tovább. En és a legjobb alkalmasítottam lettünk volna a szövetség tagjai.

— Miért nem valósult meg a terv?
— Nem volt elég pénzük az alkalmazottaknak, nekem viszont súlyos adósságaim voltak, kénytelen voltam eladni a panziót. Vevőt kerestem. Először is felajánlottam az államnak...

— Milyen célra?
— Az volt az elképzelés, hogy klíma-központot létesítsenek a szanatóriumban. Erre minden szempontból megfelelt volna, mert ne felejtsek el, hogy gyönyörű park, egészséges és kellemes környezet várta volna az új olékat. Sajnos, az ügyet nem jött létre, mert anyagilag nem tudtam megfizetni. Így jutottam el a külföldi vevőhöz.

— Kik a vevők?
— Valóban egy németországi székta tagjai, csak azt kell még hozzá, hogy tudja a körülmény, hogy nem az én panzióm miatt jöttek Zichron Jákovba. Ott élnek már évek óta, egyikük még dolgozott a helyi és a környéki zsidó lakosság körében.

Dora Schwarz ezéltől 35 évvel nyitotta meg panzióját. Azóta hirdeti, hogy a vegetáriánus konyha gyógyító jelenti egy sor betegségben szenvedőknek, sőt aki örökre lemond a bőséges étel és a hagyományos örömeiről, az bizonyos betegségekkel szemben valószínűleg megbiztosítja magát.

Most Jeruzsálemben él a 75 éves asszony, a többi között ezeket mondotta:
— Akarja az igazságot tudni? Nem akartam én eladni a panziót. De hogy akartam. Volt egy terv, hogy átalakítsuk szövetkezeti vállalkozássá.

MINDENBŐL MINDENKINEK

— Az idén Natanján, az Eszter mozában közönséget Rónai András mutattatja a polgári esztendőől búcsúzó és társulata —

Két évvel ezelőtt Tel-Avivban, tavaly Haifán, az idén pedig Natanján rendezte év-búcsuztató előadását „Mindenből mindenkinék” címmel Rónai András, aki ezúttal is a legjobb értéket hívta meg színpadra. A produkcióról beszélgetünk a művészsel:

— Szíveszter-est lesz?
— Általában szeretem az egyenes beszédet, most mégis inkább megkerültem a problémát. Itt, hogy ma már száz és száz vídám előadást rendeznek országszerte december 31-én, mégis idegenkednek egyes rétegek a szíveszter elnevezéstől. Mi nem Szent Szíveszterre emlékezünk, hanem az 6-évet búcsuztatjuk és köszöntjük az újat, ami humor, aztán kabaré is lesz — szóval afféle művészeti veveszélvélvélvélvél. Mások egy produkció címének csak az a funkciója, hogy jól mutasson a plakáton, most viszont szó szerint kell érteni, hogy mindenből mindenkinék.

— Újra látjuk a plakáton Geta Luca nevét?
— Az a megmondóság, hogy mindig szerepeljen a műsorban a héber színpad egyik neves mulattatója is. Erre a funkcióra Geta Luca igen alkalmas, mert műsorában nemcsak héber, de román és jiddis szókincs is szerepelnek, s a közönség egyszerűen nem hallandó leengedni őt a színpadról. Robbanó temperamentumára akár egy egész előadás is ráépíthető.

— Kik szerepelnek még a műsorban?
— Róza Marikát kell először megemlítenem, akinek versmondása rangot ad ennek az estnek. Az opera műfaját Peer Emmi képviseli, megjelenik a közönség előtt Dör Ewa szubrett-primadonna is. Farasó Sándor színművész énekelni fog. Molnár Pál humoros számokat ad elő, jómagam pedig szintén kísérlet teszek majd a publikum mulattatására. Szabai-Berger Duci kék zongorán, az előadónak Benedek Pál konferálja.

— Beléne?
— Cselelőség. December 31-én a pénznek különben sincs semmi jelentősége. Remélem, nagyon kellemes este lesz... (h.s.)

GETA LUCA

mely remélem, megérdemli majd a vídám, hangulatos fogadtatást. Vegyük tudomásul, hogy a polgári élet olyan naptár szerint folyik, amelyben december 31 és január 1 fordulója jelent valamit. Elvégre adót is a polgári naptár szerint fizetünk, vagy nem fizetünk. Ezáltal, a natanjai előadásom még abban is van egy kis jelkép, hogy a (szív) Eszter mozi nézőterére hívjuk meg a publikumot.

— Miért „Mindenből mindenkinék”?
— Azt hiszem, a közönség valóban olyan műsort akar, amely sokrétű. Egy kis opera, egy kis operett, egy kis líra, egy kis iradal-

mi humor, aztán kabaré is lesz — szóval afféle művészeti veveszélvélvélvél. Mások egy produkció címének csak az a funkciója, hogy jól mutasson a plakáton, most viszont szó szerint kell érteni, hogy mindenből mindenkinék.

— Újra látjuk a plakáton Geta Luca nevét?
— Az a megmondóság, hogy mindig szerepeljen a műsorban a héber színpad egyik neves mulattatója is. Erre a funkcióra Geta Luca igen alkalmas, mert műsorában nemcsak héber, de román és jiddis szókincs is szerepelnek, s a közönség egyszerűen nem hallandó leengedni őt a színpadról. Robbanó temperamentumára akár egy egész előadás is ráépíthető.

— Kik szerepelnek még a műsorban?
— Róza Marikát kell először megemlítenem, akinek versmondása rangot ad ennek az estnek. Az opera műfaját Peer Emmi képviseli, megjelenik a közönség előtt Dör Ewa szubrett-primadonna is. Farasó Sándor színművész énekelni fog. Molnár Pál humoros számokat ad elő, jómagam pedig szintén kísérlet teszek majd a publikum mulattatására. Szabai-Berger Duci kék zongorán, az előadónak Benedek Pál konferálja.

— Beléne?
— Cselelőség. December 31-én a pénznek különben sincs semmi jelentősége. Remélem, nagyon kellemes este lesz... (h.s.)

— Mely remélem, megérdemli majd a vídám, hangulatos fogadtatást. Vegyük tudomásul, hogy a polgári élet olyan naptár szerint folyik, amelyben december 31 és január 1 fordulója jelent valamit. Elvégre adót is a polgári naptár szerint fizetünk, vagy nem fizetünk. Ezáltal, a natanjai előadásom még abban is van egy kis jelkép, hogy a (szív) Eszter mozi nézőterére hívjuk meg a publikumot.

— Miért „Mindenből mindenkinék”?
— Azt hiszem, a közönség valóban olyan műsort akar, amely sokrétű. Egy kis opera, egy kis operett, egy kis líra, egy kis iradal-

ATOMIZIKA

Efráit hirtelenl nagyon érdeklő az atomfizika. Elsőéves egyetemista fiát egyre faggatja. A fiu türelmesen magyaráz az apának, aki bizony nem könnyűen fogja fel a dolgokat. Az anyja ideges, így szól a férjéhez:
— Folyton zavarod a fiut, nem tud készülni. Hagyd békén...
A fiu meggyugtatóan az anyjához:
— Hagyd anyu, így tanul az a szülő...

TENYÉRNVI NAGYVILÁG

Tokió:
A világ nagy hajógyárainak vezetőit meghívták Tókióba egy nagyszabású értekezletre, ahol felmérték a jövő kilátásait. Az a vélemény alakult ki, hogy nagy lehetőségek előtt áll a hajóipar a következő két-három évében.

Offenbach:
A világ legkisebb cipője az Offenbach-i múzeumban látható. 13 milliméter hosszú és 10 milliméter magas.

Sydney:
Az ausztráliai televízióban nagyon népszerűek a kutyafilmmek. Legutóbb megalapították az „Aranycsont” díjat. Ezzel minden évben a legsikeresebb kutya tüntetik ki.

Parizs:
A parizsi éjszakai élet nagy szenzációja egy 25 éves marokkói lány, Maria Luédo, aki a keves Negre mulatóban lép fel és arról nevezetes, hogy a megszokásig hasonlít a hitaitokri Josephine Bakerre. Kaauasui ő is banan-kosztümében szerepel.

London:
Baldwin futballistát, a Chelsea játékosát megverték, az ügyet egy reuotit, aki három hétig szolgálatban volt. A bíróság négyhetes börtönrre ítélte a híres futballistát.

Stockholm:
Bemutatták Stockholmban az új újmagar Bergman-filmét. Címe: „Egy szenvedély”.

Parizs:
Francia műtörténetek megálapították, hogy az országban Jeanne d'Arc-nak van legjobb szobra az országban. Alig van olyan város, ahol ne lenne szobra.

Bad Hersfeld:
Ifjúsági hasisklubot leplezték le a nyugatnémetországi Bad Hersfeldben. Egy egyetemista volt a vezetője, a tagok többsége viszont a helyi gimnazisták köréből került ki. A rendőrség most megszüntette a klubot.

MAGDA FÜZŐ
Tel-Aviv, Dizengoff 155 (Passzázs)
Telefon: 227284
Divatos ruhák, készülték speciális gyöngyözők hálójával, amelyek ellen őrészek után azonnal szűnnek meg.
MELLPROTEZIS

EREDETI JUNO KALYHAK központi fűtésre

Uj oléknak vámentesen felszerelés és technikai szolgálat:
„LANUR”
Engineering Co. Ltd.,
A LOWENBERG & SON
importőrök és általános ügynők
HAIFA
Hálicsúút út 41, szobák 7-8.
POB. 8031 ● Telefon 41142
Irodai órák:
délétől 8-51 délután 3-ig

DIANA SOSBORSZESZ MINDEN HÁZBAN NÉKLÜZ HETLEZEN
KAPHATO: SZAKÜZLETBEN GYOGYSZERTÁR, DROGERIA, ELEMISZER ÜZLET.

UJ!

NEM KELL ROMÁNNAK LENNIE, HOGY ÉLVEZZE A „VITA” UJ ROMÁN LEVESET
Tartalmas zöldségleves román módra

POTAGE ROUMAIN
Még egy kitűnő leves a „Gourmet” levestorozatban, nemzetközi konyhánkban

EGYÉNY UJDONSÁG! Szereti a francia levest? Próbálja ki a nemzetközi „Gourmet” sorozat új levest — Bonne Femme zöldségleves, francia módra

A világhírű fogorvos felesége Haifán

— Néhány napig Izraelben időzött dr. Blaibergné —
— Izraelben mindig is nagyon érdekelt, régen készüldöm ide. Most azért jöttem, hogy személyesen köszönjem meg szegény férjem unokahúgának, hogy olyan jó volt lányunkhoz, mikor itt járt...
A világhírű fogorvos özvegye világkörüli uton van. Annak keretében ejtette utba Izraelt és Haifán időzött, ahol férje unokahúga él.
Nem egyedül jött Blaibergné, a lányát is magával hozta.
— Ezúttal csak nagyon rövid az izraeli látogatásunk, de jövőre hosszabb időre jövünk vissza. Egy cionista szervezet tanulmányi csoportjával jövünk.
A jövőről is szó volt. Ezeket mondotta:
— Még nem tudjuk, hogyan alakul a helyzet. A lányom az egyetlen támaszom, ő nem hagy el engem. Nem is tudnék megenni valójában nélküle. Tényleg nem akult ki még a jövőnk. A tervek között gyakran felmerül Izrael is...
— Dr. Blaiberg járt Izraelben?
— Kétszer is. A második világháború idején itt volt, mint a délafrikai háború tagja. Aztán a háború után meggyeszer visszatért. Szerette ezt az országot...
Blaibergné New Yorkból érkezett most Izraelbe. Találkozott ott a kiadójával. Róvidesen megjelenik ugyanis a könyve, „Igyéltém dr. Blaiberg oldalán” címmel.

KÖRKÉRDÉS: SEGIT-E OTTHON A FÉRJE?

Az egyik héber képeslap ezzel a körkérdéssel fordult a héten ismert izraeli személyiségek feleségeihez: Segít-e otthon a férje? Alább adjuk a válaszokat:
Sifra, Jozsef Almogi munkügyi miniszter felesége: A férjem nem segít otthon. Nem is várom el tőle, ha már hazajött, inkább pihenjen. Ellenben ha vendégek jönnek, szeret segíteni. Persze, ismerek más férjeket is. Ben Gurion például emlékszem, mindig segített mosogatni Paulának, a gyerekeket is ellátta...
Amá, Giora Godik, az ismert impresszárió felesége: — Hétfé végén segít a férjem. El is mosogat a konyhában. De olyan nagy pocolyt hagy maga után, hogy több a kár, mint a haszon. Inkább magam csinálom meg, nem férjünk. Ha vendégek jönnek, ő felelős az italokért. Ez minden. Tányérhoz nem nyulhat, mert mindent eltör, olyan jól nem állunk...
Rivká, Izer Hárél Kneszet-képviselő felesége: Néha segít a férjem, de utóbban megint nagyon elfoglalt. Azért a kert ma is az ő fenntartásában áll szépül.
Cipóra, Efrájim Ilin autógyáros felesége: — Szerintem egy férfitől nem szabad elvárni, hogy konyhai munkát végezzen. Van elég dolga amúgy is, otthon tegyük számára kel-

messé azt a néhány órát. Azért vagyunk más asszonyok, én inkább mindent megcsinálok helyette is...
Mina, Elizer Sosziák Kneszet-képviselő felesége: — Segítségéről nincs szó, de néha maga főz meg a kedvenceit. Ebben örömet leli, hagyom tehát...
Chána Frenkel asszony, Jedidja Frenkel fő-rabbi felesége: — Pénteki előkészületeknél használok veszem a férjem segítségének. A töltött halat jónak készíti, mint én. Ő mosogatna is, de nem engedem. Véleményem szerint ez nem illő...
Nedvía, Smulik Szegál színművész felesége: — A reggeli szivesen megcsinálja a férjem és a gyerekeknek szendvicseket szeret csinálni. Különben semmi...
Cháná, dr. Mose Sznef Kneszet-képviselő felesége: — Mindenben segít a férjem. Pedig igazán nagyon elfoglalt, de szombaton az a legnagyobb passziója, ha ő lát el engem...
Pina, Mose Nisizim Kneszet-képviselő felesége: — Nem szabad szerintem a férjét konyhai munkára befogni. Ha kötevény férfit látsz, beleborzadok. Van asszonyi és férfui kötelesség. Ez a véleményem. Barátnőim szerint kicsit maradi vagyok...

VAMOS
ORTOPÉD-SPECIALISTA
BETÉTER gipszmintára. Ejjel-nappal hordható
Specialis ORTOPÉD-FÜZŐ-HÁRSZÓTÓ
GUMIHARISNYA
TEL-AVIV, DIZENGOFF 155 (Passzázs) TELEFON 227284

Vegyen részt AZ OSEM „ZE TOV...” RECEPT - VERSENY AKCÍÓJÁBAN

Hajlandó-e nőül venni a jelen lévő leány? — kérdezte az anyakönyv-vezető James Winter bournemouthi (Anglia) fiatal-embertől.
— Inkább a hűgű — hangzott a meglepő válasz.
Az esküvő elmaradt.

Egy New-York-i asszony a Manhattan kerületi rendőrség ügyeletes tisztjének asztalára tette támadója mutatványának a hűgűt, amelyet vételezés közben felvett.

A hűgűt az anyakönyv-vezető a hűgűt egy óra lefordása alatt kézrekerítette a bűnözőt.

Generálisok a bársonyszékben

A közelmúltban tartotta évi találkozóját a szociológusok egyesülete. Az egyik előadó ismertette annak a társadalomtudományi kutatásnak az eredményeit, amelyet az év tavaszán folytatott. Már a kutatás tárgya is figyelemre méltó: milyen változások állottak be az izraeli közönség ideáljában?

A szociológusok, akik ebben a munkában résztvettek, arra a kérdésre próbáltak feleletet kapni, hogyan alakult az átlag-izraeli értékítélete a különböző szakmák, foglalkozási ágak, társadalmi pozíciók tekintetében. Összehasonlítást állapít meg az írók és az ügyvédek, az orvosok és a diplomátusok, a kasszások és a tanácsadók között.

Mindez a múlt emléke. Ma másként alakul az izraeli társadalom értékítéletének skálája. Az 1969 tavaszán végrehajtott közvéleménykutatás feltűnő eltérést jelez a közönség ideáljai tekintetében. A hadsereg és a biztonsági tisztek emelkedtek a legmagasabb szintűre a társadalmi kategóriák között.

Egyes érdekességekkel az is mondhatunk: növekedett Izraelben a katonaság iránti tisztelet. Ellenségekünk miatt azt fogadják, hogy a hadsereg sokkal magasabbra emelkedett a társadalmi rangban, mint azelőtt.

Az utóbbi években az is, hogy a hadseregnek kiváló magasan tisztek kinevezésével megerősítették a polgári életben is. Az utóbbi években valószínűleg versenyt futás folyik a portás és a miniszter között.

Írta: DAN OFRY

Weizmann, Alon, Peresz — a kormány tagjai

dályaikat görögül tehetősek érvényesítésének az utóbbi. Minden egyes írásában van az az, hogy ha valaki magára emelkedett a parancsnoki rangban a hadsereg körében, úgy szinte minden esetben megnagyobbodik az állami készség, a tehetség.

Családi körbe ilyen körülmények között, hogy a polgári élet élesen klat a tegnapi magatartásukat szemlélve magasan tisztek, és nem magától értetődő, hogy a politika sem maradt száraz terület ebben a szempontból?

A múlt hét végén még arra gondoltunk, hogy ebben az esetben az új kormánykoalíció szűkös feladatait és Golda Méir kabinetjének jövőbeni erőpróbáit kell értékelni. Időközben azonban robbant a „Weizmann-bomb”, és ki beszél ma már az „Alon-válságról”, a Vallási Nemzeti Párt köznevelési feladatait, vagy a 24 fős kormány tagjainak feladatait.

éneke az elosztása körül felmerült más alkudozásokról? Kik foglalkoztat Ezer Weizmann politikai művészlete után a körülötte, hogy a Mámán csak „félél, félél, félél” alapon csatlakozott a kormányhoz? Milyen helyet foglal el a közvélemény tudatában az, hogy a Mámár választási partnerre, a dogmatikus szocialista elvekhez ragaszkodó Mámán csakis tárca nélküli minisztereket utján képviselték magát Méir asszony kormányában, hogy „szabad legyen” a legvégében lógó gazdasági és társadalmi problémák körül vitézhessen?

Mindez fontos probléma. Mindez központi helyet foglalhat el életünk bizonyos szakaszában. A héten azonban minden eltérül. Ezer Weizmann tábornoknak a kormányhoz való csatlakozása mellett. A vezérkar hátrahagyott osztagjának a főnöke ugyanis 27 évi katonai szolgálat után, egyik napról a másikra fejest ugrott a napvilágra és ezzel új fejezetet nyitott Izrael közelében is.

Vitán felül áll, hogy a Chérut szemponjtól óriási presztízszűrésű Weizmann tábornok csatlakozása. Nem kétséges azonban, hogy a 45 éves új közlekedési miniszter személyében komoly erőttöbblet jut Izrael kormányába, amelynek asztalán jelenleg három, valamikor legendás tábornok foglal már helyet: Nigál Alon, Mose Daján és Ezer Weizmann.

Ki gondolja komolyan, hogy ennek a „miniszteri” csoportnak a jelenléte miatt Izrael felül a tényező elhamarkodottan cselkezik-e? Ezzel szemben senki sem vonhatja kétségbe, hogy az egykori generálisok szakmai hozzáértése csak lehetővé teszi a kormány határozottságát azokban az ügyekben, amelyek még hosszú ideig a nemzet napirendjének első helyét foglalják el: a biztonsági kérdésekben.

Amennyire sajnálatos, hogy a hadsereg Ezer Weizmann személyében ilyen rendkívüli tehetséges tábornokot veszített el, annyira frissítő jelenség, hogy Izrael kormánya ugyanakkor ilyen eredeti gondolkodású háború emberrel gazdagodott, akinek világosan látványos nézetei vannak sorrendi problémáiról. Weizmann tábornok az új szábré-remédék markáns képviselőjeként folytatja az állam szolgálatát és a sok egyéb mellett, van még egy „jó pontja”: a fiatalok körében: emeli a fiatal miniszterek létszámát.

Az ami nem lebecsülendő mellékkörülmény Izrael kormánya személyi összetételében... Úgy itaiki, „előcségek” az az eddigieknél vágószóhoz szemek fordultak Izrael kormánya felé. Ha másként nem, hát Ezer Weizmann jelenléte miatt...

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

SZONG MEJTŐL A JORDÁNIG

Írta: ARAD GIDEON

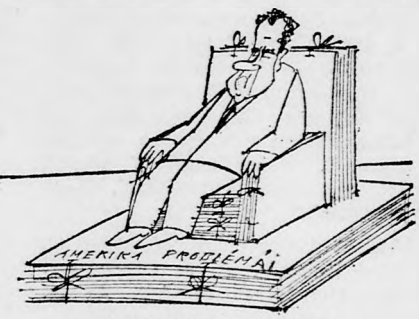
Csak a térféren nagy a távolság Szong Mejtől a Jordánig. A Jordán partvidéke vagy a Szuézi csatorna között. Washingtonban a vietnámi falu lakosságát legyilkoló amerikai géppisztolyok viszhangja túlhangsúlyozta a közelkeleti ágyúdörgést. Ezt kellett tapasztalnia Aha Even külügyminiszternek, amikor William Rogers-szel találkozott. Rogers szabaddozott, hogy Amerika álláspontja nem változott, Aha Even tiltakozott, hogy ez több, mint a „hangem” változása.

Valójában ennél többről van szó. Nem a politika és nem a hangem módosult. Aha Even ezáltal más, megváltozott Amerikával találkozott. Azzal az Amerikával, amely még nem ért meg az amerikai tömeggyilkosságok leleplezése által okozott lelki traumából.

Hosszu hetek óta az amerikai sajtóban, rádióban, tévében, központi helyet foglalnak a leleplezések és egyéb részletek leszerelt amerikai katonák megdöbbenő vallomásairól, hogy még az amerikaiak is a Szong Mejtől falu asszonyait, gyermekeit, vénéit (a férfiak elmenekültek), hogyan cipeltek el egy dél-vietnámi lányt, vesélyes dzsungeli orjáira, hogy utközből sorra megerősöskölközött és végül megölték, hogyan dobta ki helikopterből egy hajótörött, hogy társait megfenyegette és szülőstort bírta.

Amerika rádöbbenett arra, hogy a „niszkos háború” nem csupán a szűzöbaldalt kitöltő jelzava. A jó, nagy amerikaiak, akik még hitték abban, hogy fiaik a demokráciát védelméik és nemes, lovagias küzdelmet folytatnak egy távoli ázsiái népi szabadsághért, most rádöbbenek arra, hogy a könyörtelen és kegyetlen ellenség szembeni küzdelmében az amerikai fiúk is kegyetlenül megölték. Fiatal férfiak, akiket arra képeztek ki, hogy megtalálják a láthatatlan ellenséget és megöljék, mielőtt az elli megérkezik, könnyen szem elől veszítik a megengedett határt és a tiltott emberölés közötti elmosódott határt.

HÁBORU KESZTYÜS KÉZZEL Gyakran írtam Amerikának arról a su-

AZ ELNÖK SZENDEREG

elleni küzdelem eszközeinek szigorú korlátozása, a bombázások csökkentése és végül megszüntetése — nem hozta közre a háború végét és gyakorlatilag oda vezetett, hogy ezek megkímélése által további száz-ezreket írt halálra, a hosszúra nyuló háboruban.

Lehetséges, hogy ezek az intézkedések Washingtonban indokoltaknak és helyeseknek tűnnek. De az amerikai katona Vietnámban, akik megdöbbenéssel a polgári lakosság ellenessége megállítására és az ellenségé sajtó nérelve szemben is, végül nem tudja megkülönböztetni az ellenséget, a mindössze kőbambós, vagy megriadt, kétdalról sanycagott vietnámi parasztot és arra hallik, hogy maga is a Vietkong eszközeit alkalmazza. Aki háborút folytat, bevérzi kezét, hiába húz kesztyűt.

ISMÉT SZIRIA LESZ A BAJKEVERŐ?

— EGY HÉT A BIZTONSÁG FRONTJÁN —

Írta: HOFFMANN ÁRIE

A Golán-fennsík napirenden vannak az incidensek, s ezek nyomán több oldalról tesz fel a kérdést: vajon Szíria ismét a bajkeverő szerepét akarja vállalni? Vajon a Szíriával közös határunk olyan mértékben melegezik be ismét, mint a hatnapos háború előtt? Vajon Szíria — közvetett formában, miként a múltban — újabb háborút fog kiprovokálni Izrael és az arab országok között?

A múlt heti incidensek a Golán-fennsíkon az úgynevezett „senki föld”-je körül robbantak ki. A témát jól ismerjük. Még élénk emlékszünk arra, hogy a hatnapos háború előtt ezek a vizsályok nem egy esetben okoztak véres incidenseket. Abban az időben Izrael politikai megfontolásokból ragaszkodott területének az utolsó centiméterig való megvédéséhez. — nehogy a szíriaiak status quo-ra és szemérmis jogra hivatkozva egyre újabb követelésekkel lépjenek fel.

A hatnapos háborúig a szíriaiak úgy látszólag nem csoda tehát, hogy kezük könyven rájárt a ravaszra. Közben a helyzet gyökeresen megváltozott. A Golán-fennsík folyó csata megfosztotta őket túlzott önbizalmuktól. Damaskusztól nem is beszélve arról, hogy a libanoni terület is nekik kedvez. Ennek a felszámolásának tulajdonítottuk, hogy több mint két éven át valamennyi arab állam között Szíria volt a legesélyesebb. A határvisszanyúlást illetően valószínűleg kezesbíróként néztek. Néha-néha leadtak ugyan néhány lövedéket, de az izraeli vezetés és arab katonai „beszélés”, mint provokáció célját — és hódolást ismét esend honolt a fennsík. Az utóbbi a helyzet megváltozott, ezért természetesen, hogy az illetékesek figyelemmel a szíriai szakaszra irányul.

Az igazság kedvéért meg kell állapítanunk, hogy a szíriaiak az elmúlt két félszáz évben szemérmis területtel. Ezúttal ismét inkerék szabotőzést kíváncsi. Felvezették azokat fegyverrel és pözezzel, majd Jordánia és Libanon területéről küldték őket „akciózni”. Csak épen azok követelték, hogy ne szíriai területről operáljanak.

Amikor Szíriával kapcsolatban azt mondtuk, hogy betelt a pohár, remesek azokra az incidensekre gondoltunk, amelyek során két izraeli traktor mecsérült. Lehetséges, hogy a szíriaiak meg vannak nyugodva arról, miszerint az izraeli traktorok valóban félretek a tüzbiztonsági vonalat, jöhetnek az UNO-megfigyelők, akik megpróbáltatászták a helyszínre, más megfigyelőkre juttattak. Mindenesetre, két nappal később, amikor a szíriaiak ugyanazon a helyen újabb incidens provokáltak, az izraeli hadsereg a felhívást követően kérésre juttatta a szíriai léghaderőt és három gépet letérítették.

Szíria bílmisztérium első helyen a TWA-ról izraeli utasainak elhurcolása áll. Mi történt a szíriai kalóz-akció után? A világhallgatott és ez a hallgatott bűzűzlőse hatott Damaskusz irányára. Miközben az elrabolt izraeli polgárok a börtönben szenvedtek, a letiltásokat beváltastották a Biztonsági Tanácsba. Mi voltunk az egyedüliek, akik reagálhatunk volna. — viszont nekünk hallgatunk kellett. Ha csak nem lettünk volna hallandók felfalozni Számmelov professzort és Mülemet. — amire az izraeli kormány egy pillanatra sem gondolt. Katonai szempontból sok mindent lehetett volna tenni. Így például, meg lehetett volna börtönözni Damaskusz és a környék közötti lépfőrelmet, hogy egyéb lehetőségekről ne is beszéljünk. Kormányunk előtt azonban a két izraeli polgár élete lebegett ezért lemondtuk az előről, engedelmünk a zsarolás és hozzájárultunk a csereakcióhoz.

A foglyok hazatérével Izrael ismét szabaddozott. Evidáltam nem biztos, hogy a Damaskusz fölötti légitámaszpontjaink a számlánkat. De bizonyítania kell Szíria felé, hogy a provokációnak is van határa. Ez a csata megbizonyította, mennyire tehetetlen Szíria tült úszáscsapatján. Damaskusz utasainak emlékezetbe kell vésnünk: az izraeli hadsereg mindössze 60 légtámaszpont van a szíriai főváros közelében. Ez az emlékeztető nagyon időszerű most, hogy Kairóban egészség jött létre a libanoni kormány és a terrrorszervezetek között, és ez

A határmenti incidensekről szóló statisztika azt mutatja, hogy az egyiptomi arcvonalon az elmúlt héten is csökkent az incidensek száma. Ez vonatkozik az egyiptomiak által kezdeményezett ágyú- és aknatűzre is. Egy hét lerögása alatt az egyiptomiak 80 esetben nyitottak tüzet. Látszat szerint a Szuézi-csatornánál robbanásig feszült a helyzet. Léghaderőnk rendszeresen bombázta az egyiptomi állásokat. Olvasunk egyiptomi támadásokról és áldozatokról. A Csatornán, megtámadta egy járőrünket. Egy katonánkat megölték, másikat pedig elhurcoltak. Közben a harmadik katona, aki a támadás során megsebesült, behalt sérüléseiben. — Kedden — amit a napi tudósításban közöltek — három katona és egy polgári személy esett el a Csatornánál. Noha feszült a helyzet és az egyiptomi támadások a héten több áldozatot követeltek, tény, hogy az incidensek száma csökkent, s ez az irányzat már hetek óta tart. Szakértők véleménye szerint ez a változás az izraeli léghaderő rendszeres támadásainak tudható be, amennyiben bombázónk egyiptomi ütőerőkkel hosszú sorát semmisítették meg.

Alig egy hónappal ezelőtt az egyiptomiak heti átlagban 140–150 esetben nyitottak tüzet. (Ez a szám az ágyúk és aknák mellett az összes más fegyvereket is felöleli). Ezután az a szám heti 120-ra, majd 100-ra csökkent. Az elmúlt héten 85 esetben nyitottak az egyiptomiak tüzet, közülük 19 esetben ágyúkkal és kézfegyverekkel. Ezzel szemben a jordániai határon emelkedés tapasztalható az incidensek számában. Összesen 82 esetben került sor tüzzézésre.

A kairói egyezmény, melynek értelmében a terror-szervezetek bázisokkal rendelkeznek Libanon területén, az elmúlt héten kihatásosultozottabb formában éreztette hatását. Metula környékén, ahol több mint husz éven át nemcsak türihető hanem barátságos volt a helyzet, gyilkos szabotőz-támadást halottak végre, melynek következtében a halott egy gázdaja és egy 18 éves diák életüket vesztették.

Az egyezmény következtében az Izrael-Libanon-Szíria közötti háromszögben különös helyzet állt elő. A polgári lakosság az ország belsejébe húzódott és annak közelethelyezkedett a háromszög Fatah-közösségének a támaszpontjaihoz. Ezzel szemben az Izrael-Libanon-Szíria közötti területen Izrael megtörtélt akciókat hajtott végre, a beintit megmozdította a Biztonsági Tanácshoz szállt napirendre. Előbb-utóbb azonban a libanoniak is be kell, hogy lássák, hogy ez a felémás helyzet tarthatatlan.

Izrael álláspontját illetően Beirutban tisztában vannak. Tudják, Izrael rossz szemmel nézi, hogy a határvidék a szabotőrök uralma alá került. Izrael álláspontja világszerte ismert. Előbb-utóbb azonban a libanoniak is be kell, hogy lássák, hogy ez a felémás helyzet tarthatatlan. Izrael álláspontját illetően Beirutban tisztában vannak. Tudják, Izrael rossz szemmel nézi, hogy a határvidék a szabotőrök uralma alá került. Izrael álláspontja világszerte ismert. Előbb-utóbb azonban a libanoniak is be kell, hogy lássák, hogy ez a felémás helyzet tarthatatlan.

Rovatunk keretében már alkalmunk volt beszélni az arab hírverésről, illetve a múlt héten, ahogy elhallgatjuk veszteségeiket és olyan győzelmeikről adnak hírt, amelyek csak az ő kelteli fantáziájukban léteznek. Egy londoni újságíró, aki a minap tért vissza Kairóból, elmondta, hogy arab intellektuális körökben tisztában vannak a helyzetrel, viszont az illetékeseket az a körülmény nem zavarta. A harcok és a száraz hősök és az arab hadvezetés szervez részét képezik. A londoni újságíró az alábbi viccet hozta magával Kairóból:

Emiatt a katonák várakoznak a mezenország kanujában. Kijön a portás és megkérdi: „Hányan vagytok?” — Huszonhat! — hangzik a válasz. — „Három bejöhet — mondja

Erre döbrent rá most Amerika, ahol vagy 40 ezer család gyászolja Vietnamban elesett fiait és a százezer meghaladja a sebesültek, rokkantak száma. Szong Mejtől az egyetlen véres és borzalmas incidense ennek a háborúnak, sőt azaz is magyarázható, hogy röviddel a tavalyi újévi fegyverszünet alatt galád módon indított gyilkos Tet-offenzíva után játszódott le — de mégis jelképpé vált. Ekkor ébredtek az amerikai tömegek annak tudatára, hogy a fiuk talán hiába ontották véruket, hogy az elesettek külföldön és már odahaza sem tartják hősokeket és a fájdalommal együtt felébredt a harag is.

Mindez nem arról bolnapra történt, de a fejlemények kulminációját Szong Mejtől váltotta ki, mégpedig a legeréseztlenebb pillanatban — amikor Nixon elnök kísérletet tesz, hogy „rendezett visszavonulást” hajtsa végre. Tragikus módon éppen azok nehezítik meg feladatát, akik oly hevesen követelik a vietnámi háború befejezését. Mindenképp tudja, hogy a kivonuló amerikai csapatok pótlása dél-vietnámiak által csupán mese, amellyel az amerikai visszavonulást takargatják. Párizsban a vietnámi kommunista tárgyalómegbeszélgetések csak húzzák az időt és a markukba röghöve várják, hogy maguk az amerikaiak változtassák a „rendezett kivonulást” lázas tempójú meneküléssé. Hanoinak persze ezse ágyában sínnek, hogy tetlenül várja be az amerikai hadsereg távozását és mindent meg fog tenni, hogy azt az amerikai papírírás” megszegyítő kapitulációjává változtassa.

SZONG-MEJTŐL TANULSÁGAI Ennek az Amerikának elnöke és külügyminisztere arra törekszik, hogy a világ más pontjain csökkenesse a feszültséget és engesztelje a Szovjetuniót, nehogy az ygeneseleg pillanatában hábatámadja, illőtlőleg másutt is túlvörös menekülési kényszerítésre a rendezett és lassu visszavonulást helyett. Ebben a nehéz időszakban Amerikának — és ez (Folytatás a 4-ik oldalon)

BIONESS AUTOMATIC

ASSZONYOM, — az Izhar „Bioness-Automatic” forradalmi mosópor (mosógépekhez) — lehetővé teszi az összes foltot (még a legnehezebbek is) teljes, célszerű kimosást, anélkül, hogy ártana az anyag szálai érzékenységére, a színek elszáraznak és ami a legfontosabb — nem árt új zecet bőrének. „Bioness-Automatic” 810 pohár szuper-aktív port tartalmaz és minden pohárban 5 kg ruha mosásához elegendő mennyiség. Speciális ajándék — célszerű plasztik pohár „Izhar” minden csomaghoz speciális, célszerű plasztik poharat csatol, amely további megtakarítást jelent a biokimiai mosásnál. „Bioness-Automatic” újabb lánca a „Ness” — az Izhar” mosáskézi jó családjának.

EZ PAZAR — NESS IZHAR

ALFRED SPEER EMLÉKIRATA

Hitler nagyvárú mániaitól sugallt terveinek, amelyekkel Berlint „Európa fővárosává” akarta kiépíteni, 1937-től Albert Speer építész próbált formát adni. Speer megépítette a háború első éveiben nem változott, azonban 1942-ben, Todt rejtélyes halála után Speer a háborús termelés miniszterének nevezte ki. Ezzel Speer a háború végéig a hitleri birodalom második legfontosabb embere lett. Ebben a minőségben jellemezték a szövetségesek katonái törvényszéke húsz évi fegyházbüntetésre. Ennek kiöltése után Speer emlékiratai kiadására vállalkozott két nyugatnémet cég: az Ullstein és a Propyläen Verlag. Az emlékiratok lényeges fejezeteinek előzetes közlése a „Welt” című hamburgi lappal folytatott meg.

A lap megalapítója Robert M. W. Kompert a Nürnbergben 1945-46-ban ülésező katonai törvényszék helyettes főügyésze, mondja el véleményét Albert Speer szerepéről. A pennsylvániai Landsdownban élő Kemmer a következőket mondotta:

„Ez év tavaszán felkeresett a spontán fegyházból szabadult Speer, akivel 23 évvel ezelőtt több hónapon át egymással szemben ültünk ő a vádlottak padján, én az ügyész emelvényén. Akkori emlékeimét kísérve megjegyeztem, hogy néhány vádlottal talán súlyosabban kellett volna elítélni, másokat kevésbé súlyosan, talán éppen őt. Speer elhatározta meggyőzésemet; nem hiszi, hogy túl súlyos lett volna a büntetése. Majd hozzátette, hogy emlékirataiban is nyíltan beszél az elkövetett súlyos bűnökről. Meggyőztem róla, hogy az emlékiratok csakugyan igaz képet adják a történelem, és toronymagasságban kiemelkednek a korabeli memoár-produkciókból.”

„Speer Nürnbergben a megszűlt terület megújításának dolgozóitól, ítélték el, amelyért vállalta a felelősséget. Szembem jártam az összes szabadságvesztéses ítélt náci konzervatívokkal, akik később kegyelmet kaptak és idős előtt kiszabadultak, Speer nem kért kegyelmet, végig kiöltötte a büntetését.”

„Emlékirataiban nem esik baba a hibába, hogy Hitler tekintse minden baj gyökérének. Nem feledkez meg a történelmi pszichológiai és társadalmi háttéréről sem. Az emlékiratok világosan mutatják a kombinált katonai-ipari gépezet veszélyét. Magam is (pedig a nációk nem egy nagyságot hallgattam ki és az egész kortörténelmet tisztában vagyok) féltem az adatról szerettem Speer őszintén felismerő anyagából tudomást.”

„Az emlékiratok egyik érdekese fejezete az az 1942 február 8-án történt repülőszereplésről, amelyen Todt áldozott el. Todt különben az előző napon volt Hitlerrel, és pesszimista referenciával magára haragította a Führert. A szerencsétlen híre Hitler azonnal közölte Speerrel, hogy őt szemelte ki Todt utódlására. Hasztalan hivatkozott arra — emlékirat vizsgálatára —, hogy semmit sem értek a fegyverkezéshez és a háborús termeléshez, Hitler a szavamba vágott: Nincs erre a posztra más ember, vállalnia kell a megbízatást.”

„Ekkor Göring birodalmi marsall toppant be egy vadászator, aki engedélyt kért és kapott arra, hogy a közte és Todt között felmerült ellentét miatt talán maradjon-on a temetésről. Viszont igényt emelt Todt minden hivatalára.”

„A hatalmának tetőfokáról lecsúszófele lévő Göring nem csekély meglepetéssel értesült arról, hogy Todt hivatalának a beállítását megígérték, és pedig egyszer és mindenkorra megtagadta, hogy a Harmadik Birodalom hatalmi kérdések eldöntésénél tárgyi szempontok nem játszanak szerepet.”

„Első meglepő tapasztalataim közé tartozott új hatáskörömben, hogy Hitler feltette népszerűségét a háborús megterhelésekkel, amelyek a vele háborúban álló országok, minden korlátos nélkül rendelkeznek. Ezzel magyarázható a munkaerő mozgósításában mutatkozó lazások a közéletiuralmi Németországban, ahol a vezető réteg nem volt kapható személyi áldozatokra és politikai gyengeségek bizonyos engedelmekre kényszerült, hogy ne rontsa le a nép hangulatát.”

„Az orosz fronton elszenvedett vereségek arra készítettek, hogy 1942 tavaszán igénybe vegyem az összes ideig megkímélt erőforrásokat. Először végül azt is, hogy Hitler hozzájárult az összes békebeli ítélet terv-kivételének felfüggesztéséhez. A gaulleterek azonban az általános rendelkezések ellenmondó kivételre értek el a szövetségi Hitlerrel.”

A sort Bornmann nyitotta meg. Őt követte Sauckel, aki rendeltetésműtelt építette tovább a tervrendszerrel. Nem maradt el a kivételre tett megítélés Robert Ley, aki demotiválót éreztetett mintabürokrácián, míg Himmler a Berchtesgaden közeli elvárosított kastélyban helyezte el szerződését. Végül nem törődött saját titálmalával a Führer sem: Kleibschmiden luxusszerű építetett vendéglő feladására.”

„A vezető réteg kilenc évi uralom után olyan korruptabb lett, hogy a háború városi fázisaiban sem volt hallandó lemondani a vadászatokról, szolehadakkal, mintamint cézzellet versengő nagyuri életnek egyetlen fényváltásáról sem.”

„Az atombomba jelentőségére elsőként 1942 tavaszán Fromm vezérkaros bízta

SPORT

Jigál Alon kinevezése nyomán

Megváltozik az állam hozzáállása a sporthoz

Mértékadó körök véleménye szerint valószínű, hogy Jigál Alon helyettes miniszterelnök közoktatásiügyi miniszteri kinevezése nyomán, jelentős mértékben megváltozik az állam hozzáállása a sporthoz. Alon közeli munkatársai a héten hangozták, hogy a közoktatásiügyi miniszter maga is izig-vérig sportember, fiatal korában aktív futballozott és valószínű, hogy a sport nem lesz többé „mostohagyermek” az államapparátus szemszögéből nézve.

JIGÁL ALON
Párfordulás...

Kétségtelen, hogy a kormány 24 tagja közül az 51 éves Jigál Alon áll a legközelebb a sporthoz. Legutóbb Jigál Alon volt az elnöke annak a közéleti bizottságnak, amelynek feladata elkülönítette az volt, hogy olyan munkalehetőségeket teremtsen a sportolókban, amelyek lehetővé teszik a teljes sporttevékenységhez való csatlakozást.

Jigál Alon, aki fiatal korában a Káduri mezőgazdasági iskola tanulója volt, az iskola bajnoki utat rövidített futásban és a közbirtokosoknál a Gáll leggyorsabb futója volt. A közéleti sa-

SPORT-VILÁGHÍRADÓ

A FIFA évkönyve beszámol arról, hogy a 135 tagállam nemzetközi bírói közeli ki, mikor és hány mérkőzést vezetett. A jelentésből kiderül, hogy a futballbírók közül a magánéletben a legmagasabb rangot az afganisztáni Faruk Szaradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkolók, gyakran kiemelt és durva sértegetésre. Két nemzetközi bíró rendelkezik doktori címmel, közülük az egyik, dr. Rudolf Ostorio vezette a botrónyos Racing-Celtic Világkupa-döntőt. A leghosszabb névű bíró a spanyol Ortiz de Mendibil Monesterio Jose Maria. A legújabb név: In Tal, Kambodzsa. Egy ceyloni játékosról nevezik ki a legmagasabb rangot az afganisztáni Arak Saradz herceg érte el. A jelentés nem zárul meg arról, hogy az arisztokrata bíró hogy reagál a szurkol

IGY NÉZNEK KI AZ „AGRESSZOROK”

Két éjszaka bunkerben Máoz Chájim kibucban

Irta: FUCHS ÁVRAM

A múlt pénteken és szombaton este ismét találkoztam az agresszorokkal. A legidősebb közöttük alig múlt 3 éves, pelenkaja meg kikandikálta meleg gyapjadrágra alól. Az arab népek és kelet-eurpai csatlósaiak legidősebb ellenségei ott laktak a föld alatti bunker mélyén. Néhány perccel azelőtt közölte a rádió, hogy az UNO közgyűlése ismét elítélte Izráelt, megbélyegezte, mint agresszort és az arab népek elnyomót.

Amikor ezt a hírt hallottuk, már közel két óraja az egyik óvóhelyen ültünk. Fejünk felett a szovjet-arab béketábor dicsőhimnuszát zengték a Katjusák, az aknavető és a páncéltörő sorozatok. Két gránát-sorozat közepette, a néhány másodpercnyi szünetet kihasználva, ahhoz a bunkerhez sétünk, ahol néhány órával azelőtt lefektetük aludni kis unokánkat, a 14 hónapos Adit, a világbékét veszélyeztető cionista-agresszorok egyik csejéző tagját.

Jó mélyen a föld alatt, a fémhomályban, vastag takarók és kis dűnyhák alatt pihéget aludtak a gyerekek. A szűk bunker szürke falát tömptött kék fény világította meg, hogy ne zavarja az apróságok almat. A tetőre akasztott elektromos fűtőtest on-totta a meleget, mert itt Bét-Seán völgyében, Máoz Chájim kibucban, éjszaka folyamán öszegyük és megfeneklik a hideg levegő.

A BUNKERBEN

A ventilátorok egyenletesen bugtak, cserélték az elhasznált levegőt. A falakat gyermekrajzok borították és az előtérben, ahol a „nagy”, már 4 éves gyerekek aludtak, két nebuló félhangon beszélgetett.

Megigazítottuk a nyugtalanul alvó gyerekek félrecsuszott paplanát, megsimogattuk a békésen, édesedtem pihégek fejcsékjét.

s közben fületünk: körülöttünk dűbörgött a föld, és robbanások hangja szűrődött le a bunkerbe.

Néztem ezeket az alvó apróságokat —

MAOZ

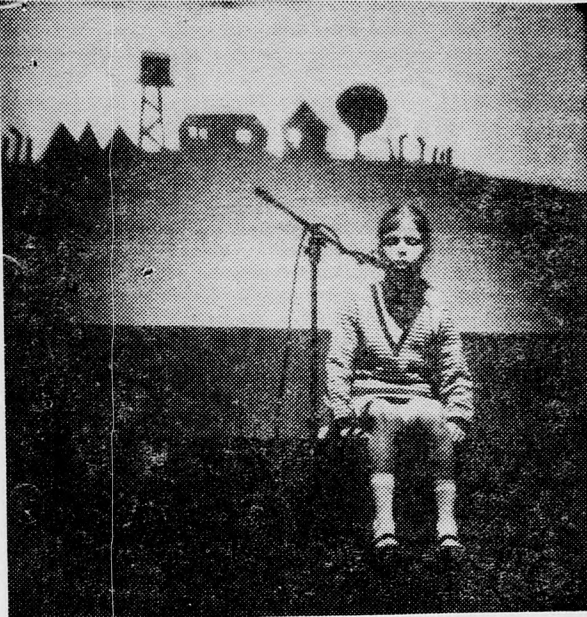
CHAJIM

EBÉDLŐJE

közöttük a kis unokám — akik a környék településein (Kfar Ruppim, Chámádija, Tirát Cvi, Növő Ejtán, Bét Seán, Bét József, Jár-déná, Geser és a többiek lakó gyerekekkel együtt minden éjszaka bunkerben alszanak, sőt a nappalok egy részét is az óvóhelyeken töltik és eszembe jutott a fronttól távoli településeken és városokban gondatlanul alvó, pihendő csipőspékek. Ezek is agresszorok a nagyvilág szemében, mint azok a felnőttek — közöttük a gyerekek szülei és nagyszülei — akik a határmenti településeken látástól-vakulásig dolgoznak, békés és produktív munkát végeznek...

Nem ez volt az első éjszaka, amit bombázott kibuc bunkerjében töltöttem, viszont egyike volt a polgári településeket ért leg-súlyosabb ortámadásoknak, amelyet vér-

A nyolcéves Szmadár Dá-ján, a jordán határ melletti Säär Hágolán kibuc óvó-helyéről jött Tel - Avívba, hogy csengő gyermek-hangján élénkelje a Héj-chál Hátárbut 3200 főyi-közönsége előtt Chájim Bárkani „Az óvóhelyen al-vó gyerekek bölcsődala” cí-mű szerzeményét, a Náchál jubileumi ünnepekre kere-tében.

FOLD FELETT — FOLD ALATT

Másnap reggel verőfényes, meleg korászí nap köszöntött ránk. Pasztorális csend honolt a környéken, mintha az éjszaka — és az előző éjszakákon — misem történt volna. „Csak” a kora reggeli órákban támadtak meg a kibuc környékén áthaladó járórt. Mindenki vidám hangulatban sietett a dol-gára. Szombat lévén, a legnagyobb „forgal-mat” a közös étterem bonyolította le. A ne-héz éjszaka után jól esett a bőséges reggeli, ebéd. Különben is ki tudja, vajon este lesz-e időnk nyugodtan vacsorázni.

Az óvóhelyek, bunkerok és fedett futóár-kok között járva, félig komolyan, félig tré-fálkozva beszélgetünk:

— A Bét Seán völgyét évezredek óta lak-ják a különböző népek. Nap, mint nap újabb régiségeket, a múlt évszázadok kőbe-meredt maradványait tárják fel a régészek, gyakran a traktor által vontatott éke. Mit mondanak majd ugy 1000-2000 év múlva azok az archeológusok, akik Máoz Chájim környékén a múlt után kutatva ásásokat végeznek és megtalálják a vasbeton bunke-rek maradványait? Lesz, aki komoly arccal megállapítja majd, hogy „ugy iú, kétezer megállapítja majd, hogy a vidéket. Az építőanyag és az építési mód arra vall, hogy aránylag fejlett kultúrnívó álltak, és furcsa módon a föld alatt építettek házaikat. A vasbeton maradványok fölötti épületalapza-tokon lakóházak, kultúrtermek és más fon-tos közölközetek szolgáltak épületek álltak, ezek azonban bizonyára későbbi korban épültek, amikor a Bét-Seán völgyi ember ismét a föld felszínén élt”.

Tudós-társam bizonyára majd vitába száll vele és megállapítja, hogy „ugy kétezer tá-ján kettős-szintű föld alatti és föld feletti építkezés jellemezte a völgy lakóinak élet-formáját” Így és hasonló hangnemben folyt a kedélyes beszélgetés.

A „LÁTKESZ-PARTI”

Szombat este ásézfát chávórimre, taggyű-lésre hívták össze a kibuc tagjait. Mi elha-tároztuk, hogy még a vacsora előtt, családi körben chanukai „lövív-parti” rendezünk.

Kora este volt és Adit is elhozott a mulat-ságra. Az első lövívakat (látkesz) józúien elfogyasztottuk, amikor váratlanul elszaba-dul a pokol. „Szomszédaink” ágyuzni kez-dék a kibucot. Mindenki sietett az óvóhely-re, a szülők karjaikban vitték kis gyerekei-keket.

Az első támadás körülbelül 10-15 percig tartott. Amikor a szünet huzamosabbnak tűnt, a szülők kisgyerekeiket a karjukon el-indultak a hálólhely-bunkerok felé, hogy le-fektessék a gyerekeket.

... és ekkor következett az újabb, az előzőnél nagyobb erejű támadás, amely ut-közben a gyerekházak felé érte az embe-reket. Ismét vijjogtak a gránátok és robba-nások rázták meg a békés település leve-gőjét.

Mi, akik az óvóhelyen maradtunk, aggo-dalommal gondoltunk azokra, akik utban voltak. Csak amikor utasítást kaptunk hogy „elhagyhatjuk az óvóhelyet, de továbbra is maradjunk készenlétben” — találoztunk is-mét lányunkkal és ekkor megkönnyebbítve fellélegeztünk. Mesélte, hogy a gyerekek bunkerének bejáratánál érte utól az ágyuzás és így „minden a legnagyobb rendben volt”.

Mit tesznek ilyenkor, a határmenti tűz-vonalban lakó polgári települések?

A legokosabb dolgot a világon: mindenki folytatja dolgát, ott ahol az ágyuzás félbesza-kitotta. Mi is visszatértünk a házi lövív-partihoz és józúien megettük a frissen sü-tött látkeszt...

*
Az Uj Kelet vasárnap reggeli számában négy rövid sorban számolt be erről a két éjszakáról: „Pénteken este Geser és Máoz Chájim kibuc környékére tüzeltek. Mindezek-ben az incidensekben nem történt sebesülés a mi oldalunkon”.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Örömmel közöljük, hogy hosszas előkészületek után egy régi tervünket sikerült megvalósítani. — Január elsejétől

NAGYOBB LESZ AZ UJ KELET

Ettől az időponttól kezdve lapunk nagyobb formátumban jelenik meg, mégpedig hétköznap hat, pénteken pedig húsz oldal terjedelemben. Az új, nagy formátum révén, naponta mintegy 10 százalékkal több olvasnivalót köz-lünk. Terv szerint legalább egyszer hetenként nyolc ol-dalon fogunk megjelenni, ami a jelenlegi átlaghoz viszo-nyítva, a terjedelem mintegy negyven százalékos emelését jelenti.

A nagy formátum döntő kihatással lesz a lap külsejére, mert a lap technikai kivitele is megjavul. Világosabbak lesznek a sorközök, jobb lesz az újság hajtogatása, és a tördelés során kevesebb cikket kell megszakítanunk, hogy a folytatás más oldalra kerüljön. Január elsejétől, amikor

NAGYOBB LESZ AZ UJ KELET

egyben szebb is lesz. És mi joggal reméljük, hogy a vál-tozás révén még jobban elmélyül az olvasó és a lap közötti kapcsolat.

UJ KELET

SZERKESZTŐSÉGE
ÉS KIADÓHIVATALA

Négy asszony és az ötödik

Irta: BENEDEK PÁL

Nem minden széghámos születik annak. Gyakran a körülmények iszágálják le az embert az egyenes utról. Mai történetünk hőse például igen derék, szorgalmas, kötelesség-tudó tisztviselő volt, mégis börtönbe került rövidesen. Az ő esetében többszámra kell átteni a híres francia közmondást: Keresd az asszonyt helyett — Keresd az asszonyokat.

Ugy kezdődött, hogy barátunk annakidején megpróbált. Ez egyébként is vitatható lépés, de az ő esetében kifejezetten ballépés volt, mert aki annyira szereti a nőket, az jobb, ha nem köti le magát. A mi hőstünk viszont egy népi mondásban rejülő igazságra számított:

Férfiember keze-lába nem tartódik a ládába...

és észbe se jutott, hogy, valami határt megítélt csak szabhatna kicsapongásának. Az asszony mellett mindig volt legalább három barátja.

Hamar kifulladás anyagilag, mert szerelmi téren drága az üzemeltetés, különösen akkor, ha urasszonyokról van szó. Itt a fiadé, ott a taxi-számla, amott intim vacsora egy elegáns étterem szepárdjában — hogy bírhatja ezt egy tisztviselő, akinek rádásul saját felesége is van? Nem volt más választása, mint lefaragni a költsévetes felesleges tételét.

Legfelelősebbnek azt az összeget találta, amelyet hónap elején adott mindig át a feleségének háztartásnéz címén. Jövő elscijétől megszüntette ezt a tételt. Az asszony ezt finom utalásnak vette arra nézve, hogy házasságuknak befellegzett, s visszament a mamához. Amúgy is unta már a férje csanodárságát, még örül is, hogy szívesen látja a barátait ki eből a slamsztrikából.

A férfi felett úrra kilitölt hát az apegénvétel napja, örül is ennek mód felett. Fel-frisította barátói állományát, a többi között heves udvarlása foott ev frissen elvált menyecske iránt, aki közel háromezer fontlábba került. Egyik barátjának így panszkodott erről:

— Tudod öresem, a szöveget ingyen kaptam, de drága volt a zuehör...

Hirtelen kellett fizetnie, ezért kénytelen-kelletlen beült egy erkölcsi lífibe, s meenvent a azt a bombot, amely által a lérmélyebbre szállt. Pénzt fordított el egy bubánatos asszonytól. Először kicsit zsanás volt neki a doloz, aztán kezdte meszkolni. Kétféle három hónap mulva talált mézeget asszonyt, aki hajlandó volt hitvány anvaikkal honorálni a kezeit. Akkoriban ugy élt, hogy amit két asszonvot keresett, azt mások kétfőre kóbtöte, s közben — az átváltsói folyamat során — ő maga is naveszerien ment. Csak ebből, mert állását feladta. Főhivatású nőcsábász lett belőle.

Hamarosan átkénezte magát a házasszédelősi szakmára, mert az állásában nagyon jól jövedelmez. Az utóbbi időben négy asszony szeretett menni a hivatalos műsorán és az íróknak illetésén alapon udvart.

— Hova győrté? Ugy értem, hogy győrté idővel? Mert az asszonyok azt is elvárják tőle a pénzükről, hogy kümböcsök négy a szívüket, s lelki bánatukat férfias vállán sítják el. Nos, a mi hőstünk ezt a problémát is igen egyesen oldotta meg.

Különleges rendőrnömozónak adta ki magát. Azzal szédítte a nőket, hogy ő rendőrnö, az Interpol megbízásából dolozzik, s nem is akártilven feladatkörben. Fatach-terroristák után kutat — ez volt az állandó lémeze. Könnyű volt tehát igazolnia magát, ha késett, s csak esitörtőkön ment fel valamelyik irodéba, holott az asszony hétfő óta várta. Az sem okozott számára problémát, ha kevés idele volt és rövidre kellett foenia a szerelmi mozzintát, mert ilyenkor hivatalos átváltsói díjazás érte.

— Rabonom! Itt, fél óra mulva Interpol-konferencián van a központban. En vagyok az egyik előadó!

— De tisztán azt igért meg, hogy elmesélje nevé élete?

Éltör felöltötte a méghivatalosabb képét, mondván:

— Hivatali tilok drágám, a kenyeremmel játszom...

Miért azt az íróknak dolozt említtette, minden nő éltör volt? Ahogy valaha, rosz körüli meenventésével mondják. Az asszonyok imádják ezt a máffajt, s rendszerint ilvesmiket hallott:

— No jól van, süss kis James Bond-om, de aztán né feledkezz meg a te kis nyulastrátról. Van elég pénz nálad? Tessék, itt egy ötvenes...

Ez az utóbbi mondat nem hangzott el mindén esetben. Az is előfordult, hogy kézbe vette a kezdeményezést és lopott. Az egyik nő

szekrényében talált kétszáz fontot. Magához vette. Hogy mennyire gyanun felül állt az asszony szemében — nemhiába volt Interpol-nömozó —, az legközelebb kiderült, ugyanis a nő a következőket mondta:

— Képzeld, mi történt! Ismeretlen tettes kilopott a szekrényemből 200 fontot. Hogy mik vannak! Nem szeretném, ha ilyesmi újra előfordulna, ezért kérek, vedd magadhoz ezt az ötszáz fontot, ennyi kézpénzem van itthon, nehogy lába keljen...

Más szóval szépen forgalmazott a kis válalkozása. Üzleti sikerének az volt a titka, hogy vigyázott: csak kis összegekkel csapta be a nőket, nem keltett gyanut, mert minden ügy-feléhez igen-igen kedves volt, semmilyen tekintetben — anyagi vonatkozásban sem mutatkozott mohónak. Szórakoztató történeteket adott elő korábbi nyomozásairól — valaha olvasott detektívregények alapján —, tehát igazán kompakt mulatság volt egy vele töltött randevu.

Hogyan bukkolt le mégis?

Ez az Interpol-dolog volt a banánhéj, amelyen elcsúszott. Az egyik szerelmének világ-szép kislánya hazajött Jeruzsálemből, itthon készült az egyetemi vizsgájára. Történetesen jogg-hallgató.

Egy borongós ősz este otthon tanult a kislány, s megkérdezte anyuka:

— Mit tanulsz, kislányom?
— Büntetőjogot.
— Meséj...

A kislány szóval tartotta a mamáját, aki az elmúlt hetekben nagyon megkedvelte az ilyen történeteket. Nem is állhatta meg, végül megjegyezte:

— Tudod kislányom, azért érdekel ez engem, mert lehet, hogy rövidesen férjhez megyek. Egy Interpol-örnagy vesz feleségül.
— Mellyik országból való?
— Izráeli.

— De anyukám, az Interpolnak nincsenek tisztjei Izráelben. Ez nem igazi rendőrség, csak a világ különböző rendőrségeinek együttműködését irányító szervezet.

Izráeli éjszakák

A zürichi Bernhard színház

A hónap végén ismét hazánkba érkezik a zürichi Bernhard Theater, amely tavaly ősszel nagy sikerrel játszott nálunk is Molnár Ferenc „Játék a kastélyban” című színművét, Joachim Kulenkamp és Dagmar Koller ismert svájci színházi és tévé-művészekkel a főszere-

LYDIA WEISS

pekben. A svájci együttes ezúttal Barry Connors „Eine feine Familie” című vígjátékát mutatja be. A főszerepeket ezúttal három ismert európai művész: a bécsi Lydia Weiss, a zürichi Ruth Bannwart és a berlini Karin Buchholz játssza. Partnereik Editha Jarno (Bécs), Heinz Brunner-Kraft (München), Helmut Nordari (Zürich) és Wolfgang Schönde (Hamburg).

A zürichi Bernhard színházat 1941-ben alapította Rudolf Bernhard színész. Állandó repertoár közé tartozik Leopold Lindberg és Leonard Steckel, akik már Izráelben jártak. A Bernhard Theater december 29-ikén a tel-avivi Ohel Sém teremben tartja premierjét.

Az elzászi Accordina

Franciaországból nem kapunk Mirageokat, sőt az ellenértéküket is vissza akarják adni. Viszont a repülőgépek helyett Párizs kulturális kapcsolatokat igyekszik kötni velünk. Így juttott el hozzánk sokévi „kulturbojkott” után a Nagy Francia Klasszikus Balet, amely mérsékelt sikert aratott. Most a francia-elzászi Accordina 20-tagú tangóharmonika zenekart és folklor együttest (eredeti neve L'ensemble Alsacien „Accordina” Mulhouse) küldik hozzánk, amelynek élén Raymond Warburger, a fiatal és dinamikus karmester áll, aki ismert szólólista és népszerű előadóművész szűk hazájában. Az Accordina, amely nemcsak tangóharmonikázik, hanem színpompás népviseletben néptáncokat is ad elő, ma pénteken elkezd hazánkba tíz napi előadó körútra, a-

AZ ACCORDINA

Isten éltesse a lovakat...

Premiere készül a Godik színház. Ismét eredeti héber musicalt mutat be, amelynek tartalma a Függetlenségi Háborút megelőző napokban, az „Illegális” alijja idejébe vezet vissza a közönséget. Joram Mátmor írta a szöveget, D. Choter-Jisaj, a Hágáná ügyvédjének emlékiratai nyomán. A történet hat lányról szól, akik egy lélekvesztőn érkeznek Eric Jiszráelbe, azonban az angol hadihajók elfogják a csónakot. A lányokat internálják és Beirutba toloncolják, hogy onnan visszaküldjék őket Európába. A SAJ-nak, a Hágáná titkos szolgálatának azonban sikerül a lányokat kimenteni szorult helyzetükből és visszahozni őket az országba.

A darab címe „Isten éltesse a lovakat...”. A címet egy 25 évvel ezelőtti szólóműsorból vették, amely szabad fordításban így szól: „Isten éltesse a lovakat, amelyek kihúzzák a szekert a sárból”. A mondásban említett „lovak” természetesen a Pálócsh katonái voltak. A nosztalgikus darabban felvonnak az akkori idők jellegzetes alakjai: angolok, arabok és természetesen a héber ellenállási mozgalom harcosai.

A dalbetétek szövegét Chajim Chéfer, a Pálócsh „háziköltője” írta, a kísérőzenét pedig Dov Selzer szerezte. Smuel Bunim, a rendező, aki Amerikából hívta meg Crandall Diehl koreográfust (Káziában, I like Mike, Hello Dolly). A díszleteket Árje Návon tervezte. Az előadásnak 34 résztvevője van, közöttük Ávrahám Mór, Moti Giladi, G. Ámráni, Reuvén Sefer, Dávid Szmádár, Alexandra és Kármela Gaj. A bemutató előadások január 6-ikán kezdődnek, a hivatalos premier január 20-án tartják.

A lakoma

Egy fiatal filmrendező és két színész pillanatnyi tréfás hangulatából született meg „A lakoma” című rövid film, amelynek a napokban lesz a bemutatója. Dani Wohlman, a fiatal rendező, aki Tuvia Tániával a főszerepben forgatta „A furcsa ifjú” című filmet (a közeli hetekben lesz a bemutatása) a napokban elvetődött a tengerentúli meenillatott a telt idomu Eti Uhlman — (aki a „Koronás fővel” című színműben a sunamita

Hogy mondhatz ilyen csacsiságot? Fatach-terroristák után kutat az Interpol megbízásából!

— Anyukám, miket beszélsz! A Fatach-ügyek nem tartoznak az Interpolhoz, nekem elhiheted...

A mama nem hitt egyszem lánynak. Még sem maradt annyiban a dolog, mert a kislány féltette az „örnagy ur” előléletét és eljutását az eredeti feleséghez, akiről a történet elején megírtuk, hogy eleget volt a csapodár férjhezvisszament a mamához.

Most kiderült, hogy bosszúra szomjúzó volt az ötéves lány megjelenését, összefogott vele a megmették a rendőri feljelentést. Már az ügyészség van az akta, többrendbeli család címén indult eljárás a férfi ellen.

Olvassom lélektani ismereteinek bővítése céljából megírom: egyetlen asszony sem hangzik rá, hangsúlyozzák, hogy nem kívánják megbüntetését. Ennek persze nincs jelentősége törvényeink szerint a házasságszédesítés talból üldözendő. Hármán hordják neki a ládába a meleg ebédet és a tiszta fehérneműt, s vitaközébe egymással, kit szeretett a férj igazán.

Allítólag az egyik barátját szerette, de az asszony nem akar tudni róla, mert — mond — megrabolta a jóhiszeműségét.

Ávisaj szerepét játssza) amint fűrdőruhára ve-közve, jóízűen falatozott az ősz napfényben. Egy óra mulva ott volt a filmfelvételek Cesar Cubári, a testes partner. Improvizáció alapon indult meg a munka és a soha nem nemirt feogatókönyv szerint Eti Uhlman, a klat-

A LAKOMA: ETI UHLMAN ÉS DANI WOHLMAN

uzsás után, percekben belül megész — előző a saját, majd a partnere elemözsiáját. „Évél-től jon meg az étvágy”-alapon, mitrán az utolsó mozzást is elfogyasztotta a lány, apránként jóízűen felfajja a partnerét is. Ed-ig a film. Most csak az a kérdés, hogy mi szól majd a közönség a bizzar előlehez.

Az új főtűkárna lesz könyví dolga. Olám Háze esete zonyítja, hogy val mammutszervezetnek re a leenbehebb t- tok várnak a közé- gy főtűkár a kon- gyalásának első n- jobbedben kifejez- szobdoldai csoporto- rfoondját. Azzal ve- Gurion meemarád- hágya voltaképpen- lőásra voltaképpen- lán az Olám Háze- ritási kísérlet a le- ton a legkisebb frak-

Lengyel Vera és Dán Ben-Amoc

Dán Ben Amoc, az ismert műsorszervező ma, pénteken este a hadsereg rádiójában Lengyel Vera zongoraművésznőt látja vendégül. Az előterjui keretben Lengyel Vera arab zeneszerzők zongoraműveiből játszik. A műsrot 20 óra 10 perctől kezdve közvetítik.

Lengyel Vera volt az első izráeli zongoraművész, aki izráeli-arab szerzők műveit nyilvános hangversenyeken először játszotta. A ma esti rádió-interjúban, a názáreti született Cháhib Touma „Arab szvit”-jéből és a „Tak szim” (arab rituális tánc) játszik részleteket. Ezenkívül Patrick Tuma kelet-izráelisi fiatal zeneszerző preliúdját adja elő.

Ezt a műsrot eredetileg Dán Ben Amoc tévé-műsorában akarták közvetíteni, azonban Ben Amoc összekümböbölt a tévé igazgatóságával és így Lengyel Vera hangversenyét most a hadsereg rádiójának péntek esti ad- sában halljuk.

Röviden

Lucian Gheorghescu, a bukaresti Comedia, állami nemzeti színház főrendezője, a haifa Városi Színház meghívására, hazánkba érkezett és Haifán Marcel Pagnol „Fanny” című színművét vízi majd színpadra.

A tel-avivi Hilton szülő Koráll-teremben, Weiss Tibor zongoraművész, minden délutáni könnyű-klasszikus hangversenyt ad, míg a szálló Ohálim nevű éjszakai mulatójában Tony West, amerikai énekesnő és az „Ot sz” zenekar szerepel.

A Sheraton szálló Varázsszöngye nevű mulatójának a havi sztárja Eva Francis, a 10 éves izráeli énekesnő.

IZRAELI HÍREK

Hisztadrut

A Hisztadrut az Izráeli Hírek vezetőinek mekormánykoalációs tá- gették a válságok a közvéleményének a kormányalkalítás- kevés figyelmet sze- reszusának, amely a maga válságai. Lá- ségnek az az igyele- böjje az új végreli- Chádás — Háolám- kísérlet nem sikerül- tilt-avivi törvényész- tiltotta a végrehajtó- az új főtűkár meg- nem indokolja e t- vényes alapon akart- letet az Olám Házetű-

BEN AHARON

Miért éppen az Olám Háze? A Koach politikai fellegást ké- ny- baloldalhoz, te- mondanivalója hiszt- egyszer megkapjuk a többség elérni; mert mindenképpen den a végrehajtóból lett választania JH Hisztadrut új főtűk- Becker távozós főtű- zölte a bíróságban, képviselője megkap- töbízottságban.

Az új főtűkárna lesz könyví dolga. Olám Háze esete zonyítja, hogy val mammutszervezetnek re a leenbehebb t- tok várnak a közé- gy főtűkár a kon- gyalásának első n- jobbedben kifejez- szobdoldai csoporto- rfoondját. Azzal ve- Gurion meemarád- hágya voltaképpen- lőásra voltaképpen- lán az Olám Háze- ritási kísérlet a le- ton a legkisebb frak-

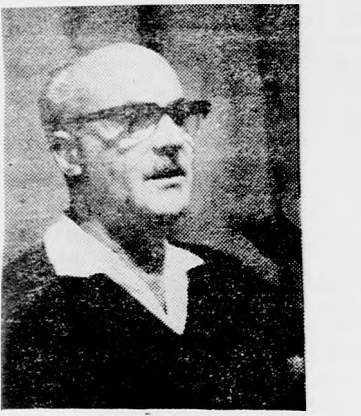
Korábbi volna a jobboldali rene lehet a Mááráchnak naevol ruti, mint a Fnessz ugyan ereiből. A többségét. Az fog- amit a Máárách a- vedő kérdésben, a- vője áll, vagy bukik. A Máárách a fennmaradásának Szóel Bone, a Más a Chevrát Ovdím- ban lévő váltalato- tényezői Izráel nem- zeti jóvedelmének. ban is befolyásos- mi gyökerei vanna- ból az időből, ami Palesztinába vona- A Hisztadrut saját- révén biztosított m- lóította meg a vár- nek átnevelésének- Ben Aharon igazat- litotta, hogy a Gá- ság pártja, ősellens- zének, mert elvb- ipari létektényező-

IZRÁELI HETKÖZNAPOK

Hisztadrut a nehéz napokban

A Hisztadrut azokban az izgalmas napokban foglalkozott intézményei új vezetőinek megválasztásával, amikor a kormánykoalíció tárgyalásokban egymást kergették a válságok és szenzációk. Az ország közvéleményének érdeklődését természetesen a kormányalakítás izgalmai kötötték le és kevés figyelmet szentelt a Hisztadrut kongresszusának, amelynek ugyancsak megváltak a maga válságai. Leginkább jellemző a többségnek az az igyekezte volt, hogy kiküszöbölje az új végrehajtóbizottságból a Koach Chádás — Háolám Háze két képviselőjét. A kísérlet nem sikerült, mert a kis csoport a tel-avivi törvényszékhez fordult, amely megtiltotta a végrehajtóbizottság összehívását és az új főtájtár megválasztását, — amíg meg nem indokolják a bíróság előtt, milyen törvényes alapon akarják megvonnai a képviselőket az Olám Házetól.

BEN AHARON, az új főtájtár

Miért éppen az Olám Háze fáj a többségnek? A Koach Chádás-Háolám Háze politikai felfogást képvisel, közel áll a hippie-ek baloldalihoz, tehát nyilvánvalóan lehet mondanivalója hisztadruti ügyekben is. Majd egyszer megkapjuk a választ arra, mit akart a többség elérni; egyelőre vesztés maradt, mert mindenképpen meg akarta tartani kedden a végrehajtóbizottság ülését és meg kellett választania Jicchák Ben Aharont, a Hisztadrut új főtájtárát. Ezért tehát Aharon Becker távozó főtájtár kanoszáit járt, közölte a bírósággal, hogy az Olám Háze két képviselője megkapja helyét az új végrehajtóbizottságban.

Az új főtájtárnak, Ben Aharonnak nem lesz könnyű dolga a Hisztadrut élén: az Olám Háze esete szimptomatikus tünet. Bizonyítja, hogy valami baj van annak a mammutszervezetnek az összetételében, amelyre a leon-bezebebb társadalom-politikai feladatok vannak a közel négy esztendőben. Az új főtájtár a koneresszus érdemleges tárgyalásának első napján megtartott szűkebb körű konferenciát is adott annak, hogy a jobboldali csoportok jelentése kénezi egyik főponddal. Azzal vádolta a Gáchélt és Ben Gurion meamaradt híveinek „államistifítást”, hogy voltaképpen a Hisztadrut szétrombolására törekednek, nem pedig építésére. Talán az Olám Háze csoportját is a romboló erők közé sorolja, azért történt az eltávolítási kísérlet a leon-bezebebb ellenállási ponton a legkisebb frakcióval szemben.

Kénezi volna még attól tartani, hogy a jobboldali csoportoknak döntő szerepe lehet a Hisztadrut életében. A Mádráchnak nagyobb sikere volt a hisztadruti, mint a Ezeret választásokon. Veszített ugyan erejéből, de megtartotta abszolút többségét. Az fog történni a jövőben is, amit a Mádrách akar mind a három alanyos kérdésben, amelyen a Hisztadrut jövője áll, vagy bukik.

A Mádrách a hisztadruti ipari szektor fennmaradásának és erősítésének híve. A Szolze Bone, a Másbír Hámerkazi és a Kur, a Chevurim Ovidim teljes, vagy társtulajdonában lévő vállalatok feldiszkálása, jelentős tőkevesztés nélkül megvalósításának és nemzeti jövedelmének. Ennek a világvonulatnak is befolyásos konszernnek erős történelmi gyökerei vannak az országban még abból az időből, amikor a pusztaság és szegény Palesztinába vonulódtak jönni a befektetők. A Hisztadrut saját ipari és építő-vállalatai révén biztosított munkát az oléknak és valószínűleg a városokban is a zsidó tömegek átnevelésének korszakos feladatát. Ben Aharon igazat mondott, amikor azt állította, hogy a Gáchélt, a kis- és nagyipar-ság pártja, összességében a munkás-kezelvényezésnek, mert elvben ellenzi a hisztadruti ipari létesítményeket. A Gáchélt a magán-

kezdeményezés pártja, tehát a Hisztadruton belül is harcolnia kell olyan befektetéseket ellen, amelyek gyengítik a magántőkét, vagy legalábbis versenyeznek vele. A polgári felfogás szerint a Hisztadrut nem lehet egy időben munkaadó és a munkásérdekek képviselője. S mert ez a felületes megállapítás hat a felületesen gondolkodó dolgozókra is, a Gáchélt sok szimpatizáns szerzett magának munkások körében is a Szolze Bone és a Kur ellen folytatott harcában.

Mádrách álláspontja más. A hisztadruti ipari vállalatoknak, a rentabilitásukon felüli céljai vannak. Szociáldemokrata módra, szakszervezeti, nem pedig állami keretben igyekeznek kiküszöbölni a dolgozó függőségét a tőkéstől. Már meg is valósította, nem egy nagyüzemben a munkások részvételét a vállalatok vezetésében és részvételét azoknak hasznából. Ben Aharon

Kibuci recept Amerikában

Zajos vita a nyomorogó gyermekek körül — Alkalmazható-e a kibuci nevelési rendszer az Egyesült Államokban? —

Írta: ÁSKENAZI ERVIN

Dr. Bruno Bettelheim, a világhírű gyermekpszichológus, „Az eszményi gyermek” című könyvében (amelyről megjelenésének idején az Új Kelet hasábjain is beszámoltam), megállapítja a kibuci nevelés óriási előnyeit, és szerinte az amerikai nagyvárosok nyomorogó gyermekei számára ez a nevelési forma lenne az egyetlen helyes megoldás. A könyv nagy port vert fel és megállapításai sok vitára adtak okot. Dr. Bettelheim elárastolta meg a meghívásokkal, mert ez egy olyan súlyos probléma az Egyesült Államokban, hogy semmilyen lehetőséget nem akarnak elzárni a megoldás érdekében.

A könyv mottója, hogy ellentétben az eddigi kísérletekkel, a kibuci példa alapján egyetlen nevelési lehetőség az életképes, a szülői körben különböző embertípust formálni.

SULYOS TÁMADÁSOK
A könyv megjelenése óta sok támadás érte a neves pszichológust főleg a négerkérdésről, akiket ez a kérdés elsősorban érint. E támadásoknak — ha még egyelőre burkoló formában is — antiszemita mellékhatásai vannak. Azzal vádolják a szerzőt, hogy az általánosan elismert, hogy a zsidók a zsidó környezetből és új életstílust szerint átforgalmazzák. Sőt, a harcias szűkebb körökben különösen merőben különböző embertípust formálnak.

A támadásra dr. Bettelheim azzal reagált, hogy bár változtatni meg van a zsidókérdésről a rendszer helyességéről, amelyet éveken keresztül behatárolt tanulmányozott, azt mégsem szabad senkire rákényszeríteni.

A kibucokban képzett nevelők üvelemek fel a gyermekekre, akik szüleit csak a nem néhány órában láthatják, ami természetesen nem azt jelenti, hogy a „szegény, szociális szelvényre utalt anyák kirovást”, ahogyan azt a tervek ellenzői hangoztatják. Ő csak annyit szeretne elérni, hogy a kibucokban két „kibucot” alakítsanak a nyomorogó gyermekek részére, egyet egy nagyvárosban, egyet pedig vidéken. Mindezek 100-150 gyermeknek adna hálékot. Amennyiben a kísérlet beválik, akkor a szisztematikus országosra lehet kiterjeszteni és rendszeresíteni.

A JELENLEGI RENDSZER
A közoktatási minisztérium szintén nem maradt télen ebben a kérdésben, bár tevékenysége egészen más irányba haladt. „Előny Terv” név alatt (mely szerint ezek a gyermekek előnyben részesülnek más hasonló helyzetben lévő kortársaikkal szemben) számos Állami Gyermek Központot létesítettek — de ezek egyelőre csak az iskolaközelemben, az alatti gyermekekről gondoskodnak. A munkaidő alatt képzett gyermek-pedagógusok felügyelnek a gyermekekre. Az illetékesek figyelme arra is kiterjed, hogy a felügyelőket bírszine és társadalmi foka lehetőleg a gyermekekhez hasonló legyen, hogy ezzel is elkezdjék az „átnevelés” vadját. Este azután ezek a gyermekek hazatérnek az alkoholból, kábítószerekből és prostitúciótól megfertőzött nyomortanyákból.

Dr. Bettelheim szisztemája elsősorban ab-

ron, első televízió-nyilatkozatában nem kis bizsereggel mondta, hogy a hisztadruti vállalatoknál a munkásjévedelmek 11-13 százalékkal magasabbak, mint a magáncégekben.

Eros polgári ellenzék a szociálista Hisztadrutban furcsa jelenség. Nem ismerünk hasonló helyzetet más országok szakszervezetében. A nagy demokráciákban is vannak vállalkozó szakszervezetek — az olasz kommunista szakszervezet egyike a legdagababaknak Európában —, de tagjai között nincsenek polgári elemek, sőt, még szociáldemokraták sem. Müködik külön olasz szociálista és keresztény-szociálista szakszervezet s ugyanez a helyzet Franciaországban is. A nyugatnémet szakszervezeteknek erős pénzügyi erejük van és tagjai között aligha akad jobboldali szélsőséges, jóllehet a szakszervezet függetlenítette magát a szociáldemokrata párttól, amelyből született. Ezzel szemben Angliában a híres Trade Union a munkáspárt felügyelése alatt áll és nem tűr meg sorabban konzervatívokat.

Állunk Ben Aharon elődje liberálisabbnak mutatkoztak és nem akadályozták meg polgári felfogású csoportok belső szervezkedését. S most, amikor a második alapvető probléma, az állami beavatkozás tere igen széles körökben foglalkoztat és a harmadik a munkásviszonyoknak döntőbírói uton való rendezése a kormány-

mányalakítási program legnehezebb dője volt, fennáll a legélesebb harc lehetősége bal- és jobboldal között a Hisztadrutban, amely lényegénél fogva nem lehet más, mint baloldali.

Nehéz megjósolni, hová fejlődnek ezek a belső ellentétek. Jicchák Ben Aharon a következetes munkásvezér közé tartozik, akiknek szemében a Hisztadrut hegemoniája a munkásérdekek teljes komplexumában szent és sérthetetlen. Az új főtájtár erős, rendkívül felkészült egyéniség és nem tulozunk annak megállapításával, hogy Pinchász Lávon óta nem volt hozzá hasonló tekintélyű szakszervezeti főtájtárunk. Több mint tíz évvel ezelőtt fogalmazta meg javaslatát a munkáspártok egyesüléséről és azóta a kulcszszák mögött sosem szünet meg tevékenykedni a Mádrách létrehozása érdekében. Sokan kérték tőle a Mádrách lehetőségében, de Ben Aharon rendületlenül hitt benne, — meg is valósította.

Eppen a Hisztadrut nehéz belső helyzete és az előtte álló nehéz feladatok miatt — mint az új bérpolitika végrehajtása — esett a többség választása Ben Aharonra. Tévnyilatkozatában is bizonyította: erős, rendületlenül és önálló egyéniség, akit nem lehet zavarbahozni ravasz újságírói kérdésekkel. Sokan bíznak benne, hogy Ben Aharonnak sikerül helyreállítani a Hisztadrut tekintélyét, amely sok sebet kapott az elmúlt években.

Kibuci recept Amerikában

Zajos vita a nyomorogó gyermekek körül — Alkalmazható-e a kibuci nevelési rendszer az Egyesült Államokban? —

Írta: ÁSKENAZI ERVIN

ban különbözik a jelenlegi rendszertől, hogy megköveteli, hogy a gyermek állandóan az intézetben lakjon. Szerinte a gyermek születése után azonnal az intézetbe kerülne, ahol 18 éves koráig nevelődne, formálódna képzett pedagógusok és pszichológusok irányítása mellett. „Ha a gyermeket egészséges, tápláló, izletes ételeket adunk neki és aztán este hazamegy egy férgetől elrejtett piszkos lakásba, esetleg egy apa nélküli otthonba, ahol az anya éppen férfi látogatójával van elfoglalva (és nem ritka az olyan eset, hogy egy anyának 5-6 különböző apától vannak gyermekei), akkor az az otthon továbbra is éretlenül fogja káros hatását.”

Bettelheim rendszerében a szülők meglátogathatják a gyerekeket napi néhány órára, éppen úgy mint a kibucban. Szerinte ez nem jelenti a szülő mellőzését, vagy elutasítását, mivel az pontosan értesülve — sz a gyermek neveléséről és fejlődéséről. Azaz az érzelmi és ragaszkodó kapcsolat a szülő és gyermek között továbbra is fennmarad. A gyermekkel való törődés mechanizmusa, egy mint „megfőzni az ebédet és kiabálni vele, hogy menjen majd lefeküdni”, dr. Bettelheim szerint egyáltalán nem határozza meg a szülő tevékenységét.

ELLENVÉLEMÉNY
Mint már említettem, a Bettelheim-tervek sok az ellenzője, és könyvének megjelenése óta, számos antiszemita levelet és telefonhívást kapott. De ugyanakkor akadnak szép számmal, akik tapasztalatuk és képzettségük alapján vannak más véleményen. Dr. Bettelheim terveinek egyik legélesebb ellenzője dr. Oscar Lewis, a neves antropológus, akinek számos könyve jelent meg a nyomorogó gyermekek életéről és aki a kormány „Előny Terv” programjának egyik tervezője és tanácsadója. Hogy a felkorbácsolt indulatokat lecsillapítsák (és a viharokat eloszlassák, nyilvános vitákat rendeztek a két tudós szakértő között.

Lewis kijelentette, hogy noha ellenzi a Bettelheim-tervet, semmi kifogása az ellen, hogy azt kipróbálják, de sietett hozzátenni, hogy „a problémák égetőek, az idő sürget és napjainkban nem szabadna mindent fákénnál hasvni és az időt utabb — kétes kimenetelű — kísérletekre feleselteni.”

Lewis szerint a szülő személyes kapcsolatán és gondoskodásán van a hangsúly! A nyomortanyák másodlagos kulturájában a gyermekkel való tényleges, fizikai foglalkozásban rejlik a nőnek a legfőbb szerepe. Semmi kifogása nincs, ha a gyermekeket kivesszi olyan otthonokból, ahol naponta ökszerítik a csonjtáikat és ahol a szülők iszákosak vagy hasonló szenvedélyűek van. De ha eltávolítják a gyermekeket szabályszerűen működő tiszta otthonokból csak azért, mert a szülők szegények, ezzel megfosztanak őket attól a sok melegségtől és szeretettől, amit csak anyák képesek nyújtani. A szegény családok anyáinak olyan kevés örömeik van az életből, hogy csakis a terheség ténye az, ami emlékezteti őket arra, hogy ők is emberi lé-

Kibuci recept Amerikában

Zajos vita a nyomorogó gyermekek körül — Alkalmazható-e a kibuci nevelési rendszer az Egyesült Államokban? —

Írta: ÁSKENAZI ERVIN

nyek. Ez az egyik magyarázata annak, hogy a szegény családoknál a legbősebb a gyermekkaldás. „Ez a liktető élet kézzelfogható valóság, és mivel jogállamban élünk, nem hinném, hogy sok anyát találjanak, aki saját akarából hajlandó lenne megválni gyermekétől.”

Dr. Lewis ezután kifejtette, hogy a Bettelheim-terv politikai hátrányait sem szabad szem elől tévesztetni. Szerinte a tervek politikai szempontból „ostoba” és beteg társadalomunknak többet ártana, mint használna. „Mint ha már ballanám is, hogy egy tojásfejl professzor, aki nem közöltünk való, akinek semmi köze sincs hozzánk, beleüti az orrát gyermeknevelésbe. Ha pedig mindehhez még hozzávesszük, hogy a dr. Bettelheim-féle tervek alapját egy izraeli bevált és mehozonosított rendszer képezi, akkor nem vagyunk messze attól a vádtól, hogy „csmisztát akarunk nevelni” a néger gyerekekből.”

Dr. Lewis szerint a Bettelheim-tervek csak abban az esetben lehet reménye a sikerre, ha a kezdeményezés a nyomortanyák köréből indulna ki, annak is a szélsőséges rétegekből. „Ha a tervet az eszméért való harcnak egyik szerves részévé tesszük, akkor van lehetősége, különben a legjobban ha félre rakják és az egészről elfelejtjük, — fejezte be fejtegetését dr. Lewis.

A FELVILÁGOSÍTÓ MUNKA
(Folytatás a 14-ik oldalon)

Ezután dr. Bettelheim még egyszer kifejtette véleményét. Szerinte dr. Lewis agályait megfelelő felvilágosító munkával el lehet oszlatni. Ő sohasem javasolta, hogy normális, emberi körülmények között élő családoktól vegyék el a gyermekeket csak azért mert szegények. Viszont ahol ezek az emberi körülmények nincsenek jelen, akkor minden erőnkkel meg kell az anyát győznünk, hogy a gyermek érdeke azt kívánja, hogy kivonjuk ebből a beteg környezetből. „Ha a nyomortanyák gyermekét hozzá hasonlókkal vesszük körül, azzal egyszerűen eltüntetjük azt az értelmetlen tehetetlenséget, amely kifejlődött bennük, hogy a társadalomnak semmi szüksége nincs rájuk. Míg az egészséges, tiszta „kibuci” lényekben egy olyan reménytelit attitűdöt teremthetnek, hogy ők a legfontosabb lények a világon.”

„Hogy termetem Izraelből „importálom”, azt egyáltalán nem szegyelem” — folytatta dr. Bettelheim — „mert ha valami jó és hasznos, akkor teljesen mindegy, hogy honnan ered. Ha pedig sikerül majd termetem keresztül venni, akkor sürgősen gyermekgondozókat kell majd erre a célra kiképezni. A gyermekgondozás mint foglalkozás ugyanis Izraelben már régen létezik, de Amerikában nem.”

GALUTI CSÖKEVÉNY
Amint látjuk, mindkét fél nyomos érveket vonultatott fel igaza érdekében. De az egész meddő vitának szomorú galuti kísérő jelensége van. Mivel a mai amerikai társadalom egyik legfontosabb problémájáról van szó, egy kérdés állhat fenn: Hogyan lehet azt

SZÜKSÉGESSÉGE

- VÁJIGÁS -

József nem tudott tovább uralkodni magán mindazok előtt, akik körülötte álltak és felkiáltott: „Menjen ki mindenki mellém!” Nem is maradt senkiem mellette, midőn József megismerette magát testvéreivel. Hangozóra sírásra fakadt, meghallották az egyiptomiak és meghaltak Fáraó háza.

(B'rák 45, 1-2)

A József-dráma itt éri el a tetőpontját. Az egyiptomi alkirály képtelen továbbra is uralkodni magán, ezért kéri munkatársait, hogy vonuljanak vissza. Most egyedül van tizenegy testvéreivel. Tolmács nincs jelen és ő a család nyelvére, héberül szólal meg.

Az Irás szűkszavú, nem csoda tehát, hogy a magyarok József magatartásán vitakoznak. Az az ember, aki husz éve nem adott életjelet magáról, nem tudott tovább uralkodni magán. Vajon mi történt hirtelen, hogy elvesztette önmagát? A kézenfekvő magyarázat: Öreg atya szerencsétlenségének ismételt említése mélyen meghatotta őt és mivel nem akarja, hogy kísérete is meg tudja testvérei régi bűnét, kéri őket, hogy vonuljanak vissza.

Rájbán szerint magas egyiptomi körök tervezték a testvérek érdekében. Kérték az alkirályt, hogy Binjámin helyezze szabadlábra. Ezek a körök József szívóságára, humanizmusára hívták. Ezért mondja az Irás: „Vlo jáchol József l'hisépek” — képtelen volt ellenállni az ostromnak. Anyanyan kérték, rimázkodtak, hogy kénytelen volt behódolni. Ezért is adott parancsot, hogy mindenki hagyja el a fogadótermet.

Abárbánél nem fogadja el ezt a nézetet. Elképzelhetetlen, hogy József csak azért ismeretlen legyen a testvérek előtt, mert idegenek unozzák és könyörögnek neki. József gondos tervet dolgozott ki. Mődjá volt rá, ezért alaposan meg akarta leckézteni testvéreit. Éreztek és tudják, hogy súlyos bünt követelnek el, amikor testvéruket rabzolgakereskedőknek eladták. Éreztek, hogy bünhődniük kell — és szálljanak magukba. Ez a terv kitűnően sikerült. Védőbeszédé végén Jehuda így szól: „Most tehát, kérék, maradjon szolgád uram rabzolgája a fiu helyett, és engedd a fiut felmenni testvéreivel”. József ekkor világosan látta, hogy fivére szánja bűnét és hajlandó vállalni a rabzolgasorsot és a szenvedést, csak hogy jótéhesse azt. Ekkor jelentette ki: „En vagyok József!”

A magyarok egyetértenek abban, hogy József nem zsidó voltát restelle, a személyzet csak azért küldte ki, mert nem akarta, hogy a testvérei mások előtt piruljanak, amiket Jehuda Jászir, (fregnyirás) és B. J. Michali (antibírán) mellett Jehuda Amiháj volt, akit a modern héber verselés utóiról között tartanak nyilván.

Az 1924-ben Németországban született és 12 éves kora óta Jeruzsálemben lakó tanárnak verselése számvetés a sorssal, amely ki-rekesztette az elkötelező múltból, anélkül, hogy a jövő legzetével kártalanította volna. Marad a folyamatos időrendű jelen, amelyet ősei szemeivel lát, csodálkozva azon, hogy ép bőrrel átvészelte a vész.

Ez a jelen itt van, kézfelelő közelében, az örök, érzéketlen, pártatlan és kavarogó Jeruzsálemben. Reggel az Óváros árva ráhull az Újvárosra, de délután visszahorog a keleti falakra. Ilvenkor felkavarog a Dávid tornyára, mint a loomaaasabbra kuszó imádság fölött, felútan az égie... Ez van „MOST”, a hatnados báborut átél Jeruzsálemben, amikor a történelem új értelmet kapott!

Amiháj elfogadta a neki méltán kijáró díjat, bár — Sartre, Beckett és mások módjára — bírállattal élt. Kifőnsolta, hogy a disztinkciót a hírvé elöl menekült Brenner nevével kapcsolták össze, — de emiatt nem érdemes vitába szállni vele.

Írói képzetletét, szintis hasonlatait és megéjtő látásmódját következő két verse példázza:

A HETI SZIDRA

A tulajdonsága, hogy zsidó hűséggel párosul, csak azok ajkán él, akik feltétlenül nélkül ragaszkodnak zsidó mivoltukhoz, a Tóra szent parancsolatahoz. A babiloniai száműzetésben a zsidók hihetetlenül rövid idő alatt elfelejték a héber nyelvet, aminek egyetlen magyarázata, hogy elszakadtak a zsidó gyökerektől. Ugyanezt tapasztaltuk galai történelmünk során, különböző országokban, különböző korszakokban.

Chátám Szófer fejtegetését Reb Zálmán Sorotzkin a következőképpen egészíti ki: József nemcsak héber nyelvtudásával igyekezett meggyőzni testvéreit, mert a nyelv vészé fokon nem egyéb, mint külső burok. József a héber nyelvetől áradó hittel, annak tartalmával és szellemével hatott. Figyeljük csak meg mit mondott a testvéreknek: „Mert Isten azért küldött ide előttem, hogy életetek megmaradjon”. Valamivel később pedig így szól: „És Isten engem elküldött előttem, hogy legyen maradókatok a földön és hogy életben tartson benneteket nagy menekülésre”. Az ajának szánt üzenet pedig így szól: „Isten engem egész Egyiptom urává tett; jőjj ide hozzám, ne késlekedj”. Ez a héber nyelv — fejezi be Reb Sorotzkin — volt a döntő bizonyítéka annak, hogy valóban a testvérek, Jákov Ávinu fia.

Amikor a testvérek visszamentek Kánaánba és elmondták atyjuknak, hogy „József még él és uralkodik Egyiptom egész országa fölött”, megdöbbant az ősatya szíve. Előbb nem hitt a fiainak. Nagyon is jó volt ez a hír ahhoz, hogy igaz legyen. De aztán azt mondta: „Mit törődöm minden dicsőségével? Nekem elég az a tény, hogy a fiam él. Elmegyek, hogy lássam őt, mielőtt meghalok!”

A RENNEN-DIJAS

Jehuda AMIHAI portréja

Írta: NASCHITZ FRIGYES

AZ UNO JERUZALEMI

PARANCSNOKSÁGA

Közvetítő, békésítő, alkudozó, egyengető laknak a fehér házbán. Messziről kapják táplálékukat, tükös csatornákon, hajszálereken át mint egy embrió.

Ajakruzsos titkárnők nevetélnék, mentelmi jogvédett kozsivezők lent várakoznak mint istállólovak. Az árnavt emyörök fák senkiföldben gyökereznek, csalódást csak gyerekek okoznak, akik klímament mentek szedni és nem tértek vissza.

Nyugtalan gondolatok keringenek, mint kémszemek, fényképeznek, cikkáznak, előhívják a komor, bánatos szobákban.

En tudom, hogy nehéz csillárjak vannak és a fiu, aki voltam, megnyergeli őket, oda-vissza himbálódzom, amíg elmaradok végleg.

És később, az éjjel rozsdás és csavaros döntést, érlel öreg életünkrol és a házak fölötti hangulat szétszórt szavakat gyűjt egybe. Étközések után, amikor a társalgás megélenkül és a gyermekek már lepihentek.

Remények környékeznek, mint merész tengerézeket, mint felfedezőket egy szigeten, amilyen egy-két napot kikötnek, megpihennek és aztán elhajóznak.

KORA REGGEL

házhoz kapja

az

UJ KELET

et, na előfizet

megbizottunknál

HESZKEL

Boér-Séván

Sikun Dálet, 294/11

IZRÁEL

AZ EI

Juvál Neeman fizik...
nem amerikai tudós a...
Albert Einstein díjat...
később esetleg elnyernek...
díj előfutárának is számít...
Jellemző módon a h...
Juvál Neeman professzor...
fordulópontot, nem jelt...
patatit. Kellere-s díjat...
de ha az ember nem kap...
A 44 éves Neeman...
atomfizika terén tett v...
sággal megrázta a nemz...

A díj az csak díj...
fordulópontot, nem jelt...
patatit. Kellere-s díjat...
de ha az ember nem kap...
A 44 éves Neeman...
atomfizika terén tett v...
sággal megrázta a nemz...

NEEMA

Ágost, valószínűleg a...
kedmi. Olyan szerény...
nem sem képus...
A huszas években az...
han élt el Neeman csalá...
fjén Gedi szülőföthonban...
világát. Elemi iskoláit...
végezte. Kilenc éves vo...
elemi iskolai tanulma...
gazgatáságra nem volt...
kialltítani az apró ter...
nek.

1935-ben — 9 éves...
Tel Avívba hozták, h...
írta „Herzlia” gimnáz...
hallani sem akart ilye...
amig a tanárok érteim...
nem tartották a vézna...
félküll felvették. Tizen...
sággal, és beiratkozot...
re. Tizenkilenc éves vo...
képességekkel képsít...
kor, hogy törés nélkül...
tudós utjak.

De a háza sorsa és...
beleszólt a tervekbe...
amikor először találko...
azóta mind a mai nap...
han áll a biztonság...
tében a tisztá tudomá...
zárkózó tudósokkal. A...
ban a dicsőségese em...
ban volt ezredparancs...
megalkalulása után tá...
és fontos szerepet ka...
stratégiai mestersévs...
egy érte, hogy ha...
szavát.

Az akkori vezérkar...
nem engedélyezte Ne...
dátó megoldásként el...
Izrael katonai tisztja...
ban, miközben affekt...
összefonódó szorítás...
tudományok és a h...
Tizenhét és múlt a...
Juvál Neeman meg...
nyait Londonban. R...
dományos karrier s...
kötés a fiatal profess...
megalálja a tudomá...
záción erejével ható...
amely behívták, a...
további parányi rész...
létezéséről íráig nem t...
A tizenkét rövid é...
a professzor számára...
lefotósolt tudomá...
folyóiratában fejte...
Talán nincs a világo...
amely ne próbálta v...
nak Neeman profess...
hába, Juvál Neeman...
kódott hosszú években...
Egyébként, bár szá...
nem foglalkozik a...
gyakorlati megvalós...
fesszor nagyonis gy...
nek ez az oldala mo...
túl kifejezésre. Juvál...
óta harcol az izraeli

IZRÁELI TUDÓSOK AZ ÉLEN

AZ EINSTEIN DIJ ELNYERÉSE ALKALMÁBÓL

Juvál Neeman fizika-professzor az első nem amerikai tudós a világon, aki elnyerte az Albert Einstein díjat. Ez a kitüntetés egy később esetleg elnyerendő tudományos Nobel-díj előfutárának is számít.

Jellemző módon a hivatalos értesítés vétkor Neeman professzor így reagált:

— A díj az csak díj, nem más. Nem jelent fordulóponthoz, nem jelzi az élt nagy pillanatait. Kell-e a díjat kapni, ösztönzően hat, de ha az ember nem kap — hát nem kap...

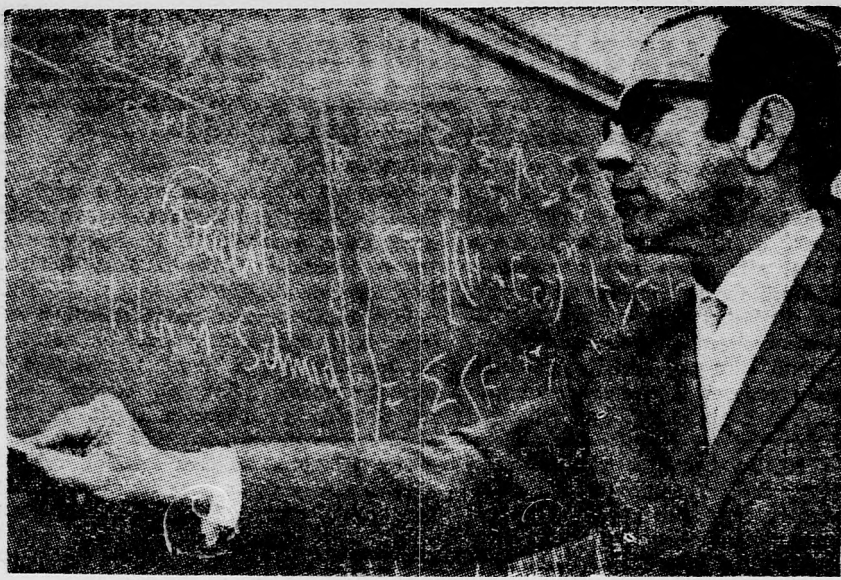
A 44 éves Neeman professzor, akinek az atomfizika terén tett több felfedezése világszerte megrázták a nemzetközi tudományos vi-

és modernizálásért, nyilvánvalóan még nem egy meglepetést hoz majd számunkra ezen a téren is.

Véleménye szerint az izraeli adottságok különösen megfelelőek az elméleti tudomány kifejtésére. Mint elmondotta, az elmúlt három évben az anyag felépítésével foglalkozó fizika terén a felfedezések 75 százalékát izraeli tudósoknak köszönheti a világ. — Olyan helyzet állt elő — mondja — hogy olyan képletek vezették a tudományos világot mindenütt, amelyeket izraeliek dolgoztak ki. Zsebre vágjuk ezen a téren az oroszokat és az amerikaiakat egyaránt...

A professzor véleménye szerint az elméleti tudomány természetszerűleg fejlődött ki Izraelben, ugyanis ehhez nincs másra szükség, mint egy palatáblára, egy krétára és egy repülőegyre, hogy az ember figyelemmel követhesse a világ fejlődését. A gyakorlati tudomány viszont csak úgy fejlődhet, ha sorsa összekapcsolódik a rendkívül fejlett és nagy kapacitású iparral és a bonyolult, drága technikai berendezésekkel.

— Ma — mondja Neeman professzor —

Neeman professzor: „Csak egy krétára van szükség, meg egy palatáblára...”

bizonyos változás észlelhető ebben a folyamatban. Miután kezd kelőképpen kifejlődni a szükséges „háttér”, lehetőség nyílik a gyakorlati tudományos kutatásra is.

Persze másról is szó van. Neeman professzor következetesen hisz a zsidó géniuszban és megemlíti azt a többé-kevésbé ismert tényt, hogy mind a Szovjetunióban, mind az Egyesült Államokban a tudományos Nobel-díjak között feltűnően nagy számban vannak kép-

viselve a zsidók — éppen úgy, mint a hegedűművészek között...

— En sajnos nem játszom semmilyen hangszeren — mondja a professzor — bár nagyon szeretem a zenét. Viszont rengeteg tudós játszik. Emlékszem, amikor Teller Ede professzor első ízben látogatott el Izraelbe, arra kért, hogy szervezzek számára egy tudósok-

(Folytatás a 14-ik oldalon)

NEEMAN Prof.

CERUZARAJZ EGY FESTŐ ÉS GRAFIKUS-MŰVÉSZRŐL

ARANYÉREM A HUMOR-OLIMPIÁN

— Katz Smulik egy Jeruzsálemről szóró tréfás sorozatért aranyérmét kapott Bordigherában —

Katz Smulik

A magyar jisiv határai néhol elmosódotnak. Hitler tevékenyen hozzájárult e határok kialakításához. Miért számít magyar-zsidónak egy bécsi születésű, német anyanyelvű fiatal művész? Csak azért, mert az Anschluss után szülei Magyarországra menekültek, Miskolcon járt iskolába, tökéletesen megtanulta nyelvünket, onnan már nem menekült tovább, s a Katz-család 1944-ben osztott a magyarországi zsidóság sorsában. Megtaposva, súlyos vérvesztés után, husz évvel eze lőtt onnan menekültek. Együtt a tömegyökezes magyar-zsidókkal, ide, Izraelbe.

Katz Smulik akkor már fiatal művészeknek mondhatta magát, első dolga mégsem saját pályafutásának egyengetése volt. A Nahária közelében létesült Gáaton kibucnak lett az egyik alapító tagja, ott él ma is.

Persze, a kibuc-tagok hamar rájöttek, hogy vétek volna nehéz munkára fogni Smulikot, hiszen elnehezedne a keze. Felhívó tettek számára a képességei kibontakoztatását. Manapság csak a nagy nyári munkák idején dolgozik a mezőn néhány hétre, ezen kívül a konyhai munkákból is kiveszi a részét, mikor a sor órá kerül, különben művészi műterme egy személynél „gazdasági ágat” képez a kibucban. Kedvére dolgozhat, s a termést — az ő esetében honoráriumnak hívják —, a kibuc pénztár betakarítja.

Mindenek előtt az Al Hámimár vezető karikatúrística. Ezen kívül keresett ember a grafikai piacon, munkáinak nagy a keletje. Nemrég például az Izraelben angol nyelven megjelenő folyóirat kibuc-i különszámát adott ki. Katz Smulik rajzolta a karikatúráit. Többet mondanak ezek a rajzok a kibuc-i élet tartalmáról és mulatságos fordulatáról, mint akárhány riport, vagy vezércikk.

Ilyen értelemben is jó hírét költi kibucának, és általában, a kibuc-i mozgalomnak. A közelmúltban Bécsben járt, kiállításra volt. A tévé, a sajtó melegen ünnepelte. „Városunk szülöttének” titulálták, de Katz Smulik állandóan csak a magát hajtogatja:

— Izraeli művész vagyok, Gáaton kibucban élek. Némestül tényleg elég jól tudok, mert véletlenül ebben a városban születtem, aztán elemista koromban menekülöm kellett, mert meg akartak ölni...

Ott is, máshol is megkérdezték tőle, hogyan lett belőle művész a kibuc különleges viszonyai között? Szívesen mesélt el, hogy amikor az első lehetőség nyílt erre, Gáaton

kollektívája elküldte őt Párizsba, a világ legelső művészeti akadémiáján egészítette ki ismereteket. Azóta alkalma nyílt még egyszer visszatérni oda, kiállításra volt ugyanis Pá-

rizsba, mert a kitüntetett rajzokat még nem kapta vissza. Most megjött a vastag boríték, benne a zsüri-látta-kitüntetett karikatúrák.

Hat rajzot, egy sorozatot küldött ki a karikatúristák nagy nemzetközi találkozójára. Ta-

Egy tréfás rajz a Bordigherában aranyérmével kitüntetett sorozatból

lán nem is karikatúrának, csak deris grafikának nevezném ezeket az alkotásokat. Minden esetre az olasz-Riviera egyik legszebb városában, Bordigherában nagy sikere volt. Aranyérmét nem nyer mindenki abban az erős mezőnyben.

Megjegyzendő, hogy az aranyérmét nem küldték el a címére a rajzokkal együtt a bordigherai házirend ezt nem engedte meg. A művészek személyesen kell odautazni, mert az átadás kis szertartással jár, amelyet az olaszok egy világrt sem engednének el. Tavasszal amugy is Európába készülődik, akkor majd elhozza.

Az aranyérmét gátoni lakásának falát fogja diszítani, mert a kibuc-i szabályok értelmében, csak a csendő aranyakat kell átutaltatni a közös pénztárba.

(benedek)

HETI FILMLEVÉL

AZ ITELET NAPJA — Cífon mozi

Bernard Malamud, a zseniális amerikai zsidó író életművének legjelesebb alkotása került megfilmesítésre. A könyv eredeti címe „The fixer”, de az izraeli könyvfordítás a fenti címmel ajánlotta meg a művet és így kénytelenek vagyunk azt így továbbadni.

A nagy történelmi dráma Jakov Bok kivi zsidó esetét eleveníti. Az oroszországi forradalom előtti idők utolsó vérvadásának szivárogtató eseményeit látja a néző. Bok nem forradalmár, csak gondolkodó fiatalember, aki szeretne kikerülni a fojtogató nyomorúságból és a véletlen segítségére van, megmenti egy nagy ur életét. Az ur ember, aki a Fekete Százakhoz tartozó szélsőségesen antiszemita csoportosulás tagja, nem sejtí róla, hogy zsidó és olyan pozícióba helyezi, ahol kivívja vetélytársa gyűlöletét.

Peszach idején megölnék egy keresztény kisfiút és a kegyetlen anya-szerető gyilkosságból rituális vérvádat koholnak Bok ellen. Szörnyűsége sorsa, de nem hagyja magát. Sem kínzás, sem megaláztatás nem löri meg, tudja, hogy egész népért, a zsidóságért szenved és helyt kell állnia. A megrendítő küzdelem felmagasztalja, miközben az egész cári rendszer minden aljassága, romlottsága, s egyáltalán lelkiismereti válsága, bontakozik ki

szélesen a néző előtt.

Nagyszerű alkotás. Elszörnyed a néző. Ó, Szent Oroszország, mennyit szenvedtek széles országodban a zsidók! És mennyit szenvedtek és szenvednek azóta is, hogy ledől a trón, megszűnt a gyűlölt Ochrana!

John Frankenheimer zsidó rendező, a mű iránti nagy tisztelettel, invencióval, odaadással formálja meg a filmet, rekonstruálja a cári Oroszország végnapjait, erkölcsi zűllését, a zsidóság embertelen sorsát. A film maga egy pogrommal kezdődik. Olyan megdöbbentően hiteles a vérgözös kozmikus rohama a kievi gettó ellen, a pusztítás, a gyilkosság képe olyan dermesztő hatású, mintahogyan azt ifjúkori olvasmányainkból, már Amerikában elbeszéléseiből ismerjük. Vonzórára így jutott egész élményanyagához már Amerikában született Bernard Malamud, a szenvedélyes zsidó író, aki soha egyetlen olyan sort sem írt le, amely ne a zsidó sors, a zsidó lélek ábrázolása volna.

Frankenheimer egyfajta elgondolásból úgy utasította operatőrjeit, hogy egészen sötét tonusú felvételekben készítsék a háromórás filmet. Szinte bántja a szemét a sötétség, a börtön rácsain sem engedik behatolni a tennyeinyi világosságot, a fényeffektusok a

HOROSZKOP

VIZONTÓ — (Január 21-től február 19-ig)
Most semmi kezdeményezés egy ideig, csak a kitaposott utakat keresse. Ha ezt a tanácsot nem fogadja meg, nagyon sok komplikációval néz majd szembe. Egy találkozás révén kellemes órákban lesz része.

HALAK — (Február 20-tól március 20-ig)
A hét második, vagy harmadik napján támad egy ötelete, amelynek révén kikerül az utóbbi évek legkínosabb szorongásából, s egyszerre minden rendeződik. Szentimentális síkon kerülje el a túlzásokat, értékelje helyesen a saját és mások körülményeit.

K O S — (Március 21-től április 20-ig)
Nem kell gyorsan álláspontot elfoglalnia egy bizonyos, másokat jobban, őnt kevésbé érintő ügyben. Egy vártan bevétel — noha szerény összeg — mégis nagy könnyebbséget okoz, mert segítségével egy régi gond lekerül a válláról.

B I K A — (Április 21-től május 20-ig)
Az ambíció hozza arányba a lehetőségeit. Nem kell föltétlenül többet markolnia, mint amennyire képes. Ha beosztja az erejét és felméri saját, és körülményeiből adódó lehetőségeit, jóval többre megy.

I K R E K — (Május 21-től június 21-ig)
Eddigi fáradozásának nem kaphatja meg egyszerre a gyümölcsét, de részben megkapja. Ne panaszkodjék, még akkor sem, ha erre átmenetileg lenne is oka. Egy fontos levelet kap, jelenleg késik, de nem sokára megjön.

R Á K — (Június 22-től július 22-ig)
Egy szépen megtervezett és előkészített kezdeményezésnek végül is sikere lesz. Ne siessen, az már mindegy, hogy egy, vagy két hét múlva lesz ez a siker érzékelhető. Ne törődjön a családi vitákkal, tartózkodjon attól, hogy a szeretettől objektív véleményét hirdessen.

OROSZJÁN — (Július 23-tól augusztus 23-ig)
Egy kis szerencse folytán nagy belső erőforrást tár fel önmagában, s a dolgoknak jelentősége lehet az élete további alakulására — akár hosszútávon is. Lehet, hogy kialakul önben a feltékenység egy változata.

S Z Ü Z — (Augusztus 24-től szept. 22-ig)
Egy kínos ügy csak tovább megcsúszhat, színielőadás készítése után, s ha nem tesz pontot a végére, alig lehet majd rendbe hozni. Egy nagyszerű ötlete támad, próbálja mielőbb realizálni is az elgondolást.

MÉRLEG — (Szeptember 23-től okt. 22-ig)
Őn hajlamos a könnyed megoldásokra, de ezek nem mindig megfelelőek a felvetődött problémákhoz képest. Igyekezzzen lenyúlni a dolgok lényegéhez, s oldja meg a kérdéseket végérvényesen. Ez saját érdeke, de a környezeté is.

SKORPIÓ — (Október 23-től november 21-ig)
A hét folyamán új oldalról ismeri meg munkája szépségeit, s másoktól dicséretben is részesül. Ne bizza el magát, a teljes sikerhez még további befektetésekre van szüksége.

N Y I L — (November 22-től december 21-ig)
Egy értelmetlenség miatt lelki fájdalmat lesznek. Ne távolodjon el a problémától, járjon a végére, s ilyen aktív módon tegye túl magát az ügyön. Végül is nincs semmi komoly jelentősége.

B A K — (December 22-től január 20-ig)
Nagy diplomáciai érzékre lesz szüksége, hogy kikerüljön egy bizonyos csapdát, amelyet mások helyeztek az útjába. Azért lesz nehéz, mert úgy kell viselkednie, hogy azok ne is gondolják: Maga mindent tud, átlátott a számításainkon, s ezért volt képes kikerülni a bajt.

gyertyacsonk világító erejéhez igazodnak. Ez levező, de egyáltalán jelkép is, így kell elfogadni. Talán azért kellett az egész filmet ilyen színpadon tartani, hogy a végén, az emberi erő, elszántság diadalra jutásával a néző szemébe vakhosszal ragyogó napsugár.

Mert Jakov Bok a világ közvéleményének nyomására sikeresen vívja meg a harcot, nem merik az utolsó percben elpusztítani, hanem odaállítják a kievi törvényték elé. Ezért harcolt, mert, ítéletet akart, a felajánlott amnesztiát nem fogadta el, mert azzal beismerte volna a vérvádat.

Nyomasztó film, nem is lehet más. A történetnek egyetlen dexis foltja nincs. Az old hatatlan szenvedés, az égrekiáltó igazságtalanság nagy drámája ez, a zsidóság megurcoltatásának, megtiprásának regénye.

Micsoda szereplők vonulnak fel! Elsősorban Alan Bates, aki a főszerepben, a film minden kockájában szerepel. Ragyogó teljesítmény ez, olyan az elhivatottsági érzés szenvedélye, olyan az igazságba vetett hit szilárdsága, hogy könnyekre fakasztja a nézőt. Nagy színész, s ez élete legjobb, legmarkánsabb alakítása. A zseniális Elizabeth Hartman, az amerikai fiatalok egyik legjobbját szintén igen jelentős alakítással jelentkezik és a kiváló Dirk Bogarde méltó egész eddigi életművéhez, azokhoz a nagy szerepekhez, amelyek már megötte vannak. David Warner (Morgan) igen tehetséges színész és a többiek, mind, mind egy-egy karakteres szerepben a rájuk mért szerep teljes megértését és az iránta való lelkesedést igazolják.

ZOLTÁN DEZSŐ

KERESZTREJT VÉNY 2166

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14												
15				16						17		
18				19	20				21			
22				23	24				25			26
27			28						29	30		31
		33				34		35			36	
37	38					39			40			41
42				43	44				45			46
47			48		49					50		
51				52		53				54		
		55							56			
57	58					59			60			61
63						64			65			66
67		68			69					70		71
72				73					74			75
												76
												77

Vizsintes: 1. Fkzetel: Kezel (beteg).
5. Elmeti csapás. 10. Bizonytalan ülő alkalmatlanság. 14. Olasz festő (1477-1576), a velencei reneszánsz egyik legnagyobb mestere, portréiban az emberábrázolás legmagasabb fokára jutott el, teljes név. 15. Névelés kaszáló. 16. A folyó torkolatvidéke, ahol a folyó többfelé ágazik. 17. Ment betűi keverve. — 18. Fennisk. 20. T. U. E. 21. Másolat. 22. Ezüstfémes, színielőadás készítésére, vastárgák bevonására használják. — 23. Lise. — 24. Nobel-díjas zsidó atomkutató, Joliot Curie-vel és a Nobel díjas Hahn Ottóval együtt 1946-ban atomrobbantást végzett az urániummal Amerikában. 26. Rangot jelez. 27. Vonat haladt rajta magánhangzótlanul. 28. Sáp betűi keverve. 29. Elhívti a magot. 31. Élet másállaghangzó. 33. Mindennemű állati vagy növényi sejt élő anyaga, főfolyékony színtelen, nyúlós tömeg, amely főleg fehérjékből áll. 37. Eszménykép. 39. K. E. A. 40. Igen erős vihar. Rendesen forgóviharoknál fordul elő (Hurrikán). 42. Kérdőszó személyre vonatkozólag. — 43. Vissza: Benjamin. — 44. amerikai bíró és pedagógus (1869-1942) Alapította a denveri fiatalok bíróságát. 46. K. K. G. — 47. Salvator. — 48. olasz festő, rézkarcoló, költő (1573-1615). A barokk egyik hangadója, a nápolyi iskola egyik főmestere. — 49. Madár-csemete. 50. Tűz- és betörésbiztos páncélszekrény, pénz, értékpapírok és értéktárgyak őrzésére, eredetileg helyesírással. 51. Mezőgazdasági munkás. 53. Vám betűi keverve. — 54. Viselkedés. 55. Mogorva. 56. Hullámtörő gát, kikötőt. 57. Kórházi munkás. 59. Vízi emelő, — 2-3-ik betű felcserélve. 61. Vissza: kömüves munkát végez. 63. Fordított héber hónap. 64. A kereskedelem ősi formája. — 66. Pityereg. 67. Tollforgató. — 69. Tantételt. 71. Magyar iparváros. 72. Angol királyok, egyike Shakespeare egyik tragédiájának

hőse. 74. Kamasz. — 76. Város Litvániában. Korábban Litvánia fővárosa. 77. A korallszigetek gyűrűjéről körülzárt vízterület.
Függelges: 1. Vissza: díszmadár. 2. Műanyagszál. 3. Nagykereskedés tenger. 4. Európai nemzet. 5. Mészelenet. 6. Olasz tanács és székelye. 7. Két szó: 1) hajlítónalvó építészeti dekoratív elem, őse az ion oszlopfő csigás fejete, 2) lépésmérő, zsebóra alakú műszer, amelyet a járó vagy futó személy mozgása hoz működésbe. 8. E helyen. 9. Héber verektek. 10. Növendék borjú. — 11. Ékeztelt: a színpadnak a nézőtér felé eső alsó szegélye. 12. Nobel díjas amerikai drámaíró. 13. Dal. 19. A Maros jobboldali mellékfolyója Erdélyben, 63. kilométer hosszú. — 21. A fenol (karbolsav) metilészármazéka. Készítményből nyert fertőtlenítőszer. 24. Nap. 25. Női név. 27. Ennek feltalálása és megszerkesztése tette világhírűvé Guglielmo Marconi-t. 28. Mindennek van. 30. Duganai másállaghangzó. — 32. A mennyeftékész (szak) néven a legdrágább szőrmé. — 33. Jégmentes kikötőváros a Szovjetunióban, az Északi Jég-tenger partján. 34. Vissza: vityilló. 35. Legelő. 36. Az ókori Dél-Mezopotámia sémiményű lakói. Ezek és a szumerok keveredéséből keletkezett a babilóni nép. 38. Páris divatház. — 41. Kofa betűi keverve. 44. Másállaghangzó. — 45. Csacsíhang. 48. Gyűrű alakú korallszövet. 50. Athéni államférfi, újszervező, rósa alkotmányát. 52. Spanyol arany. — 54. Vissza: hasznavehetetlen tárgy. 58. Egyenlő érték. 59. Három napig tart. 60. Ilyen a felel. 62. Igen mérgező anyag. 64. Nere betűi keverve. 65. Férfi név. 68. K... a geometriai alak. 69. T. A. U. 70. Eszkekapsz indusztr. 71. Állati bővőhely. 73. Feltételes kööszo. 75. Ragasztó fele.
(A 2163. számú keresztrejtvény megfejtése a 7-ik oldalon)

UJ KELET SZELVÉNY 2166 REJTVEJNYPÁLYAZAT

Név: Cim:

Az utóbbi időben lalkozik velünk az Egye emlékszem az Egye két alkalommal is Izráelt a szovjet-ará A világszervezet ar jobban ellenünk fo lejtük, valójában m Nem tartozunk egy höz sem.

Ezért nehéz a hel gépezetével szemben az UNO „terítékere”

Nem a leelőlvőve Neheoz azt hívgy UNO-küldetésünk tudom. 126 eymás mörül az UNO-ba is, milyen bibeitete tenger. ami az UN zottsáit elaraszta let ma már eldicz millió lapra dagad gyülemlert okmányok, memorandumok kimutatások és a neryi más megnyilatko Kis államok megb UNO-küldetéségek rendelkezősükre ha irodákkal. Mert hi hiányzik a megfelel tán a szegény kis valósággal elsillyed gerben, amely az U lán, az Fast Rive „üvegpalota” labirin Mindez elsősorban UNO-ban renetegé is a lényegről. Er Jozsef Sprinzák há kor azt panaszolták nek, hogy nálunk nek a t. Házban, ját a szótól és i ebben? Hát mit e Mit akarnak tölün Talán fasított süssün

Az UNO is amo nak hát a nagymél az UNO valami „lá lami kézzelfogható rotvapeneket? Ugy kodó UNO-megbiz UNO egyetlen ter megfogalmazott, ki viharos érzelmi k ragos, durva szóc sek és fenyegetés dások, — szavakb perzselő, gyújtóhang zuhanó szóradatok irodalom papirtemet

Mindez miért? E egyetlen küldöttség lán jogáról. A hoz kétes örömetől. A fenyegető „tulnépes

DÁN DALM

Az emb

- Hogy érzed ma
- Koszónob, jól
- Miért mondta
- „Köszönöm” helyett
- Kicsit dathas van
- Micsodaa?? N
- Es mit érzel?
- Semmi különöse
- Valamit csak ér
- A szokásos túm
- zug a fejem, sajognak
- Mas nincs?
- Káprázik a s
- nagyon.
- Kitél kaphattad
- Fogalmam sincs.
- Az ismerőseid
- nek az utóbbi időben
- De volt. Minden
- Azért imáznál óvate
- ért nem oltatod be m
- Beoltattam.
- Antibiotikumok?
- Az egész étlapot
- Vitaminok? A. I
- Beszedtem má
- az ábécé összes betű
- szilont is.
- Es mindez nem l
- Látod az eredmé
- Szörnyő dolog

MI LENNE AZ UNO-BÓL IZRÁEL NÉLKÜL?

Irt: CHANA ZEMER

Az utóbbi időben ismét előszereztelt foglalkozni velünk az UNO. Múlt héten, ha jól emlékszem az Egyesült Nemzetek Szervezete két alkalommal is sietve „megbélyegezte” Izráelt a szovjet-arab tömb kezdeményezésére. A világszervezet mechanizmusa kezd egyre jobban ellenünk fordulni. Végül is ne felejtjük, valójában majdnem egyedül vagyunk. Nem tartozunk egyetlen világpolitikai tömbhöz sem.

Ezért nehéz a helyzetünk az UNO szavazó gépezetével szemben. Ezért kerülünk oly sűrűn az UNO „terítékére”...

Nem a legelőnyösebb tálalásban. Nehogy azt higgyék, hogy egyszerű a mi UNO-küldöttségünk munkája. Ma már, ugyancsak 126 évvel marakodó nemzet tömörül az UNO-ban. Elképesztő rá gondolni, milyen bízhatatlan áradattal dagad a szövetség, ami az UNO-t biztosságit és albitosságit elvárasztja. Ez a nemzetközi testület ma már eldicsekedhet azzal, hogy 550 millió lapra dagadnak az irattárakban felgyülemlett okmányok: jegyzőkönyvek, jelentések, memorandumok, kommunikáció, statisztikai kimutatások és a nemzetközi dokumentáció ezernyi más megnyilatkozása.

Kis államok megbízottai joggal sírnakoznak. UNO-küldöttségeik létszáma csekély. Nem áll rendelkezésükre hatalmas személyzet tágas rodákkal. Mert hiányzik ehhez a pénz és hiányzik a megfelelő tisztviselőkről is. Így az állam a szegény kis államok közös sorsa, hogy valóságosan ellénynek nebban a papírtengerben, amely az UNO newyorki főhadiszállásán, az East River partján ének emelkedő „bárgyaló” labirintusában elvárasztja őket.

Mindez elsősorban abból ered, hogy az UNO-ban rengeteget beszélnek. Sokszor nem is a lényegről. Eről jut eszembe a néhai Jozsef Sprinzák húzelnek bemonadása. Amikor azt panaszkodtak a Kneszet első elnökének, hogy nálunk túlságosan sokat beszélnek a t. Házban, Sprinzák kivette szivarját a száijából és így reagált: „Mi a baj ebben? Hát mit csinálnak a Kneszetben? Mit akarnak tőlünk? Hogy ne beszéljünk? Talán fasírtot süssünk?”

Az UNO is amolyan parlament. Mit várunk hát a nagyméretű delegátusok? Hogy az UNO valami „táclélez” adjon nekik? Vami kézfogható produktumot? Talán bővítve a szavakat? Ugy látszik ezek a panaszok az UNO egyetlen terméke — a szó. Szépen megfogalmazott, kulturált, csiszolt szavak és szünetes érzelmi kirobbanásokból eredő hangos, durva szócsatározások. Figyelmeztetések és fenyegetések, vagy álszent sópínközlések — szavakba öntve. A mikrofont is persze, gyújtóhangú szavak és vizesként lezuhadó szóáradatok a nemzetközi jegyzőkönyvtudomány papírtetőjére.

Mindez miért? Egy oknál fogva. Végülis, egyetlen küldöttség sem mond le a felszólalás jogáról. A hozzászólás, a megnyilatkozás kérés örömtől. Ezért hát az UNO irattárát fenyegető „atúnepesedés” veszélyes. Ne felejt-

sük, az UNO nem Izráel parlamentje. A Kneszettel ellentétben, az UNO központjában nem korlátozzák egyetlen felszólaló idejét sem.

A leghosszabb beszéd, amit az UNO közgyűlésén valaha is hallottam, Fidel Castro szájából hangzott el. A kubai forradalmár lángoló tekintettel és széles kézmozdulatokkal beszélt. Mi az, hogy beszélt? Szónokolt. Sajátos latin temperamentummal. Beszélt, de főként — kiáltozott. Hat órán keresztül. Megszakítás nélkül. A gyorsírók valóságos kiáltozó mellett. Egymást váltották. A közgyűlés elnöke az ájulás szélén volt, de senki sem tett — nem is tehetett — lakatot Castro szájára.

Még szerencse, hogy nincs sok hozzá hasonló forradalmár. Achmed Sukeiri, az arabok véresszájú bérenc-szónoka sem tört ki rövid, kétórás szokványos beszédkeretéből.

Szegény Sukeiri. Amióta utalapot kötötték a talpára és menesztették a szauidai küldöttség éléről, nagyon érezhető az ő hiánya az UNO arab kórusából. Hiszen rendkívül aktív ember volt. Nemcsak a beszédekben. Az amerikai petroleum-társaságok pénzéből fejedelmi módon vendégelte meg a szovjet kémiszolgálat embereit. És természetesen ezekből a pénzekből osztogatta az aranyórákat a hideg országból származó platinaszöke újságíróknak. Mindez persze, — a politikai szükségletek számlájára...

Akár hiszik, akár nem, engem Allah minden áldásával elhalmozott, amikor az UNO-ban működtem izráeli lapudósítóként. Egy szer valami információra volt szükségem a politikai bizottság menükültekek kapcsolatos tájáról. Eppen utamba került Sukeiri. Figyelmeztettem, hogy izráeli vagyok, mielőtt segítséget kértem. Szemei felcsillantak, mint aki valami nemes féltre bukkan. „Segíteni fogok önnek, amiben csak tudok. De egy feltétellel. Hogy továbbra is támadjon ensem. Fliesen és kimélet nélkül. Ez nagyon jól jön számomra. Erősíti a pozíciomat. Segít rajtam.”

Teljesítenem kérését. Az események közben bebizonyították, hogy mindez mégsem segített rajta...
Ez Chruscsov? Rajta sem segített semmi. Alkalmam volt látni a közgyűlésen, a híres „cipőjelenet” alkalmával. Amikor hirtelen, beszéd közben, lehajolt és lerántotta cipőjét és a magas szónoki emelvényről kezében a lábhevel dühösen hadonászott, mint egy fenyegető ostorral. Mindenki elfeledte. De valamennyi jelenlevőnél hirtelenbéli lett a szövetség delegáció tagjainak arca. Mert semmi dol-

már ne is beszéljünk.

A diplomaták is megéreznek Izráel és az arab-izráeli viszály hiányát. A szónokok többsége torok-munka nélkül maradna. Nem mint-ha nem tudnák boncolgatni Biafra helyzetét, de ez, ugyebár, nem kellemes. Sőt, mi több, egyenesen kényelmetlen. Niefria uovanis sőt-tébfülek országa és az UNO iratlan alkotmánya szerint, a megbélyegezendő és hábor-zonató cselekedeteket csakis fehéremberek kö-vetik el (többnyire nyugatiak), mie az afro-ázsiai atvátság ugyanezen cselekedetekre rá-nyomia az UNO rabbinikus hecsherjét.

Valójában ez az egyenlőség amolyan kárpótlás az új államoknak, amelyek nagyon gyengék. Gyászolói erejük mindem a nullá-val egyenlő, katonai erejük főként a papíron észlelhető, politikai befolyásuk pedig — kétes és ábrándszerű. Az UNO-ban azonban parlamentáris szavak azonos az USA, vagy a Szov-jetunióval. Minden egyes állam, egy szava-zat. Ez a nemzetközi demokrácia. Ez avitia az UNO-t olyan fontos és annyira jelenték-telen intézményé.

Egy angol újsíró egyszer találón akvá-riumnak nevezte az UNO központját. Való-ban célba talált. Nemcsak azért, mert az UNO palota falai lüveből készültek, hanem azért is, mert a létfenntartás feltételei ebben az üvegcémben teljesen eltérnek a környe-zet, a való élet szabályaitól.

A külvilágban zárt az élet, problémák-kal küzdenek nének és emberek. A világ négy sarkában továbbra is szeretnek és gyü-lölködnék. Örlenek és szomorkodnak. Váltak-zatlanul hisznek és álmodoznak. Mint régen, az emberiség történelme folyamán. Az UNO-ban azonban nincsenek élő emberek. Csak dip-lomaták vannak és az őket szolgáltató szemé-lyzet. Feltételezhető, hogy a multban, az UNO óskorában, tehát 15-20 évvel ezelőt-t a világszervezet központjában a diplomaták többsége fehér volt és a szolgálók — az örök a jegyzőkönyv, a líftesfuk — néretek voltak. Ma pontosan az ellenkezőjét látni. A diplo-maták többsége „szines” és ezért a szolgál-tások területén főként „fehéreket” foglalkoztatnak...

Bármi legyen is azonban a színek keveréke és összetétele, az UNO diplomatáinak és tiszt-viselőinek óriási időhátserege nem forja meg-oldani a világ problémáit és nem hozza meg a hön óhajtott idővísszétét. Ha méris, egyszer, valahára megoldódnak ezek a problémák, ez nem az akváriumban fog végbemenni.

Es az Egyesült Nemzetek profeciaja sem va-lószínű meg a mi időnkben — az UNO nevé-t leszámítva — ha csak nem fedeznek fel va-lamelyik más csillagzaton olyan kultúrénnye-ket, akik háborút indítanak az egész embe-riség ellen. Akkor majd villámgyorsan össze-fognak és egyesülnek a kínaiak és az oroszok, no meg az amerikaiak, hogy ne beszéljünk az arabokról és az izráeliekről, továbbá a viet-namiakról (északon és délen), hogy szembe-szálljanak az új ellenséggel, a külső támadó-val.

Ha erre gondolunk, szinte remélni kell, hogy egyszer mégis eljutunk a Marsra...

HERZLÉK ARANYLAKODALMA

Herzl Kálmán a zsidó állam megálmodójának a másodunokatestvére. Apai és anyai ágon. Herzl József volt az apja, az anyja pedig nemcsak férjzett, de született Herzl Klára volt.

Az ünnepek és a két szábre unoka

Zimonyból származik a család, s Herzl József születési bizonytványán redeti alá-írás igazolja, hogy a koma tisztégé Herzl Tivadar nagyapja, Herzl Simon láta el. Csa-ládi ereklelyeként örzik még azt a meghívót is, amelyet Herzl Jákov és Janette küldött a most aranylakodalmát ünneplő házaspárnak, a fiuk, Dori esküvőjére.

A temesvári Herzl házaspár 1950-ben alij-zott. Az első éveket Nir Am kibucban töltötték, később Kirját Onoba kerültek. Ma is ott élnek, a Shelters-sikunban. Két lányuk,

Magda és Bözi is, az országban él. És az unokák, Gád és Lea — Herzl Tivadar szábre vérei.

Herzlék aranylakodalmán nemcsak a család, de a környék apraja-nagya, a régi barátok és tisztelők is nagy szeretettel ünnepltek a boldog házaspárt. Adja a jóisten, hogy meg-érhessék a gyémántlakodalmukat is!

Leitner Mirjam

A 2163. SZ. KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE:

(Folytatás a 6-ik oldalról)

Vizsintés: 1. AJACCO, 6. KOMIÓS ALA-DÁR, 22. TRANSVAAL, 26. CSATA-HAJÓK, 29. RABITZ, 44. REGÁLE, — 49. SILONE, 54. 1) ELAN, 2) TRAUMA, 64. KAMRA, 65. BABEL, 73. 1) MO-TETTA, 2) ÁRON, 78. BABONA, 79. AGORAFOBIA, 83. ORON, — 89. 1) NOTA BENE, 2) SÁTA.

Függőleges: 1. ANTON CSEHOV, 2. A KAR-COLAT, 4. LAVRI, 9. LESAGE, — 11. ABARBANEL, — 14. AGONIA, — 15. 1) RAKÉTA, 2) MONA LISA, — 18. KAISER, 2) USA, — 30. ZSÁBA, — 39. SZARKA, 43. ANTRACÉN, 50. ERE-MITAGE, 52. KENÉZ, 64. KATONA, 66. LADOGA, 69. ROBOT, 70. MÁGUS.

NYEREMÉNYKÖNYV: Gárdonyi Géza: IDA REGÉNYE

1969. XII. 19 Uj Kelet 7

DÁN DALMÁT:

Az emberiség legmerészebb álma

— Hogy érzed magad?
— Koszonob, jól.
— Miért mondatd azt, hogy „koszonob”, — „koszonom” helyett?
— Kicsit dathas vagyok.
— Micsodaa?? Náthás vagy? Ójvávo!!!
— És mit érzel?
— Semmi különösét.
— Valamit csak érzel?
— A szokásos tüneteket: Csavar az orrom, ring a fejem, saognak az izmaink.
— Más nincs?
— Káprázik a szemem. De nem olyan nagyon.
— Kitél kaphattad el?
— Fogalmam sincs.
— Az ismerőseid közül nem volt valaki-nek az utóbbi időben influenzaja?
— De volt. Mindenkiné...
— Azért innáa óvatossabb lehetné volna. Mi-ért nem oltatod be magad?
— Beoltattam.
— Antibiotikumok?
— Az egész étlapot végigtettem.
— Vitaminok? A. B. C. vitamin?
— Beszedtem már vitaminok formájában az úbecó összes betűjét. Az ikszet és az ip-szilont is.

— És mindez nem használt?
— Látod az eredményt...
— Szörnyű dolog ez a nátha. Állítólag

egy íz, egy vírus csinálja az egész rumlit. A fene vigye el! A tudósok képtelenek fel-fedezni az elszerszert. Pedig már jónéhányan belekopaszodtak a kutatásába.

— Szerintem, még a kopaszág ellense-ret is hamarabb fogják felfedezni! Ha-ha-hape!!!

— Az ördögbe! Hiszen te pokollan ná-thás vagy! Mivel tudnék valahogy segíteni rajtad?

— Adj kölesön egy tiszta zseblendőt!
— Szerencsére van nálam tartalék. Nesze!

— Kösz, Gordon. Rendes fickó vagy. Ezt sohasem fogom elfelejteni... Hűha, most látom csak, hogy egész elbeszélgettük az időt! Nekem mennem kell!

— És Alan Bean, az Apollo-12 asztronau-tája erőteljesen kifújta az orrát, majd neki-készítődött, hogy leszálljon az űrhajóból, titokzatos utifársunkra, a Holdra.

*

Soktizezer kilométernyire a kozmosz há-tar vándoroltól, a honostól számítópont irányító-teremben, precíz műszerek segítségével világűrű szakemberek százal figyeltek lélegzet-visszafújva a Nagy Feseményt, a tör-ténelem második Hold-utazását.

A halalos csöndet csak néhány erős tüsz-szentés zavarta meg. Senki sem csodálko-zott a dolgon. Osz van, — ez az influenza szezonja...

MIKOR KERÜL JORDÁNIA ÉS LIBÁNON A TERRORISTÁK KEZÉRE

Valljuk be: 1967 júniusában meg voltunk győződve, hogy a hatnapos háború eredményeként a végére értünk az akkor már közel két évtizedes arab-izraeli ellenségeskedésnek.

AZ ELMARADT KAÍRÓI TELEFONHÍVÁS

A közvéleményben kialakult hangulatnak a lekeklatásabb bizonyítékát szolgálta Mose Daján emlékeztető kiáltása, mely szerint várja a telefonhívást másik végéről, Kaíróból a meghívást, az előlított helyzetből leginkább addó tárgyalások beindítására. Azonban, mint kiderült, a szábréként, Dajánban született kitűnő hadügyminiszterünk, aki beszélt arabul és ifjúságának javarészt arabok között töltötte, utvesztőbe tévedt abban a feltevésében, hogy ismeri a káifvéreinek létezését és részvételét.

Daján hiába várt a kaírói telefonhívásra. A jeruzsálemi postahivatal telefoncsengése csak nem akart megszólalni. Igaz, emiatt nem kárhóztatta magát a tévítésre. Azon az arab bölcsletlen okúva, ha a hegy nem jön Mohamedhez, akkor Mohamedre megy a hegy, alkalmazta a szábre szemléletre jellemző politikáját, ami az első időben valószínűleg a győzelemre épített, a zsidó és a nemzetközi világot. Ez a koncepció a nyitott hidak és a szabad határok megjelenésével kapott külön helyet a Közelkelet politikai és hadászati szakirodalmában.

A NYITOTT HIDAK ÉS A SZABAD HATÁRKOZLEKEDÉS POLITIKÁJA

A katonai közigazgatás hamar felismerte a birtokolt területek arabóságának a Jordániával és a többi arab állammal fenálló családi, vallási, kulturális, de leginkább gazdasági kapcsolatokat. Emiatt, helyesen, úgy döntött, hogy a változott tiszteletetési határoka való tekintet nélkül, nem vájia el a területi arabtságot a környező arab világtól.

Persze, a már említett arab szempontokon kívül, más nagyfontosságú megfontolási is voltak a katonai közigazgatásnak. Főleg azt tartották szem előtt, hogy a nyitott hidak és a szabad határhozkölezkedés politikája, amely előnyöket biztosít az izraeli békefőrtövéseknek, ha mindjárt le nem becslendő veszélyt is jelenthet az állami biztonság szempontjából.

AZ IZRAÉLI ÉS AZ ARAB RENDSZER SZEMBEÁLLITÁSA

Mik voltak az elképzelések, amelyek ennek a szabadelvi politikának a kimutatható előnyöket voltak kívánva biztosítani? Abból a felismerésből kiindulva, hogy a területek arabóságának többsége állandó harcban állott Huszejn királlyal és kormányával és ennek az ellenségeskedésnek a gyökerei a jordániak elnyomó rendszerének talajából táplálkoztak, a katonai hatóságok, helyesen, azt a tanulságot vonták le, ha liberális politikát gyakorolnak a tegnapi ellenségkel, a jordániak brutalitása még érzékeltetőbben juthat kifejezésre.

Az arabokat valóságos elképzelte az izraeli katonai civilizált és emberséges magatartása a lakossággal szemben. Az ellenséges propaganda a legvadabb híreket terjesztette a zsidó katonai kegyetlenkedéséről, garázdálkodásáról, rablásáról és a keleti fantáziákban kirajzolt nemi erőszakosságáról. Ugy látszik, nem hiába mondják: ki mint él, úgy itél. Az arabok meg voltak győződve, hogy a náluk begyökerezett szokások, a zsidók esetében is érvényesek. Amit ők szándékoztak csinálni a zsidókkal, ha a győzelem szerencse csillaga nekik kedvezett volna, szentül hitték, hogy a zsidók hasonló megtorlási metódusokat fognak velük szemben alkalmazni.

A „VESZÉLYES” POLITIKAI CSAPDA

Mint már mondtuk, az arabokat valószággal frappritrota a náluk szokatlan katonai rendszer. Előbb azt hitték, hogy veszélyes politikai csapdáról van szó és előbb utóbb lesujt rájuk a gonosz zsidó ökle. Amikor azonban elmúltak az első hónapok, anélkül, hogy bármi történt volna, amitől félték, kezdtek hozzá szokni az új életkeretekhez.

Kiderült, hogy gazdaságilag nem remélt, jobb állapotok következtek be. A munkanélküliség évről-évre jutott munkalehetőséghez — az izraeli szektorban. Olyan béreket kaptak, amikről azelőtt nem is álmodozhattak. A kü-

Irta: FRIED MIKSA

lönböző üzemek tulajdonosai, a kereskedők, a mezőgazdák és a többi gazdasági tényező, könnyű szerrel értékesíthették termékeiket akár Izraelben, akár pedig, — a szabad határok politikája révén, — az arab államokban. Az izraeli gyáripari produktumok közvetítését is ők látták el, a nyitott arab világ felé.

AZ ARAB ÁLLAMOK ÉS A TERRORSZERVEZETEK „FELISMERIK” A VESZÉLYT

Politikai téren is új éra köszöntött rájuk. Soha annyi önállóság felett nem rendelkeztek a jordániák és az egyiptomi államkeretben, mint amilyen mérettű szabadságra és közigazgatási függetlenségre tettek szert az ellenséges izraeli katonai rezsim alatt. A változott helyzetben, 1968 elejéig ugy is tünt, mintha egyre bővülő-tágul a közöledés és a megértés szemle Izrael és a területek arab-sága között. Jóllehet, ez még távolról sem jelentette, hogy a két nép a békes kiengesztelés útjára lépett. De voltak már biztató jelek a jövőre nézve.

Az arab államok felismerték a veszélyt, ami előállhat, ha sűrűs ellenakció nem kezdeményeznek. A terroristaszervezet tudatára ébredtek annak, hogy elveszíthetik lábuk alól a talajt, ha tovább mélyül az a szellem. Illetve, ha ez a folyamat tart és a területek arab-sága kivonja magát, egy szép napon, az arab államok védnöksége alól és a Patachal is megszaktija a különben is elég laza kapcsolatot. Sem az arab államoknak, sem a terroristáknak nem lesz, — Isten mélt! — kiért, miért és kinek a nevében harcolni. A nemzetközi világ tudomásul fogja venni, hogy az egykori földrajzi Palesztina arab-sága határvonalat húzott a maea sorsának alakulása és az arab világ befolyás között.

A LAZADÁS MEGSZERVEZÉSÉNEK KONCEPCIÓJA

Egyiptom a Fatach-al karöltve a tettek mezejére lépett. A kidolgozott terv első fejezete odairányult, hogy a nyitott hidak és a szabad határ rendszerét visszatűt alióként kell alkalmazni Izrael ellen. A területek arab-ságát és az izraeli arabokat is, sejtrendszerbe megszervezve, a terroralakulatok szolgálata-ba kell állítani. A tervnek ez az elmondó lása nem mutathatja fel ugyan, a kontemp-lált általános arab zendülés sikerét, de nem vitatható, hogy a beindított lázító propa-gandának voltak és vannak részleges eredményei. Ha nem is sikerült az arab-ság száz-ezes tömegeit harcba állítani, nem kétséges, hogy több százan, talán ezren, halgattak a határon túlról érkező felhívásokra. Tovélege-sen kapcsolódtak bele a terroristá káde-rekbe. Hiszen tanui vagyunk annak, ami ezen a téren történik immár több mint más-fél éve.

A TERRORISTA FRONTSZAKASZ KISZÉLÍTÉSÉNEK HÁTTERE

Ugyanezokkor a terv másik fejezete azt cé-lozta, hogy a terroristák frontszakaszait ki-szélítsék. Az egyiptomiak és a terroristar-vezetek rájöttek, ha az offenzívákat, a föld-alatti manőverrozsakat és a harci alakula-tokat általában csak Jordániára koncentrá-lják, megkönnyítik az izraeli hadsereg rajta-üéseit. Sőt!... Ez be is vonulhat Jordá-niába, felégetheti az összpontosított terrora- kulatok gécpontjait. Amíg az arab orszá-gok kusiujukat is mezmozgatták és az UNO-t is akcióba állíthatják, a zsidó katonák már régen tul lesznek a jól sikerült hadművelet-ten és a terroristaszervezetek hirmondójuk sem marad.

Az elmondottak alapján került kombiná-cióba a két és fél millió lakosú Libánon, amelynek több mint a fele keresztény és ezért az európai nagyhatalmak, Amerika és a pápai kuria védnökségét élvezzi. Ha pedig Libánnonak a keresztény világhoz ilyen előny-helyzete van, nyilván, nagy stratégiai hiba volt már eddig is, ki nem használni Izrael-ellenes akciókra.

NASSZER ÉS ARÁFÁT TERVEZ ÉS A CÁHAL VÉGEZ

Meg voltak győződve, hogy Izrael nem merészel ujjathuzni a keresztény világgal. Nem fog semmilyen büntető eljárást alkalmazni Libánon ellen, míattal az ottani ter-roralakulatok is élvezhetik a libáni immu-nitását. Csakhogy Nasszer, Aráfát és George Chábas tervezett és Izrael a maga jól felfo-gott védelmi érdekeinek figyelembe vételé-

vel — végzett. Felborította az összes kacs-aláb erődtítményekre alapozott terveket. Meg-támadta Libánont és nem kétséges, ezennél is meg fogja támadni, ha erre rászöglél.

Persze, közben Nasszer is megjárja a maga játékát. Hirdeti a palesztinaiak és a terroristaszervezet háborújának a jogosságát és tör-vényességét. Követeli az arab szolidaritás ne-vében, hogy Jordánia és Libánon a terrora-lakulatok és Izrael közötti háboruszkodások harcszinterére változzanak, miattal Egyiptom kiparancsolja őket területéről.

Ha pedig az otthoni feszültség meg fogja követelni, további lépések megtételéről sem fog vissziárni. Hogy idét nyheressen és egyben elterelje népe figyelmét a hazai ku-darcokról és ezzel az okvetlenkedő fiatal tisztjárúdt is leszerelhesse, annak kihangsúlyozása mellett, hogy világrengő pánarab politikát folytat, rá fogja uszítani Aráfátot és Chábas-t — az „ellenszögülő” Libánonra és Jordániára. Formális belső harcok eredményeként fogják aztán megkaparintani a hatalmat a két kis országban.

AZ OROSZ POLITIKA ÉS A TERRORSZERVEZETEK

Mert hiszen, feltételezhető, nem véletlen, hogy a Szovjetunió, amely eddig a legeré-lyesebben ellenzte a terroristá harci kon-

tepciót, váratlanul 180 fokok ivben pom-kát változtatott. Elismerzte a terroristá szor-vezeteket — jogos, utban levő államkeret-ként.

Miért tette ezt? Mert egyfelől le akarja törölni a Közelkelet térképéről Amerikának és egyáltalán a Nyugatnak ezt a két korca teremtményét, amelyek adott esetben katonai bázisként szolgálhatnak és zavarhatják a szor-vezetéseket, a földnek ezen a részén. Más-felől, ha az izraeli vonalon nem tudja be-váltani ígértét, legalább ezen a ponton akar Nasszer és a rebellis palesztinaiak kezé-re jászani.

A nemzetközi és az izraeli politikai világ-ban is vannak igen számottevő személyiség-gek, akiknek az a véleménye, hogy az új vázólt változásnak a várható realizálása — csak egész rövid idő kérdése.

MI LEHET IZRAÉL ÁLLASPONTJA?

Egyébként izraeli politikai és stratégiai szempontból különféleképpen ítélik meg az itt esettel és kialakuló helyzetet. Többség között tartja magát az a felfogás, hogy egy ilyen változás Jordániában és Libánonban, nem tangálatja semmilyen tekintetben az ország biztonságát. Ellenkezőleg!... Szaba-dulnának a ma létező kétfaki komplexumtól. Egyrészt a terroristáknak nem tudnának védel-met keresni és kapni a Nyugat által támogatott Jordánia és Libánon felségjogának éjsze alatt. Másrészt Ammanban és Bejrut-ban is nyíltan szembenállnának a Patachal és a többi terror alakulatokkal. A helyzet semmivel sem volna rosszabb és semmivel sem volna jobb, mint amilyen ma Egy-iptom, Szíria és Irák esetében. Sőt, vannak, akik egy ilyen változás Izrael szempont-ja-ból, egyenesen, kívánatosnak tartoznának.

Bé

Hajnában fut be a...
ból érkezett vonat. A...
érkezési csarnokában...
Lengyel zsidók kicsit...
ravan szorongának a...
ravasz pillantásokat...
okra kirendelt. Szó...
Már az uton eldöntö...
ni. Egy részük Izrael...
többjük a „kapitalis...
tekintetét. Miért? Csá...
tálban azonosak, sok...
önigazolás. Az ember...
szédüket, kivüállóként...
cokát és azon töpreng...
fektetés? Van-e haszn...
kiadásnak, próbálkoza...
mikor ugyanezek a m...
még köszönömet sem m...

AHOL MÁR MEGLEP

Az általános kép...
napról-napra ismétlőd...
gy nevezhetjük őket)...
nut emberei az állor...
a vonat befutása elő...
elsődleges adminisztrá...
tészése. A hadárók...
érkezők börtönökkel...
Leszállnak a kocsikr...
tudják már előre mit...
seljenek. Csodálta...
vannak a helyzettel...
A tisztviselők már fe...
rosszabbra. Már ne...
érheti őket megráz...
Bécsben elég arra, he...
paszlatokat szerezze...
térén, de mégis...
reggel újabb remény...
többen jelentkeznek...
És minden reggel...
a már ismert és mégi...
moru emberei történet...
degverő lényeket is...
keznek cinikusak let...
Teljes szívtel és lé...
valójukkal átítik a z...
részközlettságot, azok...
ból az országból, a...
tek.

ISZIDOK ÉS H

Attól a perctől f...
kocsikból a hosszu...
csoportra oszthatók...
csoportjára. És meg...
ságot. Vannak oly...
minden áldozat. Ev...
nek láttán rettenetes...
ber. Gyűlölni és szán...
Azon a boros reg...
városi vonat. Csak...
melyt számláló esá...
alijjazni kíván. Egy...
zölte: „Dánia”. Az...
reménytelen eset a...
Már Vársóban, am...
izraeli ügyekkel fogl...
lői, tudták, hogy...
Hiszen tudták, hogy...
jönni, de ma ez az...
gitséggel zsidók el...
got. Vagyis egészen...
liották, hogy Izrael...
jelentették, hogy Am...
nadába és Dániába...
gon. Csak nem Izrael...
tik ki. Izraelben a...
piszkos lengyel vag...
szép 23 éves assz...
és Kopenhágába kész...
Ugyanezrel a von...
mekes család is. A...
ő. Jól nevelt, édes...
hátu apa tekintete...
gényes. A gyerekek...
reső madárkák gyan...
rüli. A család Izrael...
fájdtó. Az anyja 3...
humy. A foglalkoz...
összetört ember, te...
Egyik tizedjét kiöpi...
egy ilyen család be...
kerül Izraelnek. De n...

LÁTOGATÁS SÖCHORI SIMSON UJ AFULAI POLGÁRMESTERNÉL

— Hajdudorogtól az Emekek fővárosáig —

Szemben ülünk Söchori (Schwartz Simson) új afulai polgármesterrel, aki egyike a szép karriert befutó magyarországi zsidóknak Izraelben. Édesapja, aki a Debre-zen melletti Hajdudorog hitközségének met-szője és előimádkozója volt, Theresienszdt felszabadítása utáni napon halt meg. Tíz gyermekből került Palesztinába, ahol jól begyökereztek.

foglalkozó hatóságok fejlesztési területnek má-nószítotték, 5 kilométerre vannak nagától Afulától, amely viszont nem minősít fej-lesztési vonalnak.
Igy tehát az volt a helyzet, hogy Afula gyorsan fejlődő ipara komoly gondokkal küzd, mert munkáshány lépett fel. A város-ban három textilgyár van, amelyek 1300 munkást foglalkoztatnak, működik egy plaszt-ik árnyár, ezenkívül sokan dolgoznak a környékbeli kibucok ipari üzemében. A vá-ros vezetősége sürgött a lakások építését és hogy őket irányítsanak Afulára, mert 3-4 ezer munkászet egy-kettőre elnyelne a város és nem állna elő az a más helyeken gyakori fonák helyzet, hogy az új öklé há-zaikat otthagya, más tájakra menjenek munk-át keresni. Most csak 160 lakás épül, de minimálisan 500-ra volna szűkebb, amellet sürgős szükség lett 100 további lakásra fia-tal párok részére.
Telék bőven van ebben a városban, amely-nek egyes részeit kilométerek választják el egymástól. Ez egyébként alaposan megne-hezült a szolgáltatásokat is. Vizet és villant puzta területen át kell elvezetni Afula-Hibe és Givat Hámoreba.
Az előző városvezetőségek megteremtették a fejlődés alapját, de a folytatást egyre ne-hezebb teszi, hogy a város nem fejlesztési terület, tehát nem is kapja inyen a közpü-leteket. A városvezetőségnek jobbra-balra kell szaladgálni kölcsönökért, hogy iskolá-kat építhessen. Igy állt elő az a helyzet, hogy a hét milliós költségvetésből másfél milliót emésztettek fel a kamatok és az adó-ságörlesztések.
A városfejlesztés feladatai igen ragyok Rendbe kell hozni a város elhanyagolt kü-ponjtát, csinósnítani a meglévő parkokat és ujakat létesíteni.
Söchori minden áldozatra képes az ifjú-sági intézmények érdekében. Afula-Hiben a közéletjövőben avatják a kulturházat, Givat Hámoreban 2-3 hónap múlva lesz kész és már folyrak az előkészületek a közpüni kulturház építésére, amelynek helyét az uszómedence mellett jelölték ki. A 3 és fél millió költségvetéssel épülő ház terveve versenypályázatot hirdettek, amelyre 15 ter-vrajz érkezett.
Afula 18 ezer lakosából hater ez iskolá-gyerek: 4 és fél ezer jár elemiskolába és óvodába és 1500 a középiskolákba. A pol-gármester igen büszke arra, hogy az afulai állaténus és középiskola végzettjeit alapos felkészültségük miatt szívesen látják az egy-temeken és ebben az évben 220 afulai fia-tal tanul a főiskolákban. A városban két szakkiscola is működik.
(Folytatása a 15. oldalon)

SÖCHORI SIMSON

Az előző városvezetőségek megteremtették a fejlődés alapját, de a folytatást egyre ne-hezebb teszi, hogy a város nem fejlesztési terület, tehát nem is kapja inyen a közpü-leteket. A városvezetőségnek jobbra-balra kell szaladgálni kölcsönökért, hogy iskolá-kat építhessen. Igy állt elő az a helyzet, hogy a hét milliós költségvetésből másfél milliót emésztettek fel a kamatok és az adó-ságörlesztések.
A városfejlesztés feladatai igen ragyok Rendbe kell hozni a város elhanyagolt kü-ponjtát, csinósnítani a meglévő parkokat és ujakat létesíteni.
Söchori minden áldozatra képes az ifjú-sági intézmények érdekében. Afula-Hiben a közéletjövőben avatják a kulturházat, Givat Hámoreban 2-3 hónap múlva lesz kész és már folyrak az előkészületek a közpüni kulturház építésére, amelynek helyét az uszómedence mellett jelölték ki. A 3 és fél millió költségvetéssel épülő ház terveve versenypályázatot hirdettek, amelyre 15 ter-vrajz érkezett.
Afula 18 ezer lakosából hater ez iskolá-gyerek: 4 és fél ezer jár elemiskolába és óvodába és 1500 a középiskolákba. A pol-gármester igen büszke arra, hogy az afulai állaténus és középiskola végzettjeit alapos felkészültségük miatt szívesen látják az egy-temeken és ebben az évben 220 afulai fia-tal tanul a főiskolákban. A városban két szakkiscola is működik.
(Folytatása a 15. oldalon)

KUGEL LASZLO

Bécs, a nagy menekült-tábor

Irt: SZARÁ FRENKEL (Bécs)

Hajnaltól fut be Bécsbe a Lengyelországból érkező vonat. A zsúfolt Déli-pályaudvar érkezési csarnokában csöndes dráma folyik. Lengyel zsidók kicsit hajlottan, kicsit szomorúan szoronganak a sinek mentén. Egyesek névnapot pillantásokat küldenek a fogadtatók felé. Mások kirendelt Szochnut-tisztviselők felé. Már az uton eldöntötték, hova akarnak menni. Egy részük Izraelbe folytatja útját. Leggyöngyösek a „kapitalista Nyugat” felé emelik tekintetüket. Miért? Csak úgy. A válaszok általában azonosak, sok bennük a kifogás, az öngyűlölet. Az ember nézi őket, hallgatja beszédüket, kivülállóként figyeli a fardát arcaikat és azon töpreng, vajon érdemes-e a befektetés? Van-e haszna a sok erőfeszítésnek, kiadásnak, próbálkozásnak, támogatásnak, amikor ugyanezek a zsidók holnap, esetleg meg köszönhetet sem mondanak.

AHOL MÁR NINCSENEK MEGLEPÉSEK...

Az általános kép elég sötét, a folyamatos napról-napra ismétlődik. Az olék (ha ugyan így nevezhetjük őket) megérkeznek. A Szochnut emberei az állomáson várakoznak. Még nem döntötte el, hol kíván letelepedni. Az egész világ nyitva áll előtte és máris elhalmozta csábító ajánlatokkal. A professzor elfogadja a Szochnut meghívását, hogy látogasson el Izraelbe, mint turista, mérlegelje a helyzetet a helyszínen. Csaldájáról közben a Szochnut gondoskodik Bécsben.

Es érkezik a tönkrement családok hosszú sora. Mintha a zsidók sorsa lenne, hogy megismerjék a világ minden fájalmát. Mint az a házaspár, a férfi 60-on, az asszony 50-en felül. A vonat érkezését mentőautó várta, hogy a Szochnut szállodájába vigye őket. A férfi szívbeteg és féllábu, még a második világháború óta. Már évek óta munkaképtelen.

ZSIDÓK ÉS HITEHAGYOTTAK

Attól a perctől fogva, hogy leszálnak a kocsikból a hosszú és farszót után, két csoportra oszthatók: zsidók és hitehagyottak csoportjára. És meg kell mondani az igazságot. Vannak olyanok, akikért érdemes minden áldozatot. És vannak olyanok, akiknek láttán rettenetes idegenséget érez az ember. Gyűlölni és szánivalókat egyszerre.

Azon a boros reggelen 42 zsidót hozott a varsói vonat. Csak három, összesen 15 személyt számláló család jelentette ki, hogy alijizni kíván. Egy részük arrogánsan közölte: „Dánia”. És érkezők legnagyobb része reménytelen eset az alijiz szempontjából. Már Varsóban, amikor vizumot kértek az izraeli ügyekkel foglalkozó holland követésőtől, tudták, hogy tulajdonképpen csálnak. Hiszen tudták, hogy nem akarnak Izraelbe jönni, de ma ez az egyetlen út, amelynek segítségével zsidók elhagyhatják Lengyelországot. Vagyis egészen Bécsig mindenütt azt állították, hogy Izraelbe utaznak. Bécsben kijelentették, hogy Amerikába, Ausztráliába, Kanadába és Dániába mennek. Bárholva a világon. Csak nem Izraelbe.

Es mindezt magabiztos önteltséggel jelentik ki. Izraelben azt mondanák rá, hogy „prokos lengyel vagyok” — mondotta egy szép 23 éves asszony, aki férjével érkezett és Kopenhágába készül.

Ugyanezzel a vonattal érkezett a négygyermekes család is. A nagyfiú 16 éves, a kicsi öt. Fél nevelt, édes gyerekek. A görnyedt hádu apa tekintete tanácstalan. Öltözékük szégyes. A gyerekek szerencsétlen, fészket kereső madárkák gyanánt keringenek apjuk körül. A család Izraelbe készül. Történetük szivfájdító. Az anya 3 hónappal korábban elhunyt. A foglalkozása szerinti szuszter-apa ösztört ember, testileg, lelkieg egyaránt. Egyik fiúját kioperálták. Nem vitás, hogy egy ilyen család befogadása nagyon sokba kerül Izraelnek. De megéri.

Izraelbe indulásuk napját nehéz elfelejteni. Az apa ünneplőbe öltöztette a gyermekeket. Ugy látszott, boldogok. Már a Szochnut átmeneti telepen, nem messze Bécsből, otthon érezték magukat. Mintha az apa tekintete is felderült volna kissé. És az ember hirtelen bizonyos volt abban, hogy ezekért mindent érdemes megtenni.

A HIRES TUDÓS, MINT PRÓBA-OLÉ

Bécsbe érkezett a híres Berl Márk professzor özvegye is. A néhány évvel ezelőtt elhunyt professzor alapította a Zsidó Történelmi Intézetet Varsóban. Az asszony egyenes természetű, szép, csupa-szív, csupa melegség. Leánya el Izraelben, alig várja a pillanatot, amikor viszontláthatja. Nem kér semmit, nem követel. Csendes, szimpatikus. Tiszteletet parancsoló. Egy pillanatra sem voltak kételeyei. Tudta, hogy csak egyetlen ösvény vezet haza.

Professzorok is érkeznek. Mint Rolszki professzor, a gyógyászati kémia híres szakértője. Még nem döntötte el, hol kíván letelepedni. Az egész világ nyitva áll előtte és máris elhalmozta csábító ajánlatokkal. A professzor elfogadja a Szochnut meghívását, hogy látogasson el Izraelbe, mint turista, mérlegelje a helyzetet a helyszínen. Csaldájáról közben a Szochnut gondoskodik Bécsben.

Es érkezik a tönkrement családok hosszú sora. Mintha a zsidók sorsa lenne, hogy megismerjék a világ minden fájalmát. Mint az a házaspár, a férfi 60-on, az asszony 50-en felül. A vonat érkezését mentőautó várta, hogy a Szochnut szállodájába vigye őket. A férfi szívbeteg és féllábu, még a második világháború óta. Már évek óta munkaképtelen.

Uj olé orvos, aki nem panaszkodik

Hogyan él Izraelben egy Nyugatról alijizott olé orvos, milyen megfontolások hozták közénk, milyen problémák foglalkoztatják? Ezekre a kérdésekre akartam választ kapni, amikor felkerestem dr. Melzák Józsefet, aki a haitai Kirjút Elizerben lévő Kupát Cholimban dolgozik. Az orvost a Novem-

Dr. MELZÁK JÓZSEF

ber 29 utca 18 szám alatti lakásán találtam meg.

Dr. Melzák József európai viszonylatban is ismert neurológus mindössze félszázévese él az országban. Először tavaly novemberben járt itt, amikor mint az angliai „National Injuries Centre, Stoke Mendville Hospital” igazgatóhelyettesi minőségében résztvevett az Izraelben megtartott békai olimpiájának megrendezésében. Akkor megszerette az országot és elhatározta, hogy feleseréli külföldi karrierjét az izraeli élettel.

— Mi érte meg ezt az elhatározást?
— Az egyszerű tény, hogy idegyógyászati minőségemben hasznára lehetek Izraelnek. Az ország háborúban él és a sebesültek ezrei a neurológiai ártalom gyógyított ágának segítségével újra dolgozó, életükben tartalmat találó, hasznos polgárokká válhatnak.

— Milyen ága ez a neurológiának?
— Rehabilitációs gyógyítási módszerek nevezik, amelynek segítségével bizonyos megbénult, vagy elsorvadott testrészek újra használhatóvá válnak.

— Anélkül, hogy szakmai részletkérdések

len. Kemény tekintetű, energikus felesége gyengéden ápolja. „Tizennyolc hónapon keresztül rejtgetett házának padlója alatt. Így mentette meg az életemet. Hosszu évek óta dolgozom és Izraelben is dolgozni fogok. Nem kell nekem a kegydíj.

„Igen, eltalálták, ez az asszony nem Lengyelországból érkezik. Nem akar szívességet, megvan a két keze, dolgozni fog.

Vagy a magányos mérnök, aki évtizedekkel ezelőtt Erecben volt Anders csapataival és azon kevesek közé tartozott, akik nem dezertáltak, hogy Izraelben maradjanak. Akkor visszatért Lengyelországba, ma már sajnálja az éveket, amelyeket a kommunista paracsisban vetett hittel töltött el. Most hazatér.

KERESZTÉNY NŐK FÉLNEK AZ ALIJIZTÓL

De mások is vannak. És sokan. Vegyes házasságban élők. Általában, ha a férfi keresztény, a család nem sokat tanakodik és az alijiz mellett dönt. A nemzsidó asszonyok félnék. A lengyel propaganda meggyőzte őket arról, hogy Izraelben elkeserítik a „gójok” életét. A zsidó férj fél találkozni zsidó rokonaival, Izrael fiatalai. Kevesen vannak, akik kérényezik nemzsidó élettársuk áttérését. Akik mégis, azok olyanok, akik egész életükben Izrael után vágytak. De ezek kevesen vannak. Az érkezők általában előítélettel vannak Izrael iránt. Számukra Izrael imperialista ország, éhséggel, sivataggal, kutyának való étellel. Vannak, akik a háborútól félnék. „Nem akarom, hogy egyetlen lányomat megölje a bomba” — mondta egy fiatal asszony és négy éves kislányára mutatott. És nincs mit tenni, nincs mit mondani, amúgy sem hisznek.

be bocsátkoznék, mi képezi az Angliában alkalmazott gyógyítási módszer lényegét?

— E módszer alapfeltelete, hogy a beteg kezelése a paralizis kezdeti stádiumától egy-két hétig tart. E célból alakult meg Angliában a mandevillai „Rehabilitációs központ”, ahol e munkára specializált szakemberek foglalkoznak a beteggel. Nem tudom eléggé kihangsúlyozni a kezdeti kezelés fontosságát, amelynek döntő hatása van a páciens egész életére. Meggyőződésem, hogy az Izraelben oly ragyogó eredményeket elérő orvostudomány e téren is kiválólt alkot majd. Boldog volnék, ha nálunk is létrejönne a paralizált emberek rehabilitálását szolgáló kezelési centrum.

Dr. Melzák József színes, érdekes egyéniség. A második világháború idején a legnehezebb frontszakaszon teljesített katonai orvosi szolgálatot. A felszabadulás után Guttmann Ludovic professzor meghívására Angliába ment és az ő kórházában működött, mint helyettes igazgató több, mint husz éven át. Ebben a kórházban a világ minden tájáról jöttek a betegek. Dr. Melzák érdeklődéssel meséli, hogy sűchemi és tel-avivi páciensei is voltak, akik amikor megtudták, hogy Izraelben van, felkeresték haitai lakását.

Tul a szakmai kérdéseken, érdeklődöm, hogyan illeszkedett be az ország életébe, milyen az intézményének magatartása az új olé-orvossal szemben?

Ezekre a kérdésekre dr. Melzák felesége, a szolvai származású Mermelstein Baby válaszol:

— En vagyok a család „külföldi minisztere”. Férjem szakmai tevékenységén kívül fel van mentve minden hivatalos közzel való kapcsolattól. Mindenről csak a legnagyobb megelégedéssel szólhatok. Kiseb-nagyobb bürokratikus nehézségektől eltekintve, a Szochnut mindenben a segítségünkre volt. Ulpántól és lakástól kezdve egészen férjem foglalkoztatásáig.

— Az igaz — teszi hozzá mosolyogva — igyekszünk nem túlságosan igénybe venni az állományt. Nem azért jöttünk, hogy kapjunk, hanem a maximumot szeretnénk adni.

De mégis vannak problémák. Mégpedig nem is egészen jelentéktelenek. A Melzák házaspárnak két egyetemi korban lévő gyermeke van. Egy fiú és egy leány. Az utóbbi pszichológiát tanul egyik angol egyetemen és (Folytatás a 15-ik oldalon)

Életem egyik legmegrázóbb élményében volt részem a Szochnut irodájában. Lengyelországi házaspár érkezik két kislánnyal. A férfi 67 éves, az asszony majdnem 30 évvel fiatalabb. Amerikába akarnak utazni. Miért nem Izraelbe, kérdezi a Szochnut hivatalnok.

„Nem lehet, — válaszolja az idős férfi és az ember érzi, hogy el akarja titkolni az igazságot — unokatestvérem van Amerikában.”

Csakhamar kiderül, hogy 30 éve nem látta unokatestvérét, és aztán azt is kimondja lassan, hogy első házasságából származó két férjzett lánya Izraelben él.

— Akkor miért utazik Amerikába? Nem akarja látni lányait, unokáit?

A jiddis nyelven eldologott válaszközből megrázó személyi tragédia bontakozik ki. Kiderül, hogy miután egyedül maradt Lengyelországban és második házasságát kötött egy keresztény asszonnyal, egyik lánya megszakított vele minden kapcsolatot, csak a másikét kapott hébe-hóba leveleket. Fiatal feleségének is már második házassága az övék, a házaspár két lánya közül az egyik az asszony első férjétől származik.

„A feleségem hallani sem akar Izraelről”, — mondja. Megkérdezik az asszonyt, hogy miért elutasította a választ. Nem akar találkozni férje asszony-lányával. „Gyűlölnék engem, mert nem vagyok zsidó”, — mondja az asszony, míg a Szochnut emberei tehetetlenül állnak. Próbálnak tájékozódni, magyarázni, eredménytelenül. A férfi sírbaa tör ki, kezét remegnek, kislányai vele sírnak. Nyilvánvaló, hogy Izrael után vágyakozik. Hogy látni szeretné lányait. De fél feleségétől és egész lelkével csüg a közös kislányon. Nem, ő Amerikába megy. Bár tudja, hogy senki sem várja ott. Hogy nehéz lesz, de mit tehet? Amúgy is sebzett, megtört ember.

„Nem, nem utazhatok Izraelbe. Nem tudok találkozni a lányaimmal — sír fel hangosan. — Nem tehetek ilyet a lányaimmal, tévedtem. Nagyon tévedtem, de mit tehetek...”

Az ősz ember tenyerébe temeti arcát és sír. Mindenki sír a szobában. Míhez kezd ez a zsidó Amerikában? Nincs válasz. Azért sír, azért néz ki ennyire öregnek. Összetört ember. Fáradt. Fél. Sebzett.

CSALNAK SZEMTELENKEDNEK, HAZUDNAK...

Ez a tragédia sok hasonló más tragédia jelképe is. Valamennyiből nemcsak a magányos ember panasza sikolt, hanem egy egész nép fájdalma. Az esetek levezén hatnak, együttérzést, megértést, sőt bocsánatot ébresztenek. Mit tehet ez az ember, hogy megoldja élete problémáit? Hogy is lehetne segíteni ráit? Egy ilyen családra nem haragszanak, ha nem utazik Izraelbe.

De mások is vannak. Dühítőek, idegesítőek. Az ember nem tudja, megvesse-e őket, vagy szánakozzék rájuk. Azok, akik igyekeznek kihasználni a Szochnut segítségét, amennyire csak lehet, hogy aztán céljuk elérésekor beleszúrjanak a segítő kézbe. Azok, akik azért kaptak meg kiutazási engedélyüket Lengyelországból, mert azt mondták, hogy Izraelbe mennek. És a Szochnut fizeti az utiköltséget. Es gondoskodik elhelyezésükről egy bécsi szállodában és beszélgetésre hívja őket, beszélgetésre, melynek végakordja általában — kiabálás...

Erkölcsei szempontból alávalóan, züllöttnék tekinthető viselkedésük. Mielőtt átkerülnek véleg az Amerikába induló zsidó menekültekkel foglalkozó HIAS irodájába, megpróbálnak beszélni velük. Talán mégis. Ezek a beszélgetések hirtelen erkölcsi értékelésükre vetnek fényt. Hazudnak. A föld alól kaparnak ki kifogásokat. A klasszikus kifogás így szól:

„Nézzé, a lányom udvarlója amerikai, szeretik egymást. Hogy lehet elválasztani őket. A lányom jövőjéről van szó. Azért utazunk Amerikába. Mi jó zsidók vagyunk, nem úgy, mint azok, akik az előbb voltak itt...” Meg aztán: „unokabécsém él Amerikában...”

A Szochnut alkalmazottai már ismerik a kifogásokat kívülről. Már nem izulnak. Nap, mint nap átadják a lengyelországi menekültek kétharmadát a HIAS emberének. Egyharmaduk alijizázik.

— Lehetséges — mondja az egyik slách — hogy ha a HIAS nem tartana irodát Bécsben, többen alijiznának. De amikor mindenféle lehetőségeket lobbogtatnak meg előttük, miután végre sikerült szabad földre érniük, egyszerűen megbolondulnak az ajánlatoktól, még azt is elfelejtik, hogy miért kergették el őket és hajlandók arra, hogy tovább tapogatózzenak vándorbotjukkal a gálat hányatott útjain.

(A bécsi tranzit-állomásról szóló sorozatunk első közleménye)

RÖSSEL MORDECHAJ

1969. XII. 19 Uj Kelet 9

Agnes asszony lepedője

Írta: SURANYI IMRE

A müncheni Új Látóhatár utolsó száma rendkívül érdekes cikket közöl az 1944 októberében lezajlott magyar-szovjet fegyverszüneti tárgyalásokról. A szerző, Gosztonyi Péter, egy Svájcban működő fiatal újságíró, a politikai háttér ismeretése után közreadja a magyar küldöttség egyik tagjának, gróf Telegdi Gézának feljegyzéseit, amelyek a többnapos megbeszélésekről folyamatosan készítettek.

Az előzmények többé-kevésbé ismertek. Románia 1944 augusztusában kivált a háborúból, és ezzel a vörös hadsereg útja megnyílt Magyarországra. Alig egy hónappal később a szovjet alakulatok a határon innen nyomultak előre, s szeptember 26-án elfoglalták Munkácsot. A vidéki zsidóságot ekkor már eldeportálták, a budapesti pedig kétségbeesett helyzetben várták a csodára. Horthy kormányzó is csodára várt, persze másféle. Ertsékre adták, hogy az angolszász erőkben nem bíznak, a szovjettel közvetlenül kell tárgyalnia. Kinos luza-vona után háromtagú küldöttséget menesztett tehát nagy titokban az oroszokhoz. A delegációt vezette Faragó Géza, a csendőrség országos főfelügyelője vezette.

Molotov október 11-én este fogadta a magyar megbízottakat a Kremben. A külső elnökségi tárgyalás során Telegdi jegyzeti szerint a következők hangzottak el:

Molotov: Lehetséges, hogy a németek megtámadják (tudniillik Budapestet) a zsidókat? Faragó: Igen. Hiszen már több mint négy-százretet deportáltak Németországba. A budapesti zsidókat is deportálni akarták, de ezt nem engedték, a csendőrök és a rendőrök ennek megakadályozására voltak Budapestben.

Mint ahogy egy csepp vízben benne tükröződik a végtelen óceán méretetlen vízének minden törvénye, ugyebár a félmondathatban is benne van az ellenforradalmi kurzus minden megalkodott gonoszúsága, mucsai kisszerűsége és kisbírói diplomáciái érzéke. A messziről jött ember mindent mondhat, vélté Faragó ur, a vitéz, akinek hivatali beosztásánál fogva legalább úgy kellett tudnia, mint az utolsó falusi kukoricaszűsznek, hogy a csendőrség csak annyira védte vidéken a zsidóságot, mint az akasztott embert a költő, és pontosan ugyanilyen funkciót szántak a zsidóknak a fővárosban is. A Horthy-rendszer híj maradt önmagához: Orgovánnyal és Siofokkal kezdték, a darutollasait, gettókkal és deportálásokkal fejezték be a kakastollasait.

A történelem nem nagy puceráj, amely minden szennyet eltávolít az emlékezetből. A tenger minden víze sem moshatja ki a magyar történelem legnagyobb gonosztettét és a csendőrök gyilkos testületének kezéhez az idők vézezetéig vér tapad. Agnes asszony ezt a lepedőt hiába mossa, mossa. Az Aranyballada hősnőjével ellentétben, a jótékony téboly sem fogja megváltani, és az irgalom atyjához bizony hiába fohászodik.

KUTYAKOMÉDIA

Néhaj jó Móra Ferencnek van egy szívhezszóló története unokájáról, a „vadember”-ről és ennek sündisznójáról. Egy alkalommal, amikor Móra megszólította, hogy a kisfiú Nácinak szólítja a kedvencét, elmesélte neki ifjúkorának találkozásait a Náccikkal, akik életének egy-egy sorsfordulóján ott álltak mellette kabáttal, kalással vagy egyszerű tanáccsal. Másnap hallja ám a költő, amint a körülötte ténfergő pöttömnyi ember ezekkel a szavakkal fordul a kredenc sarkában ziesztázó kis jószághoz: „Édes, kis Náccikám, zsidócskám”. Amiből az következik, hogy Ferkó csakugyan vadember lehetett, mert még a nagyapjától esett jóselekedeteket sem vette ki szívéből.

Civilizált embereknél ez természetesen egészen másféleképpen van, amint ezt a németországi kutvakomédia is bizonyítja. A véletlen folytán mindkét kancellár, az „ex” is, meg a tényleges is, naev kutya barát. Történetesen mind a kettőnek magyar kutyája van. Willy Brandt a maevét Huszárnak nevezte, viszont Kiesinger az övét nem minden előzetes nélkül „Willy”-nek hívja. Megharagudott erre Brandt egyik ugyancsak kutya tulajdonos híve és kutya barát, a Lumpit (magyarul „tonis”-nak nevezhetnénk) átírkészletelte „Küssinger”-re. Ehhez a névadáshoz még hozzáfűzte, hogy a Lumpi, illetőleg most már Küssinger is fekete.

Ez a kutya barátj veszedelmes méreteket öltethet, ismerve a német fő uridőben meghuzódzó indulatokat és izlést. A CSU főnöki

10 Új Kelet 1969. XII. 19

szállításán. Bajorországban például könnyen elképzelhető, hogy már a közeljövőben se regnyi puli a Schiller névre hallgat majd, s tulajdonosai itt bizonyosan nem a nagy költőre, Goethe kongeniális barátjára fognak gondolni. Viszonzásul a haragos ifjak sem dugják fejüket a homokba, mint a strucc (wie der Strauss), hanem felfedezve szunnyadó császárímadatukat, a legtozongyosabb kis ebeket Franz Josephnek (wie der Strauss) keresztelik át. Külön csendrejelésre lesz szükség, ha Schiller és Franz Joseph a sarki kőnél találkoznak majd!

Az ebek szempontjából a dolognak más perspektívája van. Ezek nyilvánvalóan nem ambicionálják az ujra keresztelést, hanem csorgó nyállal emlékeznek arra a fenséges ajándékra, amelyet egy, a kutya történelemben bevonult elődjük kapott minden karácsony este gazdájától. Az ünnepi fán a magányos filozófus, Schopenhauer szobájában évről-évre ott függött a kedvelt Atma számára néhány pár izes frankfurti, amelyet a pudli hálásan és nagy örömmel habzsolt fel. A kutya körében végzendő közvélemény-kutatás ma is ennek az ajándéknak adna előnyt mindenféle névváltoztatással szemben.

Mert a kutya minden körülmenyének között konzervatív. Ebből viszont vigaszt meríthet

Dr. RINGWALD ERWIN:

Japán éjszakák

I. Hiroshima szentély. A dóm romjai ott magaslanak a város felett és mindennap ezernyi japán és sokszáz külföldi (főleg ázsiaiak) emlékeznek meg kegyelettel az első atombomba áldozatairól.

Hiroshimában van egy kórház is, amelyben az atombomba élő áldozatait kezelik. Az újságok minden héten újra és újra közlik valamelyik áldozat elhunytát: „A Hiroshima kórházban elhunyt az atombomba száznyol-

csal, Mindenestire Hiroshima nem egy gyászoló és szomorú város benyomását kelti. Az utcák forgalmasak, az emberek nevetnek, az éjszakai élet tombol. Mert a japánok imádják az éjszakát, imádják az éjszakai életet, a mulatókat, a lányokat — és nem szeretik hazamenni.

Hiroshimában teljes utcákat foglal el a „night-club”-negyed. Azt mondták, hogy a városban körülbelül hater ezer ifjú mulató van. Oszakában pedig tízezer, Tokióban tí-

A nagy fejlődés ellenére, a modern Japán megőrzi a múltat. A hatalmas ipari városok mellett, látható még a régi Japán is...

ványozdik áldozata... Szomorú hír, csak éppen nem felel meg a valóságnak. Az áldozat ugyanis végelegyengüléshelyen halt meg, nyolcvannégy éves korában és az atombombához csak annyi köze volt, hogy 1945-ben Hiroshimában élt. De az Amerika-ellenes hangulat aláírástására nagyon is megfelelő. S mert az atombomba-áldozatainak körében már régiesen nem az atombomba áldozatait kezelik (vagy legalábbis csak elevenező kis százalékban), az idegeneknek tilos a bemenet. Még egyes japánok is, akik felismerik, hogy a háborút Japán indította meg, hogy tán az amerikaiaknak valamennyire mégis csak igazuk volt abban, hogy mielőbb végetvetették a háborúnak, szintén tilos a kórházat meglátogatniok. Egyik japán ismerősöm ezt így fogalmazta meg: „Hiroshimában és Nagaszakiban talán háromszáz ezer embert veszítettünk. De ha a háborút folytatjuk, az belekerült volna még ötszáz ezer áldozatba a mi részünkre és elesett volna még száz ezer amerikai és angol katona is...”

A japánok tudatalattijában tán él ez az igazság, mégha ez egy embertelen igazság zennyolczer. S minden mulató átlagban tizenkét „hostess” foglalkoztat.

A bárnök száma Japánban eléri a hétszáz-

ezret!

2. Nem, ez nem túlzás, mert a „hostess” szakszervezetének taglétszáma ötszáz ezer körül van: nem minden hostess tagja a szakszervezetnek, noha minden bizonnyal, ez védi meg leginkább érdekeit. Messzabja, hogy a munka délután hatkor kezdődik és éjfélig tart, a minimális fizetés napi háromszor yen (egy mérnök körülbelül kétezer yent keres

HERZLIAN
kora reggel
házhöz kapja
az
ÚJ KELET
meghívottunknál:
Strimberg, Szokolov 43
Tel. 981249.

Kerekes patikus is ott lapul másnap szűz. Különben a kis vasútvonalon, felsurran a bedőző vonatra, és elindul az ellenkező irányba. Az uticél egy nyugatmagyarországi kisváros, itt kutatja a menekülő egy régi patika táján a multat, s próbál lelkiismerete számára feleletet adni arra, hogy csakugyan bűntudás volt-e Eichmannnak?

Nincs kegyelem a késői vezeklé számára. Kiderül, hogy egykori főnökét a engyverszárban csakugyan deportálták a feleségével, s innen nem tért vissza. Az ügyben Kerekes szerepe ez volt: Amikor egykori osztálytársa, a katonai városparancsnok bizalmas kvaterkázs közben megkérdezte tőle, van-e még tudomása szerint zsidó a városban, így felelt: „Legfeljebb a patikusok.” Ezzel megpecsételte halálos ítéletüket.

A film további része kizárólag Páger Antal játéka épült. Takarékos gesztusokkal, nagy művészi ökonómiaival tudja hitelesé tenni Kerekes alakját. Az öreg patikus belső vívő dásoktól áthatott ideges kapkodása, majd ámokfutása a városban és öngyilkossági kísérlete torkolló bűnhődése emberközlésébe hozza a „legfeljebb” — bűnösök légiónyi szeregét. A magyar filmjátszás persze nem csupán a színészi teljesítmény miatt tartja majd számon ezt a darabot. Az „Utószó” szinte páratlan filmtörténelmi érdekessége az, hogy Kerekes patikus szerepében egy súlyosan fasizta multtal terhelt művész nyilvánvalóan vállalt feladatként próbált megszabadulni a ránehező keresztől.

Hogy megsejtem-e maga számára ezzel az abszolutiót, és megkapta-e a bűnhődést az érdekelt nézőktől, megint más kérdés, amelyre mindenkinek a maga lelkiismerete szerint kell választania.

naponta), vascsatát minden bárnál ingyen kap és csak neki van jogában a férfiakat tapogatnia — a férfiaknak szőpen, illedelmesen kell ülnök a bárkokban és át kell adniok magukat a tapogatásnak.

Ezekben a mulatókban különben sem történik semmi más. Szól a zene, de a bárnökök imonidét isznak, nincs felhőmády, de süppedő puha divánokon folyik az egyoldalú parazndkodás: a nők tapogatnak, a férfiak hagyják magukat és isznak. Majd éjfélkor mindenek vége, a férfiak eltávoznak egyedül, hazá, feleségükhez, a bárnök pedig ellepji az utcákat: egy néz ki, mintha az utcánók kimonós szakszervezete tüntetni menne, de ezek mégesem utcanők, ezek mennek haza férfjűkhöz, nem engedik magukat leszólítani, de — tisztelt a kivételnek. A bárnök körütti már ott vannak a tényleges utcanők is, miniszoknyában, kifejtve szőlőmájuk a hazafélig vendégeket. Néha a bárnök maguk szőlőjűk a túlságosan felhevült férfiak ezeknek az utcanőknek, hogy ók is tapogathassák.

Ez azonban csak japán férfiak jussa. Azoknak, akik csak a japánoknak nyitott éjszakai mulatókhoz jönnek ki. Mert Japánban ilyenek is akadnak. Nem, nincs kiúva „idegeneknek tilos a bemenet”, de ha egy külföldi megröbálna belépni ezekbe a bárkba, a pinécerek — frakkban — már az ajtóból kiutasítanák, udvarias hajbököléssel, de erélyesen: „Only for Japanese, please”, csak japánoknak, kérem. S az ajtó már egy másik ajtó is elválasztja a tulajdonképeni bárától, uevhoggy egy külföldi még be sem kucskálhat.

3. A sálónak ezek a bárók létezése hatalmas problémát jelent. Mert mi lesz jövőre, amikor Oszakában a világekállítás lesz és a vendégeket majd bizonyos bárókból kiutasítják — mármint a külföldi vendégeket. Tén a fehérek majd fűtyűlnek az eszébe, őket kijelölti az a lehetőség is, hogy csak bizonyos bárókba mehet be — amugys csak egyszer megy be, aztán megújítja az egészet. De már előfordult, hogy egy afrikai miniszter messértjött, faji megaláztatásnak vette a kiutasítást és lerendelt több mint kétezer autót és néhány ezer rádiót.

S, ime, így lesz az éjszakai életből politikai és kereskedelmi probléma.

Ötvenkét tagja van 1945-ben 92 állam sűlt Nemzetek Szövetségének. Ezzel egyidőjűleg az ipari birodalmal száz nagyvállalat, e nak 12 százalékát zsalékat termeli az zenőt és a számy hályva lesz a számy jékat foglalkoztatják ságnak. Igaz, hogy harminc százalékát az Ez annyit jelent, tok olyan hatalomt melyről ma kisebb méreket. De nem is Már napjainkban a gasabb, mint Belgium leem Steel-é magasa dard Oil többet te és Dupont de Nemerciaország.

Furcsa módon, a timizmusra ad okot

jellegű fejlődés, a lizmusok jelentősé az egyes nemzetek katonai titkai iránt

VI HULLÁM A hirszerzés sp sem kell munkán éppen át kell ál munkaadókat kell lassan megszűnnek, lyüket elfoglalják a

A kémelhárítás CIA, vagy az jár a hírek adásve nek ma nem anny a szovjet Lubiánk tania, mint egyes tivjeitől. A nagy ségek, mint a M PSI Franciaország Burns és a Wacke ban százmillió dol nek.

Néha rosszul ör gol BOAC légitárs meg, hogy az éve szervezett elektron szer, amelytől azt helyzetet biztosít ben, szinte valam előtt ismert: az is san több országba nyolcvan millió dol

VALOGATO Bár csak napja kedés hatalmas je ség korántsem új z adban találkozz kalandokkal. Az e angol kovácsmester Foley vándorci európai kontinens nagy fémöntődeke visszament hazájá amely az elesett kerét. Bár az eur kísérletek, hogy

TA
VA
FE
FO

(PÁRIZS)

Ötvenkét tagja volt a Népszövetségnek, 1945-ben 92 állam kérte felvételét az Egyesült Nemzetek Szövetségébe. Ma több mint százötvenen vannak és az elkövetkezendő években számuk el fogja érni a kétszázat.

Ezzel egyidejűleg azonban egyre csökken az ipari birodalmak száma. Jelenleg négyszáz nagyvállalat, amely a világ dolgozóinak 12 százalékát foglalkoztatja, husz százalékát termeli az összes javaknak. De tíz év múlva, jelentik a computerok, csak hatvan lesz a számuk, és csupán egy százalékát foglalkoztatják majd az aktív lakosságunknak. Igaz, hogy a világ termelésének harminc százalékát fogják képviselni.

Ez annyit jelent, hogy egyes tökéscsoportok olyan hatalomra fognak szert tenni, amelyből ma kisebb államok még álmolni sem mernek. De nem is kell tíz év múlva várni. Már napjainkban a Shell évi termelése magasabb, mint Belgium költségvetése, a Standard Oil többet termel, mint Spanyolország és Depont de Nemours többet, mint Franciaország.

Furcsa módon, a béke szempontjából optimizmusra ad okot ez a szuperkapitalista

OKOS EMBER MÁSOK KÁRÁN TANUL...

Az ipari kémkedés félelmetes terjedése

HAVAS LÁSZLO RIPORTJA

millióardosoként halt meg és utódai ma az angol főnemesség tagjai.

Alfred Krupp tanult az angoltól és hogy bosszút álljon, ő meg a szigetországba ment személyesen kémkedni. 1838-ban a Krupp Alfred visszajött a brit titkokkal, hirtelen minden rendbejött.

Diesel, a hasonlevő motor feltalálója, ipari kémeknek esett áldozatul. 1913-ban elült egy hajó fedélzetéről és soha nem ért Angliába, ahol a szabadalom eladásáról akart tárgyalni. Vele együtt tűnt el az akatársakja, amelyben egy újfajta Diesel-motor ter-

Bergier úgy vonta ki magának ezt a kelendő renomé, hogy egyszerűen rendelkezett két nagyon különböző képzettséggel. Egyrészt nagykéntéllyű tudós és tudományos író (a sajtó mint a nagy titkok tudóját tartja nyilván és „az Ember, aki mindent tud” néven emlegeti), másrészt, főként a második világháború során, a szövetségesek egyik legjelentősebb titkos ügynöke volt. Egy a közelmúltban bemutatott film (a keletnémetek és franciák koprodukciója), Bergier legvalószínűbb kalandját vitte vászorra: hogyan akadályozta meg a németeket az atombomba gyártásában.

Furcsa módon, Bergier könyvei tankönyvek szolgálnak az amerikai és az orosz kémiskolákban egyaránt. Cikkeit harminc állam tudományos folyóiratai közlik.

A FEHÉR ING

A múlt hónapban jelent meg az Hachette Espionnage Industrielle, amelyet a kritika

Jacques Bergier (középen), Henri Viard íróval és munkatársunkkal

fejlesztés, mert csökkenti a nacionalizmusok jelentőségét. Csökkenti egyidejűleg az egyes nemzetek érdeklődését a többiek katonai tükrei iránt is.

UJ HULLÁM A KÉMKEDÉSBEN

A hírszerzés specialitásának azért korántsem kell munkanélküliségtől tartaniuk. Csak éppen át kell állítaniuk aktivitásukat. Új munkaadókat kell keresniük. A tábornokok lassan megszűnnek kétféleképpen lenni és helyüket elfoglalják a vezérgazdagok.

MADARAK ÉS MADARAK

Az egyik legnagyobb, de legjobban eltsolt botrányra az utóbbi éveknek, az angol-francia Concorde repülőgép terveinek ellopása az oroszok által.

A gépmadár, amelyhez különösen a franciák fűznek nagy reményeket, a nyugati ipar egyik legféltve őrzött titka volt. Mindaddig legalábbis, míg a párizsi repülőkiállításra a szemtelen oroszok be nem mutatották iparuk legújabb vívmányát: a Tupolev-144 repülőgépet, amely úgy hasonlít a Concordehoz, mint egyik veréb a másikhoz.

A szovjet Aeroflot légitársaság igazgatóját, Sergej Pavlovot a franciák ugyan már 1965-ben kiutasították, mert a Concorde körül kiváncsiságot, de nyilván túl későn, utasították ki.

Vannak persze sokkal kisebb lopások is. A legklasszikusabb az igen elterjedt divatterv-kopirozás. Általában a nagy francia szalonok bemutatóján rajzolják le élelmes uppuzságitörő az új ruhákat, amelyeket azután külföldi cégek szériában gyártanak, mielőtt egyáltalán piacra kerülne a vagyontól érő modell.

A Lancome kozmetikai vállalat egy alkalmazottja a közelmúltban a Revlon cégnek ajánlotta fel megvételre a szépségápolás egyes titkait. A Revlon a rendőrség kezére adta az árut. Hogy skrupulusai voltak-e, vagy értékelemek találta az információkat, azt persze nem lehet tudni...

AZ EMBER, AKI MINDENT TUD

Az ipari kémkedésnek ma éppen úgy megvannak a világhírességei, mint a politikai és katonai kémkedésnek voltak. Általában úgy tartják, hogy az orosz-izsidó Jacques Bergier ma a világ elsőszámú szakértője az ipari kémkedésnek és a nagyvállalatok kormányai éppen úgy hozzá fordulnak tanácsért fontos ügyekben, mint a világcégek.

egyhangulag mint az ipari kémkedésről legjelentősebb művet jelöl meg. A nem ok nélkül, szórakozott professzor és külön hírében álló tudós, az utóbbi évek folyamán valóságos sztár lett és nincs más szaktudós, akiről olyan sokat ír a nemzetközi sajtó, akiről olyan gyakran látni a televízióban, mint a szemüveges, kopasz, keskenyajakú, erős orosz akcentussal beszélő kis zseniális izsidó.

Ez a népszerűség bizonyos problémákkal jár Jacques Bergier számára, aki egyébként arról is híres, hogy a világ egyik legnagyobb humorérzékelő megáldott embere és humorát a saját kárára is gyakorolja.

Közismert tény, hogy a mindentudó ember nagyobb gondot fordít szellemi fejlődésére, mint külseje ápolására. Magyarán mondva Bergier nem tartozik a francia főváros letelegésőbb és legszűzibb emberei közé.

Csak mellékesen említem meg azt a rossz szokását, hogy hajnalban szeret telefonálni, hogy legújabb vicceit elmesélje. A közelmúltban is felsőfeszített legszűzibb álmomból: „Ide figyeljen, hogy nekem milyen pechem van! Azt tudja, ugye, hogy nem nagyon gyakran váltok inget és fehér inget soha sem hordok. De miután egy nagyon nagy televízió-adásban kellett szerepelnem, gondoltam, na, egyszer költségre verem magam és vettem egy vadonatúj fehér inget. Büszkén érkeztem a stúdióba. Erre odajön hozzám egy technikus és azt mondja: „Monsieur Bergier, egy kis baj van. Az inge túl fényes és a fehér visszaveri a fényt.” Még mielőtt szóhoz jutottam volna, elővesz egy szürke krétát és bemaszatolja az ingemet.

A KÁRÖRÖM IS ÖRÖM...

Az Új Kelet 1969 augusztus 14-i számában ceket írt: Magyarországnak vajmi kevés esélye van eljutni a mexikói világbajnokságra, ha csak valami csoda nem történik, de esélyeink általában csak Izraelben vagyunk szemtanúi. Nagyon humoros lenne, ha Magyarország, amely eddig — minden esetben ott volt a labdarúgó világbajnokság 16-os mezőnyében, sőt kétszer a döntőbe került, most nem jutna el Mexikóba, de Izrael ott lenne...

Hozzáállásunkat a magyar sportélethez, a magyar labdarúgósporthoz éneken Kádár János kommunista Magyarországának velünk szemben elfoglalt álláspontja határozza meg. Témora mutató — változnak az idők. A londoni világbajnokság idején még jólesően tarsoltunk Liverpoolban a 3-1-es magyar-brazil mérkőzésen — de közben a hatnapos háború és Kádár János Magyarországára újra kimutatva foga fehéret.

Az imperializmus vasokle, az izraeli légiaközök lecsapnak a védetlen arabokra — harsogta, bömbölte a magyar rádió, talán nem teljes egészében moszkvai utasításra, önszorgalomból, a stréber diákokhoz hasonlóan.

Ez nehezén tudni elfelejteni, mint ahogy Kádár János „mai” Magyarországnak elfelejtették, hogy mit köszönhetett a „férfi” Magyarország irodalmának, kultúrájának, tudományának, sportéletének, kereskedelmének, „lojális” zsidóságának. Elfelejtették, hogy a „diadalmos magyar kard” bései, az Ukrajnában halálra írt Pecsauer Attila, a világbajnok Kabos Endre, a sok többi olimpiai és világbajnok magyar sportoló — zsidó volt. Mi nem felejtettük el és kezeletlenül őrzük meg emléktűket. Mi nem felejtettük el a sportból, biztos vereség tudatában küldték el kézilabdázóinkat a kommunista Kelet-Németországba és erre az volt a válasz, hogy a keletnémetek, Ulbricht Németországba, meggyaluzva a sport nemes eszméjét, nem jöttek el az izraeli visszavágóra. Nem felejtettük el, hogy az 1958 évi stockholmi labdarúgó világbajnokság idején annyira összetört a magyar futballistákat Nagy Imre kivégzésének híre, hogy képtelenek voltak a labdába rugni, már a csapat-mérkőzések során elvérezték és egykettőre csomagolhattak.

Amennyire örülünk a szocialista Románia sikerének, mexikói repülőgégyének, annyira tudunk örvendezni a csehek marsellei fényes győzelmének, amellyel szétrombolták a magyar futball sok évtizedes nimbuszát. Most csak azt nem tudjuk, hogy a csehek győzelmének, vagy a magyarok vereségének örülünk-e jobban.

Vannak persze olyanok is, akik mindezek ellenére más álláspontot foglalnak el, de tudjuk, hogy a többség mellettünk áll ebben a kérdésben és meleg szeretettel üdvözöli a cseh labdarúgókat. A Szovietunió és csatlói — köztük Kádár János Magyarországára is — tavaly augusztusban tankokkal vetettek véget a prágai tavasznak, de a szabadságért küzdő cseh népfai a sportpályákon törlesztek. Tavaly az olimpiai selejtezőknél knock-outolták — a szabad világszerte — a szoviet futballistákat, aztán Stockholmban a jégkorong-világbajnokságon legyőzték a szovjet csapatot. Ez a győzelem ugyan nagyon drága volt. Sok áldozatot követelt — a többi között Dubcek fejet is — de ez amúgy bekövetkezett volna.

A csehek nemzeti büszkesége, Zatorek még szemérmese sem lehet a szovjet uralom alá került Csehszlovákiában. Talán ez a tudat adott szárnyat Marko kapitány fiainak, amikor semleges pályán leázdolták a magyar válogatott csapatot, mint ahogy éppen a csehek voltak azok, akik a csehi világbajnokságon kiverték a magyar együttest.

A magyarok megérdemelték ezt a vereséget, mert a labdarúgást is politikai utra terelték. A kiváló Baróti Lajos leváltották a Kelet-Németországban edzősködő Sós Károlyt, aki tönkretette a magyar együttest. Amint augusztus 14-én írtuk: addig tisztogattott, amíg nem maradt semmi — csak a pusztaság...

Ne haragudjanak ránk, ha a mai konstellációban szívből örülünk annak, hogy a magyar válogatott csufosan kikapott és lemaradt a mexikói világbajnokságról... MOSE HÁRÉL

A Boeing-747 szolgálatba állt

Seattle. (Reuter, IFF). — A Pan American repülővállalat átvette az első Boeing 747 óriás személyszállító gépet, a vállalat nemzetközi repülőterén. Az új típusú gépen 367 utasnak van helye, azaz két és fél-szer olyan befogadó képességű, mint a Boeing 707. A gép izraeli időszámítás szerint a tegnapi éjjeli órákban készült megtenni próbarepülését a Bahama szigetekre és ma onnan vissza New Yorkba. Washingtonban máris közölték, hogy a Boeing gyár új típusú gépet tervez, amelyben 500 utas számára lesz hely.

1969. XII. 19. Új Kelet 11

FILMEZNEK A NEGEVBEN!

TÁMÁR A TNÁCH LAPJAIRÓL - SZÉLES-VÁSZONRA KERÜL...

Messziről nézve tipikus negevi beduin család: fekete kecskeszőrűsátrak, vízét hordó lányok gyapjút titoló asszonyok, masztos arcu, pendelyes gyerekek a porban, teherhordó szamarakkal vesződő beduinok, álomszerű pislogó tevék a sátrak körül, juh- és kecskenyáj a karámban.

Film forgatója, olasz-izraeli koprodukció film a Holt-tenger közelében: „Támár, Ére felesége”. A mi-beduinok a Zohár vádi magas falai közé zárva, „hiteles” keretű szolgák, nem a beduinok, hanem őseink élete egy epizódjának, a Könyvek Könyve egy érdekesebb — nem minden pikantériától mentes — színdarabjának, Jigál Mossinon írta a forgatókönyvet a Tnách alapján, illetve a tíz valamennyi évvel ezelőtti a Kameriben bemutatott darabját átdolgozva a film-dramaturgia követelményeinek.

Jákov és családtagjainak a története ez, Dinának, Simonnak, Lévinak, de főképpen Jehudának, akinek menyével, Támárral való „románca” és annak későbbi bonyodalmai képezik a film szívszétjét. Támár, a tímai „parázna” nő viszályosságai, Jehuda Bát-Suától származó három fiának, Érenek, Onának és Szélának bonyodalmai — széles vásznu, színes filmen elmesélve. Onán tragikus históriája ez, akire Jehuda ráparan-

Írta: BOROS GYÖRGY

„KORHÓ DRÁMA — EGY CSIPETNYI „SEXEL”...

— A témában rejlő lehetőségek ellenére, nem „sexuális” filmet készítünk, hanem korhó, bibliai drámát — egy csipetnyi „sexel” — magyarázza Riccardo Freda, az olasz filmrendező, a felvételek néhány pernyi szünetében, míg beállítják az új jelenetet. — A film fő drámai eleme, konfliktusa: Támár bosszúja apósa ellen. A másik, párhuzamos konfliktus, a Simon és Jehuda közötti éles ellentét Dina megbecstelenítése körül. Simon a család becsületén esett folt megtorlásához ragaszkodott a törvény betűi szerint, míg Jehuda emberségesebb megoldásokat javasolt és ellene volt a vérontásnak. A Biblia a leg fotogénikusabb minden könyv között, amit eddig írtak!...

Riccardo Freda 25 éves filmrendezői munkássága alatt több mint 50 filmet rendezett. A nevezetesebb alkotások: Romeo és Julia, Spartacus, a Nyomorultak. Keze alól kerültek ki a „Macista”, valamint a gladiátorok hőstetteit megéneklő filmsorozatok is, amelyek művészi értéke vitatott ugyan, de kaszsisikerűkhöz nem fér kétség. Számos olasz produkciója vadnyugati filmet is készített — erős versenyt támasztva Hollywoodnak.

Bát-Suá (Helena Samarina)

Jehuda (Atore Mání)

és Onán (Micael Maine)

csolt, hogy vegye nőül Er, elhalt bátyja özvegyét, Támárt, „hogy magot támaszon bátyjának”. De mint a Tnáchból tudjuk, a sógor-házasság a gyakorlatban nem „konzumálható” és Onán ezzel kapcsolatos műve letét, nevértől elnevezve, a mai napig is „onanizmusnak” hívják...

Amáca Chájuni, a „Három nap és egy gyermek”, a „Dibuk”, stb. filmek producere és társa Alex Hákohén, vesznek részt izraeli részről a koprodukcióban az olaszokkal, magukra vállalva a költségekre előirányzott közel egy millió font egyharmadát. Támár szerepe a német-zsidó televíziós csillagot,

Párizsi irodalmi levél:

Franz Kafka világa (KLAUS WAGENBACH KÖNYVÉRŐL)

A Kafka-imádók egy újabb, igen értékes tanulmánykötettel gazdagabbak. A napokban látott ugyanis napvilágot Klaus Wagenbach könyve Kafka életéről, gyermek és diákéveiről a párizsi Mercure de France kiadó gondozásában. Franz Kafka különleges világát — regényeit, novelláit könnyebben megérthetjük, miután elolvastuk ezt a könyvet.

A Prágában eltöltött gyermekkor a gyöngéd anya és a kegyetlen apa társaságában, a kezdődő szorongások, a kamaszkor, majd a diákévek, az egyetemen a jogi doktorátusig vezet végig bennünket az író.

Kafka mindent az írásért áldozott fel. Élete — a hétköznapi kötelességekből — menekülés az íráshoz — volt.

Képekben gondolkodott és képekben írt. Almaiból szötte, fonta végtelen áradatú, lenyűgöző erejű regényeit, mint például a Kastélyt, vagy

a Per-t. Regényei megannyi megfigyelések, apró részletekből összevetődő képekkel állanak, ahonnan az akció, a cselekvés hiányzik.

Klaus Wagenbach érdeme, hogy tanulmánykötetében megmutatja az eredetet, a gyökereket, amelyek Kafkából író — éspedig nagy író — csináltak.

A tanulmánykötet másik igen érdekes fejezete Franz Kafka és a judaizmus kapcsolatáról szól.

Kafkát a szülei vallásos zsidó szellemében alakták nevelni. Tizenhárom éves korában a Bár mievát megtartják, templomba jár, de a kényszer, mint mindig, csak ellenkezésre talál a fiatal Kafkánál.

Az első, mondhatjuk önkéntes orientációja a judaizmus felé 1910-re esik. Ekkor ismerkedik meg Prágában egy jiddis szintársulattal, amelynek vezetőjéhez, Isak Löwyhez, mélyszéges baráti szálak fűzik. Az ő tanácsára és hatására veti bele magát a zsidó nép történetének tanulmányozásába. Ekkor olvassa el Heinrich Graets: „A zsidó nép története” című vastokos könyvét. Ekkor kezd olvasgatni a nagy jiddis klasszikus írók, például Mendele Mochér Szfárim írásait.

Max Brod, az író legbensőbb barátja sok hasonlóságot vél felismerni a „Kastély” című regény egyes részleteiben és egy jiddis író, Lateiner: „Mesümed” című műve között.

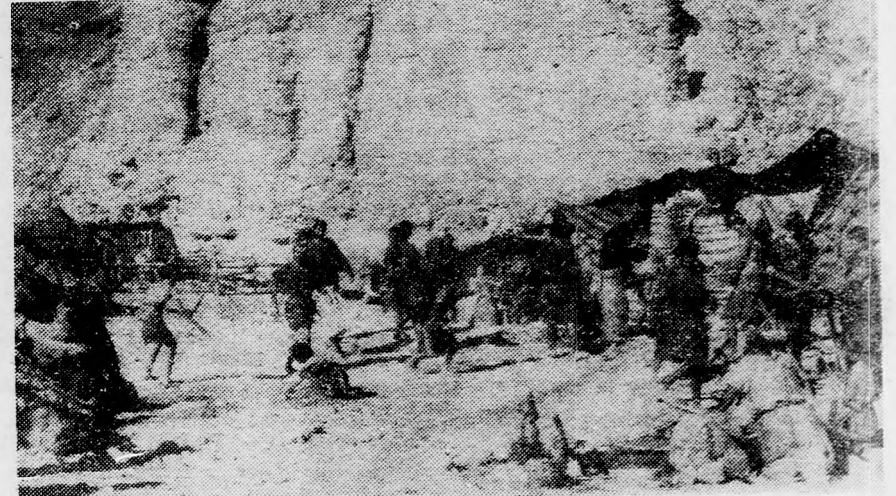
A prágai fiatal zsidó cionista klub, a „Bar Kochba” vendége a fiatal Kafka és itt ismerkedik meg a chaluco-mozgalmal és lelkes támogatója lesz barátjával, Max Broddal együtt.

Klaus Wagenbach könyve ezekkel a szavakkal zárul: „Az antiszemitizmus századában egy zsidó író (Kafka) volt az, aki a legtisztább német prózát írta”.

A könyv hozzásegít Kafka világának alaposabb megismeréséhez, feltérképezéséhez.
FORRAI ESZTER

12 Uj Kelet 1969. XII. 19

Claudia Widekinget szerződtették. A többi főszereplők többségét is külföldről „importálták”: Jehudát, a robosztus termetű „gladiátor” Atore Mání, Dinát a filigrán termetű Lea Nenni alakítja. Bát-Suát, Jehuda feleségét az orosz származású, de most spanyol állampolgárságú Helene Samarina, Jehuda barátját Hírát az ugyancsak neves spanyol epizódisztá, José Haspa kelti életre. Onán szerepére az Alain Delonra erősen ha-

Jehuda táborra Söchem mellett — a valóságban — a Zohár-vádban felépített „film-faluban”

sonlító német Micael Maine-t költötték le. Az izraeli színészek — a nagyszámú beduin és zsidó státszátok kivül — kisebbségben vannak: a Simont alakító Jozsef Silóach, akit Londonból hívtak haza a filmre, Arije Jicchák, a Kameri színésze és a 12 éves Gideon Eden — a gyermek Széla szerepében.

„A NEVES KÜLFÖLDI FŐSZEREPLŐK BIZFOSITJAK AZ ANYAGI SIKERT”

Miért csak néhány izraeli kapott a filmben szerepet? Nem találtak megfelelő helyi erőket a főszerepekre? — kérdeztük Amáca Chájuni producertől.

— Freda, a rendező, magával hozta „stáb-ját”, akikkel évek óta együtt dolgozik és akikkel nevei — véleménye szerint — előre biztosítják külföldön a produkció anyagi sikerét. A film angol nyelvű lesz és már több európai ország lekötötte. Nálunk valószínűleg héber szinkronban kerül bemutatásra. Biztos, hogy minden főszerepre tudunk volna beállítani izraeli színészt. De a helyzet az, hogy társulás külföldi producerrel, mindenkor engedelményre kötelez bennünket. Szerencsére Kuli Sander, izraeli festő, diszlettervező, a film művészeti tanácsadja, igyekezett hiteles műhöz felépíteni és hűvé-

gesen visszaadni a bibliai történetet, levegőt.

— Nem hollywoodi receptek szerinti „grandiozus” filmet készítünk, amelyben a színváltvány minden színében pompázó selyemkontyokban feszítenek a színészek, hanem olyan alkotást, amelyben a filmszerűség, a fényképezési trükkök nem mennek a hitelesség rovására, — mondja Kuli Sander, aki a felvételek megkezdése előtt két hétig „építette” fel Jehuda táborát Söchem kapui előtt — a Zohár vádban. — A történet a pusztaságban játszódik le, ezért a színészek öltözkötte is a pusztához igazodó világos- vagy sötétbarna színű. Ugy ahogy őseink jártak — még akkor is, ha ez színészfilmnél, csökkenti a színhatásokat.

A szűk vádiba erősen betűz a nap. Forró a levegő. Csak egyetlen nagy Jupiter-lámpa ég, de rajta kívül még „napvisszaverő-lapok” is ontják fényüket, meglegetik a szereplőkre.

lizzadtak, fáradtak és porosak, amikor órák múlva, Söchem Zohár éttermében az ebédtálcákhoz ülnek.

— Nagyszerűen megy minden, nagyon jól érezzük magunkat Izraelben — mondja a „herkules”-termetű Atore Mání. — A től-ből megéreztem a napfénybe és néhány nap alatt remekül lebaráztunk. Egy hiba van csak: nem jök az izraeli borok, túl édesek. És itt négy fontot vesznek egy üveg silány minőségű, pancser borért.

Lea Nenni fáradtságra panaszkodik.

— Még nem hevverte ki a két nappal ezelőtti felvételeket — magyarázza a producer. — Ugyanis Dina megpróbáltatásait Söchemmel a hegy tetején vettük fel és ki-merítő volt a fel- és lemászás, utatlan utakon. A kényves jelenet forgatásánál csak a legnépszerűbb embereket vettük részt: még a technikai személyzetet is eltávolítottuk. És öröket állítottunk fel a „tilos” terület körül. Ennek ellenére „pancsert” történt: egy beduin-pásztor — valódi és nem statizta — feljutott a közeli dombra, ahonnan érthető figyelemmel kísérte Dina viszályosságainak megörökítését — míg fel nem feleztük őt és kizavartuk a „paradicsomból”.

MAGAS HOZAM

Forduljon a bankjához
vagy az értékpapír tőzsde tagjaihoz
és kérjen

Milve Kácár Moéd

kötvényt

Bank Isráel

Műchleket Hápírsum Hámemsáitt.

A fizikusok szer... hidegebb és... majd teljesen... ban, a föld nemcsa... is kihűlőben van... Goethe halála előtt... mondotta: „Több vil... ban halt volna me... mondta volna: „Több

Este van. A pata... hazafelé s az aut... lett Tel Aviv fénye... transzparensképpen, mir... szociációképpen, mir... uságom évei és veit... emlékeztembe. Anna... nem ilyen Brömmel... ha valahonnan haza... feltűntek előttem. U... nyol zsidóság sötét... nemzedék életétől s... ifjúság olyan tragik... mint a miénkétől... A nosztalgiaim, s... perze, nem éppen... nak vagy a színári... renecek, hanem egy... nek szólnak.

Hogy minek szól... tó autobuszban a v... nem is tudom hirté... inkább csak érzem... nosztalgiaim elsősor... utcai régi épületek... az öreg Bánóczi ign... emeleten a tanári... Goldzieher professz... Muzéum-kőruti beh... szól, amelynek ka... Bernát, egy Marek... professzor és mé... Egy idegen, hálálta... még nem sejtették... — szőlőkertjének... „Csak a saját szől... kezünk meg” —... ben olvassuk.

A nagyhiű, műv... gyedmilliónyi pesti... amely volt valamikor... a volt Duna-menti... nált, amelynek író... Molnár, Ignouts, Bródy, stb. — a... erős hatásával a r... lott magyar kultúr... hálálért és köszöne... érte.

Hevesi, Adler ill... tömegnek az aran... háromszor-négyszer... lom-csarnokokba b... hallgassa. Lent, az... fiak erdejé és fent... báronyba pompázó... szintű gyermekarok... soha többé már nem

És külön a... régi Orczy-t... patriarhális... a feledhetetlen ün... ral, a legendás hi... nagyhiű Takács... templomban” al... nagyünnepi imádk...

A Mászadá köny... szolgáló katonák... Peri szolgáló

HIDEG VILÁG

VAGY: UTAZÁS A MULTBA

Írta: SALAMON MIHALY

A fizikusok szerint a földgolyó mindig hidegebb és hidegebb lesz, s a végén majd teljesen kihűl. Azt hiszem azonban, a föld nemcsak fizikailag, de lelkiileg is kihűlően van. Hideg világban élünk. Goethe halála előtti percében állítólag azt mondta: „Több világosság!” Ha mostanában halt volna meg, egészen biztosan ezt mondta volna: „Több meleget!”

Este van. A petach-tikvai uton igyekszem hazafelé s az autobusból a világossá lett Tel Aviv fényeit és az eget bevilágító transzparenszek tömegét figyelem. Furcsa asszociációk keletkeznek, minden átmenet nélkül, ifjúságom évei és velük a régi Pest jön vissza emlékezetembe. Annak az esti fényei is majdnem ilyen örömmel töltötték el valamikor, ha valahonnan hazaérkezve, a messzeségből feltűntek előttem. Ugy érzem sokszor, a spanyol zsidóság sötét korszaka óta egyetlen nemzedék életéből sem hullott ki a mult, az ifjúság olyan tragikus körülmények között, mint a miénkben.

A nosztalgiaim, sokszor fájó vágyódások, persze, nem éppen a régi körutat ivámpáinak vagy a színházak és kabarék transzparenszeinek, hanem egész más természetű fényeknek szólnak.

*

Hogy minek szólnak? A Tel Aviv felé tartó autobusból a város esti fényeit figyelve, nem is tudom hirtelen a dolgokat elsorolni, inkább csak érzem őket. Mégis, azt hiszem, nosztalgiaim elsősorban annak a Röck Szilárd-utcai régi épületnek szólnak, amelyben akkor az öreg Bánóczy igazgató tanított, s a felsőbb emeleten a tanári szobák ajtaján Bacher és Goldzieher professzorok nevei díszeltek. A Múzeum-körúti behemot egyetemi épületnek szólnak, amelynek katedrális egy Alexander Bernát, egy Marczali Henrik, vagy Mahler professzor és még jónéhányan iltek előttem. Egy idegen, hátatlan kultúra és nép — akkor még nem sejtettük, hogy mennyire hátatlan — szülőföldjének voltak őrzői és istápolói. „Csak a saját szülőföldünk őrzéséről felelősködtünk meg” — ahogy az Enkec Enkec-ben olvassuk.

A nagyhirod, művelt, lelkiileg is elegáns negyedmilliónyi pesti zsidóság után vágyódom, amely volt valamikor, de ma már nincs. Amely a volt Duna-menti kisvárosból nagy várost csinált, amelynek írói művészei — egy Vészi, Molnár, Ignóus, a Somoryak, Heltai, Bródy, stb. — a budai svábok, meg tótok erős hatásával a maguk őszinte szívével változó magyar kultúrát állították szembe. A háldért és köszönéret, amit azután kaptak érte.

Hesvis, Adler Illés, Kiss Arnold voltak a tömegnek az aranyzajú szónokai, ha úgy háromszor-négyeszer évente a csodálatos templom-csarnokokba begyűlt, hogy őket meghallgassa. Lent, az ünneplőbe öltözött férfiak erdejé és fent a karzaton a selyembe, bársonyba pompázó asszonytömeg, a rózsaszínű gyermekarcokkal körülveve, — ahogy soha többé már nem fogjuk látni őket.

*

Ez külön a vallásos zsidók világa. A régi Orczy-templom, a felhővilág, a patriarchális Koppel Reich rabbiával, a feledehetetlen ünnepekkel. Kvárin kántorral, a legendás híri Hartmann Dáviddal, a nagyhirod Takács kántorral, a „Rumbach-templomban” akinek „szlichot” imája nagyünnepi imádkozása, egy-egy „lál ben-

csölése” vagy „gesem”-je, a messiás századok zsidó melódiáját idézte s boldog melegséggel töltötte meg a gáluti zsidó szívet. A szegényebb pesti zsidót, azt hiszem, tüzelő helyett egész télen ennek a „sminiaceret”-i „ge sem” imának a melódiája melegítette.

Nem éppen Pestet reklámoltam, amely pedig fiatalok életének volt élő tanúja. A VII. meg a VIII. kerület sok-sok apró templomát, „beszedresét”, — ezeket reklámoltam, a Dob-utcai iskolát, a szép Abonyi-utcai gimnáziumot. A Kazinczy, meg a Wessely-utcat, a Dob-utcat, a Telegi-teret, meg Garay-utcat, amelyek az én emlékezetemben még éltelnek vannak teli, de a valóságban kihaltak, némák, élettelenek.

Hiába akarnék viszontlátni őket, nem látanék ott semmit sem. Egy nemzedék vagyunk, amely ifjúságának csak a színhelyét láthatja esetleg viszont, — véreit, akikből jött, már többé soha. Nem egy világváltozás, új haza keresése, a konturjaiban már felrajzoló álombeli ország okozta eltűnésüket. Egy eltávozott éjszakán vagy néhány nap alatt süllyedtek el az ismeretlenségbe, nyomtalanul. Éli Wiesel filozófiáját olvasom: „A halotak védelmében”. De a halotak nem szorulnak semmiféle védelemre. Az élőkkel kelene megvédeni, istápolni, vigasztalni — a visszaférő vizók ellen, az álmok és fájdalmas vágyódások miatt, ahogy utánuk az egyre inkább lejáró, megdermedt világban álmatlan éjszakákon egyre vágyózkodunk és beteges képzeletünkben újra életre keltjük őket.

*

A z igazság az, hogy a mult, az ifjúság világa — az a meghatározhatatlan valami, ami Pestet jelentette, — az ottmaradtok, sőt, a bensültek számára is elveszett. A színtér még megvan, a díszletek még állnak, de az előttük mozgó figurák egy idegen kéz beintésére, idegen szöveget szajkóznak. A magyar tömegek, akár parasztok, vagy a jó dunántúli svábok nagy vágyódtak az „új idők új szele” után, mint egy kiadós hídgyelés után. Pontosan úgy, mint a jobb sorsra érdemes, szerencsétlen cseh nemzet, vagy akár a románok, a lengyel nép, vagy a balti népek. De hát a hátuk mögött, a felhős ég alatt egyszerre Rettenetes Ivánnak ismét életretámadt fenyegető figurája magasodott fölöttük. Kezében a sokáig ólmos kancsukával, szájaából a szibériai puszták fagyos levegőjét helelve.

Ez a féltelmes, fenyegető hideg dolog lett a szocializmusnak emberszeretettől fittótt elképzeléséből, amely eredetileg a zsidóság ellenében melegítő gondolata volt. Azt hiszem Leibnitz mondotta egyszer: Minden jól kezelt ember kezében”. Sőt, sok minden jól került ki az Isten kezéből, de minden elromlik, ha Marx és Enzels szivéből és koponyájából, de csúnyán eltorzult a sötét és komor orosz ég alatt, ahol az erőszaknak évszázada dos hagyomány van.

A kis népek viszont mit tehettek a Nyugat és a nagy Amerika ellen. Amelyek a világtörténelemnek egy tragikus, jövőtétlen órájában fél Európát — ma már a fél világot — elegáns gesztussal Moszkva fennha-

tósága alá helyezték, vagy inkább kizárólagos uralmának szolgáltatták ki. Pontosan úgy, ahogy most bennünket akarnak kiszolgáltatni az északi barbár uralom hódító hatalmának. Homályosan, zavarosan elképzelt érdekeik védelmében „de ugyanolyan felelőtlenül”.

A Szibéria felől áramló dermesztő szél azóta minden fellobbanó apró kis szabadságlángot kioltott azon a vidéken. Ilyen volt az 56-os lengyelországi és a magyarországi — kissé ugyan antiszemita illatú — röszeláng, de erre a sorsja jutott a boldogtalan kis cseh népek tavaly olyan magasra felecsapó gyönyörű szabadságvágya is.

*

A z elgyávult kultúrvilág magatartásától bátorságra kapott moszkvita uralom urai a megerőltetésűl vörösre dagadt arccal, Szibéria fagyos levegőjét most a szabadságnak az ősi zsidó földön meggyújtott apró lángja felé fújják kitértőn. Ha,

KÜLÖNVÉLMÉNY

SZTÁLIN 90 ÉVE SZÜLETETT

Írta: KARMEL JOCHANAN

December 21-én lesz kilencven éve annak a borzalmas szerencsétlenségnek, hogy a gruziai Gori városában megszületett Joszif Visszarionovics Dzsugasvili, aki később Sztálin néven a huszadik század egyik vérgöcs zsarnokává és szörnyetegévé vált.

Tizedik évében volt ez a vámpirpalánta, amikor az ausztriai Braunau városában megszületett az egyetlen lény, aki még rajta is tul tudott fenni rémségben, embertelenségben és gonoszágban!

Adolf Hitler.

Igy, ha ne adja Isten, megérték volna, akkor Sztálin most lenne kilencven, Hitler pedig nyolcvan éves. A valóságban azonban Sztálin hetvenhét és méltó társa a zsarnok mestersejében, Hitler, tizenhat évvel élt hosszabb ideig, mint kellett volna.

Husz évvel ezelőtt, amikor Sztálin hetven éves volt, Deveseri Gábor, a magyarországi kőműves, verset írt róla, mondván: „Akkor született decemberben, amikor terjedni kezd a fény...” Ez az undorító talányosság legalább eszébe jutott azoknak, akik külföldben talán nem gondolnak rá, hogy van valami szimbólum abban: Sztálin éppen december 21-én született, pontosan az év lezárásában. Amint hogy születésnapjához méltóan egész életében a sötétséget árasztotta magából.

Nem Deveseri Gábor volt az egyetlen, aki rimbe szedett hozsannákkal köszöntötte husz évvel ezelőtt Sztálin avoninvennel hetvenedik születésnapját. Deveserivel ellentétben, egy valódi lény. Arany János írta meg annak idején a Wései hártok haláláról, őszes wései hárt. (1916. ének) dalolva ment a halálba, de nem volt halálra készönteni és élteti az akkori hártok zsarnokát.

Miközben Sztálin hetvenedik születésnapjának ünneplésére készítették az orosz népet és a rab csatlós oroszok népet, koncentrációs táborokban és börtönökben milliók átkozták azt az embert, aki elvette a népek szabadságát és aki talán örökre megütötte a szocializmus eszméjét, megfosztotta a hitet, hogy létezik egy jobb, szabadabb és igazságosabb világon-rezzer.

Az évtizedes tömjénezés és hálványimádás melette a hatását és amikor 1953 március 5-én végre megkönyebbülve sőhajított fel a világ, hogy a zsarnok meghalt, akkor a moszkvai Vörös téren több száz embert tapostak nevon a falonájában, mert mindenki látni akarta Sztálin felravatalozott tetemét.

A tetemén még együtt sirtak nyilvánosan az összes cinkosok, de valóban csak napokra volt szükség, hogy egymás torkának essenek. Azok közül, akik 1953-ban a diszörseget állták Sztálin teteménél, ma talán csak Szuszlov van még hatalmon. A baj csak az, hogy akik a helvükre álltak, azok semmivel sem különbek az előzőknél.

Sztálin nagyobb borzalmat hozott a világra, mint Dzsugász Kán, a koponyából gúliát rakató Timur Lenk, vagy akár elődje, Rettenetes Iván. Borzalmas rémuralma ugyanis

Isten ne adja, ezt a lángot is sikerülne kioltaniok, az új barbárság hordái a tragikus megerőszakolt földgolyónak még egy hatalmas területét árasztanák el, a rajtaévo kultúrnépekkel együtt.

Erről a lángról kell nekünk a világ és Európa tisztességes tömegeivel szót értenünk. Egyelőre nem határokról, nem a zsidó nép évezredes, tragikus sorsáról, nem is elvitatlan történelmi jogainkról, — még csak nem is a newyorki Uvegházban ellenünk összekovacsolt szent szövetségről kell nekik felvilágosító előadásokat tartani. Erről kell beszélnünk a világ minden részében, ahol még jóhiszemű emberek ének.

Prometheusz, aki az Olympuszról az emberek számára a tüzet lelopta, a pogány istenek szörnyű büntetéssel sújtották. De a mi Istenünk, a világitó lángot évezredek előtt, saját jószántából adta át nekünk, hogy számunkra világitson. Tagadva, vagy bevallva, ennek a fényfény halad a világ azóta is, s ennek a tüzenél melegszenek mindig a nagyok jövőtől szerencsétlenségbe döntött kicsi népek. Ezt a lángot fenyegeti most a szibériai szélvihar — nem az általuk uszított arabok — hogy a halál dermesztése vegye át uralmát ezen a vidéken is és később az egész kultúrvilág felett is.

Amerika, Anglia, Franciaország és a régi kultúrnépek vajon ezt akarják?

nemcsak emberek millióinak halálát és szenvedését okozta, de beleírta nevét az emberiség történelmébe is. Nem hiszem, hogy valaha is jóvá lehetne tenni azokat a károkat, amelyeket Sztálin és társai az emberiségnek okoztak.

Igaz, a szocializmus tanait már Lenin kiforgatta alapjaiból és ő teremtette az, valószínűleg nem tudatosan, sőt akarata ellenére azokat az ideológiai alapokat, amelyekre Sztálin diktatúra felépült. Minez azonban sem enyhébbé, sem megmagyarázhatóbbá nem teszi a bűnökét, amelyek Sztálin és társai elkövettek, és amelyekkel méltó tanítványai és utódai ma folytatnak.

Nem véletlenül említettem cikkem elején együtt Sztálin és Hitler nevét. Nem csak azért, mert mind a két zsarnok és tömeggyilkos volt, hanem azért is, mert egy sztálini Oroszország léte nélkül, véleményem szerint, soha sem került volna sor egy hitleri Németország létrejöttére.

Ez közvetlenül és közvetve is igaz. Közvetve, a sztálini utasítás alapján dolgozó német kommunisták a huszas években és a harmincas évek elején, tudatosan a náciakkal együtt tették fűnkre a weimari demokratikus rendszert, és ezzel lehetővé tették, hogy Hitler kancellár legyen. Sztálin német tanítványai addig egyáltalán nem hitték, hogy fő ellenségeiknek a szabad és demokratikus Európát fenyegető tekinék, és hogy egy náci diktatúrát is előnybe helyeznek azzal szemben.

Közvetve is elősegítette Sztálin Hitler uralomrajutását az által, hogy megbízta a milliók ellenállását a náciakkal szemben az a tudat, hogy a másik oldalon nem az ábitott szocializmus, hanem egy annak a nevével visszatérő borzalmas diktatúra áll.

Sztálin egyik legnagyobb áldozata maga az orosz nép. A rémuralom nemcsak milliók testét ölte meg, de egy egész nép lelkét is. Egy egész nemzedék, sőt nem is egy nőt fel úgy, hogy azt sem tudja, mi a szabadság és a rab-ságot természetes állatnak tekinti. Sztálin és méltó utódai ezen kívül az embertelenség és a rab-ság legnagyobb exportőrjei is az egész világon.

Chruscsev, egy jó percében kidobhatta Sztálin tetemét az üvegkoporsóból és a mauzóleumból. Még szerencse, hogy Chruscsev utasítására a behalzsamozott tetemet elhagyastották, mert ha ez nem történt volna meg, akkor ma fenn forogna a veszély, hogy a kozsziének és breszvevek ismét visszahelyeznék Lenin mellé a mauzóleumba.

Ez nem tréfa és nem rémálmítás. A resztálinizáció teljes erővel folyik ma már a Szovjetunióban. Tíz évvel ezelőtt Sztálin nyolcvanadik születésnapjáról a kutya sem emlékezett meg, most viszont méltóságok százai jelennek meg róla a lapokban. Joggal, hiszen az utótok nevében is méltók Sztálinhoz és Sztálin méltó volt hozzájuk.

A Múzsád könyvkiadó húszezer kötetes könyvtárat ajándékozott a frontvonalon szolgáló katonáknak. Képinköz Alexander Pili átadja az első ajándékosmagot Jákov Peri szolgálatonkivüli tábornoknak, a Katonagondozó Tanács elnökének.

André Watts zongora-estje

Tel-Aviv, Héjchál Hátarbut —
A Filharmonikusok néger-magyar származású, de izig-vérig amerikai vendége, André Watts még nem töltötte be 23-ik életévét. Igaz, ennek a zseniális zongoristának és művészek nem róható fel, ha Liszt démoni, grandiózus H-moll-szonátáját oly megrendítően félreírta és félremagyarázta. Mentésgül szolgáljon Bartók Bélának, Liszt legközelebbi utódának 1911-ben, — azaz harminc éves korában tartott előadását:
„Még tanuló koromban került kezembe a Liszt-szonáta. Megpróbálkoztam vele, de megbarátkozásra akkor nem került sor. Azután hallottam Dohnányitól, tökéletes előadásban. Ennek ellenére a megértéstől távol maradtam. Néhány év múlva újból elővettem a művet, zongoratechnikája és nehézségeinek legyőzése érdekében. És tanulás közben lassan-lassan megszerettem”. — Azaz Bartók, maga is remek zongorista, aki legközelebb állt Liszt művészetéhez, csak hosszú és tanulmányok után volt képes megbirkózni vele.
Nem esoda tehát, ha a mai örületes turnéhajza forgatagában, még így ragyogó fiatal tehetség, mint Watts sem fértőzött lényegesen. Brilláns futamai, zengő akkordjai, gyöngyöző trillái és billentésének megejtő hangzsinái semmit sem érleltek Liszt démonságából, — és a lassu epizódok oly érzelmesen szőláltak meg, mintha Sinding vagy Grieg írta volna őket. Előadása zavaros és érthetetlen volt.

A bevezetőül játszott három Scarlatti-szonáta közül az első tínt ki káprázatos könnyedséggel és ötös munkadíszítésével. Gyönyörű részletek mellett Watts kolerikus temperamentuma egyenletlenné és nyugtalanulá tette Chopin F-moll-fantáziáját. Iev hát magunk is nyugtalanul várjuk, vendégeink mikor fog pompás zongorajátékaikhoz méltó muzikális szoleáltatni.

A befűző számban, Schubert „Wanderer” (violin) — fantáziájában végre ez is beköszönt. Itt valóban a zseni íbleneké büvére kerültünk: a hasonvevő dalból idézett téma sováró, andalító romantikával, jazi schuberti rezonanciával énekel zongorán, mekapadán elmélyedve volt az Adagio. — Tízpi fűzővel (— aki a fantáziát zenekarra is írta), — hangozott fel a presto, s nagyvilló, hatalmas felépítésben a fugato. S ha mintha abban a hibben voltunk, hogy André Watts számára még idegen az európai kultúra, Schubert szívemelésű zenejében művészi alapon megcsapta ezt. Az izraeli szikra itt fűsapot moval-rodás, lenyűgöző előadásból. — Három rádfet után 19-ik tüneményes csilineléssel Liszt Campanelláját.

Bruckner O. szimfóniája
— Filharmonikus Zenekar, Vezényel Serein Celibidache —
Nem hiába regetgett Gustav Mahler egy 9-ik szimfónia megírásától: Beethoven és Schubert után Bruckner is ezzel fejezte be vívmányos sorozatát. De Bruckner még be sem fejezte, mert a 3-ik tétel nem jutott túl a 4-iknek, a fűntének csak víziúta maradt fenn, még kieészítésre is alkalmatlan formában s iev mife az Adagioval zárul. Vezényelőül Bruckner azt az óhajtást fejezte ki, hogy a hírvő zárófel helyett — Beethoven Kilenekének mintájára — Te Deumát fűzzék hozzá. Szerencsére az utókor kevesletes tisztelete ellenére sem teljesítette kívánságát, mert a háromteteles torzó iev is kerekén egy órást vesz igénybe. Otto Waininger zordon kiűntésűt írtatva eszünkbe, hogy Wagner Parsifálját zsidó tellesen nem értheti meg.

Valahogyan így vevünk nevanis Wagner vakbuzgó raiónosának, Brucknernek 9-ik szimfóniájával is. Fennkölt, drámaian világias, lemondó zene az első és harmadik tétel, annyira telte tömősséggel, temolmi áhitattal, hogy a mi tűzők csak nehezen tudta hűllegezni. Pedig Brucknernek manaság nemcsak raiónos hívei, de szinte fanatikus szektája is létezik, melynek hívói a napisarat, az élet élet szivobooását, dinamikus mozgását kerülve az aszkézis, a lemondás létmőnyözött magányát, a ködös homályt kedvelik.

S bár — a buddhiztának tartott — Celibidache alihahnem, feltehetően, teljes elműléssel és odaadással szinte vallásos ábitással szoleáltta meg a szimfóniát, mi a kiűntélők néma tiszteletevel, de olykor enyhe humánilával szemléltük a szertartást.
A Filharmonikusok 4-ik bűleti sorozatának 2-ik műsorán fűt szimfónia előt André Watts ismét előadotta Brahms B-Dur-zongoraversenyét, melynek előadásáról már beszámoltunk.

Izraeli Kamarazenekar

Rendkívüli est. Vezényel: Cvi Osztrovszky —
Valóban rendkívüli volt, érdekes műsorával, kitűnő kivitelével. A bevezető számot, Bartók Vonós-Divertimentóját — egy másik koncertet látogatva, — nem hallottam, de a jelenlévők nagyon dícsérték előadását. Egy fiatal hegedős, Ilán Gronich mint sokatígérő hegedős-tehetség mutatkozott be Mozart A-Dur (K. 219)-versenyében, meleg, szépen telt hanggal, biztos technikával. A Menüettet ugyan némileg Viotti-koncertre alakította, elcsúszott tempóval és virtuózkodásával, de végeredményben a legjobb benyomást tett. A kitűnő Cvi Osztrovszky is vasosan, magyaron hangsúlyozta a beckett triót, holott itt éppen Mozartnak egyik törökös zenéjéről van szó...
Antonio Vivaldi (1678-1741) „Gloria” című oratóriumát először hallottuk Izraelben. A barokk zenei festészetének ez a gazdag palettájú nagymestere az olasz dallamvilág pompás tőrűzéből merít rendkívül változatos, gyönyörtien hangzó, mindvégig lebilincselő művében. Fnek- és zenekar mellett két szólista szerepel, s Vivaldi egyiknek sem szán soha alárendelt szerepet, hanem mindegyikük mint egyenrangú fontosságú fél lép fel. Igen szíves a kórusokat alafétt zenekar is, Bach bizonyára sokat tanulhatott tőle hangszer-karakterekről, és mely költői áhítat sugárzik a Laudamus Te-ből, az Agnus Deiből, vagy a tized lendületes rajonzó Domine Fili-ből.

Előrendően szölt az Eri Doron által kitűnően betanított Kibuc-Arci-kórus; Rachel Adonilo ideális oratórium-szoprán. Filharmonikusainknak nem kell importálni hasonló hangnembeli énekesi, — telt, meleg, rendkívül kulturált hangja mellett előadása magas kulturát és bensőségeséget árukt el. Igen muzikális partnere, Ilana Bruckman (mezzo) is, kinek bár nehézségei vannak a mely fezzel, intelligens és kellemes énekesnő.

De az est szűrija a fiatal Cvi Osztrovszky maradt: pompás lendülettel, minden szólamot pontos árnyalással, hangsúlyval léptetve be, a mi szellembe, stílusba nagyszerű érzékkel hatolva be, mint vérébeli karmester-teljeség a legzebb jövőre tarhat ígéret.
Kitűnő volt a Bettini-zenekar is, mesterének gyengédkedése alatt az ő távollétében is fenntartva magas színvonalát.

Izraeli Zenei Hetek
Mint minden évben, ezidén is nagyszabású műsorral nyitotta meg az Izraeli Zenei Heteket a Zeneszerzők Egyesülete. Nyilvános hangversenyen Mati Katz, a hatnapos háboru hősi halottjának verseire írott dalokból tartott bemutatást, melyben Mose Chováv a verseket olvasta fel, utána Rema Szamsonov, Malka Cohen-Brisker és Willy Haparnasz a Cvi Avni, Rám Da-Oz, Benjamin Bár-Am, Paul Ben-Chájim és J. Braun által megzenésített dalzövegeket adta elő. Jochánán Zák zongora-kísérettel a Bét Hámoreben tartott, erősen látogatott emlékestet másnap részletekben a rádió is közvetítette.
Ugyanask az Izraeli Zenei Hetek keretében közvetítette a rádió vasárnap este Ben-Cion Orgad: „Házi Israel”. — Chájim Alexander „Menj a hangyákhöz”, és Pártos Odón: „Rábat zárarun” című biblikus tárgyú műveit, hangszalagról.

LÁTOGATÁS AZ UJ AFULAI POLGÁREMASTERNEL
(Folytatás a 8-ik oldalról)
Régi és tiszteletben álló intézménye Afulának az éneki központi kórház, amely a Kupat Cholim egyik első létesítményéhez tartozik. A polgármester most tértval arról, hogy laboráns-képző iskola létesüljön a kórház mellett.
A turisztika fejlesztésére is van lehetőség. Givat Hámore látszik erre a legalkalmasabbnak, szépen fűstött területével, pompás kilátásával és jó levegőjével. Síchori polgármester befektetőket akar mozeósítani, hogy nagyméretű szállodát építsenek Givat Hámoren.
Afula az utóbbi hetekben nem is egyszerű került a lapok első oldalára. A piac-téren bombát robbantottak a terroristák és még kétben kísérték meg, szerencsére sikertelenül, terrorámadásokat. A város polgárorséget szervezett, amelyre 700 önkéntes jelentkezett. Állandó autó-őrjáratot tartanak a városban.
Síchori energiával és nagy tervekkel teli dinamikus személyiség. Az ember azzal az érzéssel bucsuzik tőle, hogy a választók jó kezébe tették a Afula sorsát.

Kámeri: FILOMENA

Eduardo de Filippo Olaszország határain túl is ismert nápolyi vígjátékíró legjobb darabja a Filomena.
Jóllehet hamisítatlan nápolyi ízű, népies és csak szórakoztató akaró vígjáték a Filomena, a szerző mégis beleszóvi a nápolyi társadalmi problémáit, — az óriási ellentétet a külvárosi népréteg és a gazdag, könnyelmű nyomorogó tömegek és a különféle népréteg között. Kitűnően felépített vígjáték, sok bohózat elemmel, Pirandello hatásokkal, szellemes és éles párbeszédekkel, és főleg sok helyzeti komikummal.
Ez utóbbi a leglényegesebb része a vígjáték: a nagy jelenet, a cselekmény maga ugyanis frappans helyzeti komikum. Filomena, volt prostituált 25 éve vadházasságban él a nőcsábász, gazdag Domenico Sorianoval, aki most egy szép fiatal léánnyal akar házasságra lépni. Hogy ezt a megalázást megakadályozza, Filomena halálös betegnek teteti magát, s arra kéri Domenicot, halála előtt esküdjön meg vele. Amikor az eskü megfogant, amelyet Domenico a maga részéről a haladókló iránti emberséges aktusnak tart, ami különben sem zavarja házassági terveit — s amikor az esketű pap eltávozik, Filomena felugrik, egészségesebben, mint valaha, s győztesen, mint egy hadvezér, Domenico látván, hogy becsapták, érvényteleníti a házasságot.
De Filomena nem nyugszik, élethálal harcát tovább folytatja: bevallja Domeniconak, hogy három felnőtt fia van, akiket az évek

RACHEL MÁRKUSZ

ÁVRAHAM BEN-JOSZE

téknak: a nagy jelenet, a cselekmény maga ugyanis frappans helyzeti komikum. Filomena, volt prostituált 25 éve vadházasságban él a nőcsábász, gazdag Domenico Sorianoval, aki most egy szép fiatal léánnyal akar házasságra lépni. Hogy ezt a megalázást megakadályozza, Filomena halálös betegnek teteti magát, s arra kéri Domenicot, halála előtt esküdjön meg vele. Amikor az eskü megfogant, amelyet Domenico a maga részéről a haladókló iránti emberséges aktusnak tart, ami különben sem zavarja házassági terveit — s amikor az esketű pap eltávozik, Filomena felugrik, egészségesebben, mint valaha, s győztesen, mint egy hadvezér, Domenico látván, hogy becsapták, érvényteleníti a házasságot.
De Filomena nem nyugszik, élethálal harcát tovább folytatja: bevallja Domeniconak, hogy három felnőtt fia van, akiket az évek

gyermekkorában prostitúcióra kellett adja magát, mégis mennyivel kitűnőbb emberré vált az élet iskolájában, mint a jómódban nevelkedett, léha Domenico. Milyen érző szívű, kitűnő anya lett, aki mindhárom gyermekét egyformán akarja boldoggá tenni.
Rachel Márkusnak (Filomena) drámai szerep jutott a vígjátékban, amit mint mindig a nála megszokott művészi mélységgel alakít. Talán itt-ott elnézett egy-egy komikus jelenetet, mozdulatot, de ez mit sem von le a kiváló alakítás értékéből.
Avraham Ben Josze, mint a nőcsábász és kissé közönséges nápolyi nábob, méltó partnere Filomenának. Mirjám Bernstein Kohén és Niszan Játir nyulárfarknyi szerepekben — szolgál, illetve komorna — kitűnő komikus figurák. Aviva Márksz bájos jelenség viszonylag kevés lehetőséget nyújtó szerepben.

„Teatron moderni”: A JAZZ-ÉNEKES

Romantikus, régimódi, de szívszerző jóddis darabot láttunk az Ohel-Sém teremben. A téma a század eleji Amerikába bevándorló zsidók sorsáról szól. Amikor, a híres, nagytekinetű kántor fia divatos jazz-énekes lesz és évekig hazá sem néz szüleihez. Nemcsak óriási plakátok hirdetik, de hanglemezek is öregbítik hírnevét.

LEA SCHLANGER ÉS INO TOPER

Nyolc év múlva, éppen jom kipur előtti napon, amikor meghívást kap a városi színházba, ahol a szülei ének, a „híres énekes” meghátódottan állít be a régen elhagyott otthonba. Az apa éppen jom-kipur imára készül a templomba, de a kiűltől igazalmak — s a tudattól, hogy fia „letért az igaz utról” — összeesik.
A jazzénekes fia otthagyja a behírdetett színházi fellépést és az apa helyett „beszem láttam még. Mindez pedig Auschwitz után”.

UJ OLE ORVOS,

(Folytatás a 9-ik oldalról)
Kérte izraeli egyetemre való felvételét. Helyszüké miatt nem vették fel. A fiu jövöre az orvosi fakultásra szeretne beiratkozni, de tudja, hogy ott sem lesz hely. Ez az jelenté, hogy a gyerekek Londonban kell tanulmányait. Alig van szülő, aki szívesen venne ilyen kényszermegoldást. De miután Melzák szeretik az országot és nem a kritikus szemüvegén keresztül nézik a dolgokat, remélik, ez a kérdés is megfelelő formában nyer megoldást.
A Kármelen lévő lakás erkélyén ülünk, ahonnan látni a város csodálatos, lélegzet-elűntető szép panorámáját.
— Sok fele jártunk már — mondja dr. Melzák — de ehhez hasonló szépet sehol

ev előtti Al Tolson híres jazzénekes történetét.
A főszereplő Ino Toper remek tenorjával és szép játékával mindenkit elbűvölt, nemkevesbé bájos partnere, Lea Schlinger, Bessi, a Broadway csillaga szerepében. Avrahám Grodner, az apa és felesége, Lina Tachman, és a társulat számos más szereplője, mind hozzájárultak a sikerhez. m. g.

Jólesik ilyen ólékkal találkozni, akik a kezdeti nehézségek ellenére is meglátják a szépet és felemelöt az oly sok problémával megbirkózni kénytelen kis Izraelben.
Biztos vagyok benne, hogy dr. Melzák kitűnően illeszkedik majd be Izraeli szakmai és társadalmi életébe és nem sirja vissza a londoni „szép időket”.
— Ezt én is remélem — mondja bucsuzól az orvos, akinek egyetlen kívánsága csupán: hogy az ország javára értékesithesse sok évtizedes szakmai tapasztalatát.
Reméljük, hogy ezen a téren nem lesz hiba.

